

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 23 - 29 Haziran 2009	Yayımlandığı Tarih 30 Haziran 2009	Sayı 416
--	--	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#)
(R.G. 24 Haziran 2009 – 27268)
- [Türkiye Cumhuriyeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Arasında Akdedilen 27 Nisan 1988 Tarihli Konsolosluk Sözleşmesinin Bazı Maddelerinin Akdedilen 27 Nisan 1988 Tarihli Konsolosluk Sözleşmesinin Bazı Maddelerinin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun](#)
(R.G. 24 Haziran 2009 – 27268)
- [Adli Tıp Kurumu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) **(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)**
- [Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)
- [Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)
- [Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 26 Haziran 2009 – 27270)
- [Türkiye İş Kurumundan Ücret Garanti Fonu Yönetmeliği](#)
(R.G. 28 Haziran 2009 – 27272)
- [Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararları ve İlke Kararları Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Hakkında 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanununun 19 Ve 118 İnci Maddeleri Uyarınca Tespit Edilen Kademe İlerlemesi Esaslarına İlişkin Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararının Yürürlükten Kaldırılması Hakkında İlke Kararı](#)
(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararı ve İlke Kararı Başkanlığından 1/5/1983 Tarihli Ve 18034 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan 7/4/1983 Tarihli Ve 2 Sayılı Adli Yargı Hâkim Ve Cumhuriyet Savcıları İle İdarî Yargı Hâkim Ve Savcıları Hakkında 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar](#)

[Kanununun 21 Ve 118 İnci Maddeleri Uyarınca Tespit Edilen Derece Yükselmesi Esaslarına İlişkin Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında İlke Kararı](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Adli Yargı Hâkim Ve Cumhuriyet Savcıları İle İdarî Yargı Hâkim Ve Savcıları Hakkında 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanununun 15 Ve 118 İnci Maddeleri Uyarınca Tespit Edilen Birinci Sınıf Olma Esaslarına İlişkin Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararı](#) **(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)**

- [Adli Yargı Hâkim Ve Cumhuriyet Savcıları İle İdarî Yargı Hâkim Ve Savcıları Hakkında 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanununun 33 Ve 118 İnci Maddeleri Uyarınca Tespit Edilen Birinci Sınıf Olan Hâkim Ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararı](#) **(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)**

- [Adli Yargı Hâkimleri Ve Cumhuriyet Savcıları İle İdari Yargı Hâkim Ve Savcıları Hakkında 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanunu'nun 55 İnci Maddesi Uyarınca Tespit Edilen Yıllık Ara Vermeden \(Adli Tatil\) Yararlanma Koşul Ve Yöntemlerine İlişkin Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararı](#) **(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)**

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/72, K: 2009/24 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/19, K: 2009/32 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2009/17, K: 2009/47 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2007/14, K: 2009/48 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2007/9, K: 2009/49 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2007/42, K: 2009/50 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Anayasa Mahkemesinin E: 2008/45, K: 2009/53 Karar Özeti](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Yargıtay 13. Hukuk Dairesinden 2 Adet Karar](#)

(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)

- [Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)

(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)

- [Yargıtay 19. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)

(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)

- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Bakay/Türkiye Davası\)](#)

- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Demirel ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)

- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Ulusoy/Türkiye Davası\)](#)

- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Bahattin Duyum/Türkiye Davası\)](#)

- [Maliye Bakanlığında Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği \(Sıra No: 391\)](#)

(R.G. 25 Haziran 2009 – 27269)

- [Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığından Kamu İktisadi Teşebbüslerinde 2009 Yılında Uygulanacak Ücretlerin Tespitine İlişkin Tebliğ \(Tebliğ No: 2009/1\)](#) **(R.G. 27 Haziran 2009 – 27271)**

- [Adalet Bakanlığında Münhal Noterlik İlanı](#)

(R.G. 28 Haziran 2009 – 27272)

- [A.T.E.V Duyuru](#)

 [İçindekilere dön](#)

Kanun

KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5909

Kabul Tarihi: 17/6/2009

MADDE 1 – 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 20 – Finansman imkanlarını geliştirmek ve kredi sisteminin etkin işlemesine katkı sağlamak amacıyla firmalara kredi garantisi veren kredi garanti kurumlarına 1 milyar Türk Lirasına kadar nakit kaynak aktarmaya ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç etmeye Bakan; nakit aktarımı ve/veya ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri için Müsteşarlık bütçesinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine 1 milyar Türk Lirasına kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Nakit kaynak aktararak ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilerek Müsteşarlığın destek sağladığı kredi garantisi veren kredi garanti kurumlarında bankaların sahip oldukları paylarla ilgili olarak, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 25 inci, 48 inci, 49 uncu, 50 nci, 53 üncü, 54 üncü, ve 56 ncı maddeleri uygulanmaz.

Bu madde kapsamında nakit kaynak ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi aktarılabacak kredi garanti kurumları ile aktarılabacak kaynağın kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 21 – Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2009 yılı kampanya dönemi finansman açığının karşılanmasını teminen Hazine Müsteşarlığınca ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

23/6/2009

[R.G. 24 Haziran 2009 – 27268]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLER
BİRLİĞİ ARASINDA
AKDEDİLEN 27 NİSAN 1988 TARİHLİ KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİNİN BAZI
MADDELERİNİN
AKDEDİLEN 27 NİSAN 1988 TARİHLİ KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİNİN BAZI
MADDELERİNİN
PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

Kanun No. 5908

Kabul Tarihi: 16/6/2009

MADDE 1 – (1) 20 Şubat 2008 tarihinde Moskova’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Arasında Akdedilen 27 Nisan 1988 Tarihli Konsolosluk Sözleşmesinin Bazı Maddelerinin Tadiline İlişkin Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

23/6/2009

[R.G. 24 Haziran 2009 – 27268]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Adalet Bakanlığında:

**ADLİ TIP KURUMU KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 31/7/2004 tarihli ve 25539 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adli Tıp Kurumu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Adli Tıp Kurumuna Tahlil ve Tetkik için gönderilecek materyallere ilişkin kolilerin yazısı, önceden Adli Tıp Kurumuna gönderilir. Yazısı gelmeyen ve usulüne uygun gönderilmeyen koliler teslim alınmaz.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (28) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“28) Adli Tıp Kurumuna tahlil ve tetkik için gönderilecek materyallere ilişkin kolilerin yazısı, önceden Adli Tıp Kurumuna gönderilir. Moleküler Genetik İnceleme yapılması istenilen materyallere ilişkin kolilerin yazısı ise, hakim kararı ile birlikte gönderilir. Yazısı gelmeyen ve usulüne uygun gönderilmeyen koliler teslim alınmaz.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“j) Adli Tıp Kurumuna tahlil ve tetkik için gönderilecek materyallere ilişkin kolilerin yazısı, önceden Adli Tıp Kurumuna gönderilir. Moleküler Genetik İnceleme yapılması istenilen materyallere ilişkin kolilerin yazısı ise, hakim kararı ile birlikte gönderilir. Yazısı gelmeyen ve usulüne uygun gönderilmeyen koliler teslim alınmaz.”

MADDE 4 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

[R.G. 27 Haziran 2009 – 27271]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından:
**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ AVUKATLIK KANUNU YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 19/6/2002 tarihli ve 24790 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 2** – Bu Yönetmelik, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Ancak, 1136 sayılı Kanunun 55 inci maddesine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Reklâm Yasağı Yönetmeliğinde, 176 ila 181 inci maddelerine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinde, 44 üncü maddesinin (B) bendine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliğinde, 27 nci maddesine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Staj Kredi Yönetmeliğinde ve 23 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinde düzenlenen hususları kapsamaz.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Avukatlık Kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olanlar levhasına yazılmak üzere, diledikleri baroya başvurabilirler.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (c) bendinde yer alan “(c) ve (d) bentlerinde” ibaresi “(c) bendinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi, 15 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi ve 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen “yaşlılık sigortası” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 – Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

[R.G. 27 Haziran 2009 – 27271]

 [İçindekilere dön](#)

Çevre ve Orman Bakanlığından:

ORMAN SAYILAN ALANLARDA VERİLECEK İZİNLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 22/3/2007 tarihli ve 26470 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmeliğin 62 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(2) Ancak ilgili birimlerce izne konu projenin yapılmasına ilişkin kamulaştırma maksadıyla kamu yararı kararı alınması halinde; mahkeme kararına göre ihtilaflı yerin orman sınırları dışında kalması durumunda, talep sahibinden, kamulaştırmadan doğacak bedellerin ödeneceğine ve her türlü sorumluluğun yerine getirileceğine dair taahhüt senedi alınarak izin verilir.

(3) Mahkeme neticesinde ihtilaflı yerin orman sınırları dışında kalması halinde verilen izin iptal edilir. Ancak alınan bedeller iade edilmez, teminat faizsiz olarak iade edilir.”

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
22/3/2007	26470

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

 [İçindekilere dön](#)

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 10/10/2006 tarihli ve 26315 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 21 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Finansal kiralama sözleşmesine konu gayrimenkullerin, kiralayanın tüm riskinin tasfiye edildiğine ilişkin tarafların anlaşması ve bu konuda Kuruma bilgi verilmesi şartıyla, iki yıldan kısa olmamak üzere dört yıllık asgari sürenin dolması beklenmeksizin kiracıya devri mümkündür.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici 2 nci madde eklenmiştir.

“İntibak

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinin ikinci fıkrası 26/6/2009 tarihinden önce yapılmış finansal kiralama sözleşmelerine de uygulanır.”

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
10/10/2006	26315
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
23/3/2008	26825

[R.G. 26 Haziran 2009 – 27270]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye İş Kurumundan:

ÜCRET GARANTİ FONU YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, işverenin ödeme gücüne düşmesi halinde fondan yapılacak ödemeler ile Ücret Garanti Fonunun oluşumu ve uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamına giren sigortalılar hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4447 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Fon: Ücret Garanti Fonunu, 4447 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılan kişileri hizmet akdine tabi olarak çalıştıran işverenin; konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması, iflası, iflasın ertelenmesi nedenleri ile işverenin ödeme gücüne düştüğü hallerde geçerli olmak üzere, işçilerin iş ilişkisinden kaynaklanan üç aylık ödenmeyen ücret alacaklarını karşılamak amacı ile İşsizlik Sigortası Fonu kapsamında oluşturulmuş olan Fonu,

b) İşçi Alacak Belgesi: İşçinin ücret alacağını aylar itibariyle gösteren belgeyi,

c) Kurum: Türkiye İş Kurumunu,

ç) Kurum Birimi: Türkiye İş Kurumunun il ve ilçelerde kurulu birimlerini,

d) Ödeme Gücüne Düşme Tarihi: İflas, iflasın ertelenmesi ve konkordato kararının verildiği tarihi veya aciz vesikası alınması durumunda belge tarihini Temel Ücret: İşçinin 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi gereğince sigorta primine esas tutulan kazancı üzerinden hesaplanan net ücreti,

e) Ücret Alacağı: İşçinin, iş ilişkisinden kaynaklanan ve işverenin konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması, iflası veya iflasın ertelenmesi nedenleri ile ödeme gücüne düşmesinden önceki ödenmeyen en fazla üç aylık temel ücrete ilişkin alacakları,

f) Yönetim Kurulu: Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulunu

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Fonun Yönetimi, Gelirleri ve Giderleri

Fonun yönetimi

MADDE 5 – (1) 4447 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesinde öngörülen ödemelerde bulunmak üzere kurulan Fon, Yönetim Kurulunun kararları çerçevesinde yönetilir.

Fonun gelirleri ve değerlendirilmesi

MADDE 6 – (1) Fonun gelirleri; işverenlerce işsizlik sigortası primi olarak yapılan ödemelerin işveren payının yıllık toplamının yüzde biri ile bu primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazançlardan oluşur.

(2) Fon, İşsizlik Sigortası Fonu içerisinde farklı bir hesapta takip edilir ve İşsizlik Sigortası Fonunun aylık getirisi oranında nemalandırılır.

(3) Fon, 1/9/2004 tarihli ve 25570 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşsizlik Sigortası Fonu Kaynaklarının Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik çerçevesinde İşsizlik Sigortası Fonu içerisinde değerlendirilir.

Fonun giderleri

MADDE 7 – (1) Fonun giderleri, ücret alacağı ve bu alacağın ödenebilmesine yönelik Yönetim Kurulu kararı ile yapılan diğer harcamalardan oluşur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru ve Ödemeye İlişkin Usul ve Esaslar

Başvuru

MADDE 8 – (1) Kurum tarafından ücret alacağının ödenebilmesi için iş sözleşmesinin devam edip edilmediğine bakılmaksızın,

a) İşveren hakkında aciz vesikası alınması durumunda, icra dairesinden alınan aciz vesikası veya 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 105 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca alınacak hacze kabil mal bulunmadığına ilişkin haciz tutanağı ve işveren tarafından düzenlenen işçi alacak belgesi,

b) İşverenin iflası durumunda, mahkemece verilen iflas kararı veya İcra ve İflas Kanununun 166 ncı maddesi uyarınca iflas kararının ilan edildiğini gösteren belge ve iflas dairesi veya iflas idaresi tarafından onaylanan işçi alacak belgesi,

c) İşverenin iflasının ertelenmesi durumunda, mahkemece verilen iflasın ertelenmesi kararı veya İcra ve İflas Kanununun 166 ncı maddesi uyarınca iflasın ertelenmesinin ilan edildiğini gösteren belge ve kayyım tarafından onaylanan işçi alacak belgesi,

ç) İşveren hakkında konkordato ilan edilmesi durumunda, mahkemece verilen konkordato mühlet kararı veya İcra ve İflas Kanununun 288 inci maddesi uyarınca konkordato mühlet kararının ilan edildiğini gösteren belge ve konkordato komiseri veya konkordato tasfiye memuru tarafından onaylanan işçi alacak belgesi

ile birlikte işçinin Kurum birimine başvurması gerekir.

Ödemeye ilişkin usul ve esaslar

MADDE 9 – (1) Ek-1’de yer alan İşçi Alacak Belgesi işverenin ödeme güçlüğüne düştüğü tarihten önceki ücret alacaklarına ilişkin olmalıdır.

(2) İşçinin, işverenin ödeme güçlüğüne düşmesinden önceki son bir yıl içinde aynı işyerinde çalışmış olması gerekir.

(3) Günlük ücret alacağı 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen günlük kazanç üst sınırını aşamaz.

(4) Ücret alacağı, işçinin Kuruma başvuru tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenir.

(5) Bu kapsamda yapılacak ödemeler, Fon kaynaklarıyla sınırlıdır. Ödemeler, Kuruma başvuru sırasına göre yapılır.

Ödemelerin bildirilmesi

MADDE 10 – (1) Ücret alacağının Fondan ödenmesi halinde; aciz vesikası alınmasında işverene ve icra dairesine, konkordato ilanında konkordato komiserine veya konkordato tasfiye memuruna, iflasta iflas idaresine veya iflas masasına, iflasın ertelenmesinde kayyıma ve tüm ödemelerde işverenin bağlı olduğu vergi dairesine yazılı olarak bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 11 – (1) 18/10/2004 tarihli ve 25617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ücret Garanti Fonu Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Zaman bakımından uygulama

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 10/6/2003 ve 26/5/2008 tarihleri arasında aciz vesikası, iflas ve konkordato kararları ile işverenin aciz hale düşmesine bağlı olarak işverenden ücret alacağı bulunan işçiler 18/10/2004 tarihli ve 25617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ücret Garanti Fonu Yönetmeliği hükümlerinden yararlanırlar.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik 26/5/2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü yürütür.

EK-1

İŞÇİ ALACAK BELGESİ

Alacaklı İşçinin	Borçlu İşverenin
TC Kimlik No : Adı Soyadı : Baba Adı : SSK Sicil No : Doğum Yeri : Doğum Tarihi : İkametgahı/Tel No :	Adı Soyadı/Unvanı : İşyeri Adresi/Tel No : İşyeri SSK Sicil No : İşyeri Vergi Dairesi : İşyeri Vergi No :
Alacak takibinin hangi yolla yapıldığı : ☐ Aciz vesikası alınması ☐ Konkordato ilanı ☐ İflas ☐ İflasın ertelenmesi	
AYLAR İTİBARIYLA TEMEL ÜCRET ALACAKLARI	
..... YILI	
OCAK : ŞUBAT : MART : NİSAN : MAYIS : HAZİRAN : TEMMUZ : AĞUSTOS : EYLÜL : EKİM : KASIM : ARALIK :	
İŞÇİ : İMZA	<u>ONAYLAYANIN</u> ADI SOYADI/ÜNVANI:

	ONAY TARİHİ: ADRESİ
	İMZA MÜHÜR

[R.G. 28 Haziran 2009 – 27272]

 [İçindekilere dön](#)

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan:
ELEKTRONİK KİMLİK BİLGİSİNİ HAİZ CİHAZLARA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların kayıt altına alınmasına, kayıp, kaçak veya çalıntı cihazlara elektronik haberleşme hizmeti verilmesinin engellenmesine ve elektronik kimlik bilgisi değiştirilen cihazlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Uluslararası dolaşım abonelerine ait elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlar hariç olmak üzere yurt içinde kullanılan elektronik kimlik bilgisini haiz tüm cihazlar bu Yönetmelik kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5/11/2008 tarih ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 6 ncı, 55 inci, 56 ncı 57 nci ve 58 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Basamak kontrolü: On beş basamaklı IMEI numarasının son basamağının doğruluğunun kontrolünü,
- Başvuru merci: İşletmeci abone kayıt merkezleri ile Kurumun belirleyeceği yerleri,
- BİM: Bilgi ve İhbar Merkezini,
- Bireysel ithalat: Transit yolcular hariç olmak üzere yurt dışından yolcu beraberinde getirilen elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların ticari nitelikte olmayan ithalatını,
- Cihaz: Mobil iletişim şebekesinden hizmet alan elektronik kimlik bilgisini haiz cihazı,
- Elektronik kimlik bilgisi: Elektronik haberleşme cihazlarına tek ve benzersiz olarak tahsis edilmiş kimlik tanımını,
- Elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş cihaz: Elektronik kimlik bilgisinin tamamının ya da bir kısmının değiştirildiği tespit edilen cihazı,
- IMEI numarası: Mobil cihazlara ait uluslararası elektronik kimlik bilgisini gösteren numarayı,
- İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi,
- Kaçak cihaz: Kurum kayıtlarında yer almadığı halde kullanımda olduğu tespit edilen cihazı,
- Kanun: 5/11/2008 tarih ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununu,
- Kurul: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunu,
- Kurum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu,

k) MCKS: Mobil Cihaz Kayıt Sistemini,
l) Toplu ithalat: İthalatçıların ilgili mevzuat çerçevesinde yaptıkları elektronik kimlik bilgisini haiz cihaz ithalatını ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer almayan tanımlar için Kanunda yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Listeler

Beyaz liste

MADDE 5 – (1) Beyaz liste;

a) Toplu veya bireysel olarak mevzuata uygun bir şekilde ithal edilerek veya yurt içinde üretilerek Kuruma bildirilen,

b) 2813 sayılı Telsiz Kanununun mülga Geçici 6 ncı maddesi kapsamında kayıt altına alınmış olan elektronik kimlik bilgisi değiştirilmemiş ve kopyalanmamış cihazlara ait IMEI numaralarından oluşur.

Siyah liste

MADDE 6 – (1) Siyah liste; kaçak, kayıp, çalıntı ya da elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş cihazlara ait IMEI numaralarından oluşur.

(2) İşletmeciler, siyah listede yer alan cihazların kullanıcılarına IMEI numaralarının siyah listede olduğuna dair kısa mesaj gönderir.

(3) İşletmeciler, abone numaraları ile eşleştirme yapılarak kullanıma açılanlar hariç olmak üzere siyah listeye giren

a) Kayıp ve çalıntı ihbarı yapılmış cihazların elektronik haberleşme bağlantısını yirmi dört saat içerisinde,

b) Kaçak olduğu tespit edilen cihazların elektronik haberleşme bağlantısını bir hafta içerisinde,

c) Elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş cihazların elektronik haberleşme bağlantısını otuz gün içerisinde

keser.

Gri liste

MADDE 7 – (1) Gri liste; işletmecilerden alınan detaylı çağrı kayıtlarının tamamı üzerinde Kurum tarafından yapılacak analiz sonucunda beyaz ve siyah liste dışında kaldığı tespit edilen cihazlara ait IMEI numaralarından oluşur.

(2) Kurum, gerekli kontrolleri yaptıktan sonra gri listeyi oluşturan IMEI numaralarını ilgili listeye alır.

(3) Kurum, gerek duyması halinde işletmecilerden gri listeyi oluşturan IMEI numaralarının tespit edilerek bildirilmesini isteyebilir.

Eşleştirilmiş beyaz liste

MADDE 8 – (1) Eşleştirilmiş beyaz liste;

a) Elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş olarak tespit edilen ancak 2813 sayılı Telsiz Kanununun mülga Geçici 6 ncı maddesi kapsamında kayıt altına alınmış olan IMEI numaraları ile kayıt ücretini yatıran kullanıcılara ait abone numaralarının,

b) Elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş olarak tespit edilen IMEI numaraları ile bu Yönetmeliğin 15 inci maddesi kapsamında belirlenen abone numaralarının,

c) İlgili işletmeci ile abonelik sözleşmesi yapan ve geçici süreyle Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan kullanıcıların cihazlarına ait IMEI numaraları ile abone numaralarının,

ç) İşletmeciler tarafından bildirilen test cihazlarına ait IMEI numaraları ile abone numaralarının

eşleştirilmesi ile oluşur.

(2) Eşleştirilmiş beyaz listede bulunan bütün IMEI numaraları aynı zamanda siyah listede de bulunur.

(3) Eşleştirilmiş beyaz listede bulunan cihazlara ait IMEI numaraları sadece eşleştirildikleri abone numaraları ile kullanılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Cihazların Kayıt Altına Alınması

Toplu olarak ithal edilen cihazların kayıt altına alınması

MADDE 9 – (1) İthalatçılar, ilgili mevzuat çerçevesinde yurt dışından toplu olarak ithal ettikleri cihazlara ait IMEI numaralarını Kuruma bildirir.

(2) Kurum;

a) Marka ve model kontrolünü,

b) Gümrük belgesi kontrolünü,

c) Basamak kontrolünü,

ç) IMEI numarasının daha önce beyaz listede olup olmadığına ilişkin kontrolü,

d) IMEI numarasının kayıp, çalıntı veya elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş olarak belirlenip belirlenmediğine ilişkin kontrolü

yapar ve bu kontrollerden geçen IMEI numaralarını beyaz listeye alır.

Yurt içinde imal edilen cihazların kayıt altına alınması

MADDE 10 – (1) İmalatçılar, yurt içinde imal ettikleri cihazlara ait IMEI numaralarını Kuruma bildirir.

(2) Kurum;

a) Marka ve model kontrolünü,

b) İmalatçı firma kapasite raporu kontrolünü,

c) Basamak kontrolünü,

ç) IMEI numarasının daha önce beyaz listede olup olmadığına ilişkin kontrolü,

d) IMEI numarasının kayıp, çalıntı veya elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş olarak belirlenip belirlenmediğine ilişkin kontrolü

yapar ve bu kontrollerden geçen IMEI numaralarını beyaz listeye alır.

Bireysel olarak ithal edilen cihazların kayıt altına alınması

MADDE 11 – (1) Bireysel ithalat yoluyla getirilen cihazların sahipleri, gümrük mevzuatı çerçevesinde gerekli belgeleri tamamlayarak başvuru mercine müracaat eder.

(2) Başvuru merci, kendisine yapılan başvurulara ilişkin bilgi ve belgelerin birer nüshası üzerine "Aslı Görülmüştür" ve başvuru merci kaşesi basarak Kuruma gönderir.

(3) Kurum, cihazlara ait IMEI numaralarını beyaz listeye alır, bilgi ve belgeler üzerinde gerekli kontrolleri yapar.

(4) Yapılan kontroller sonucunda bilgi veya belgelerinde uygunsuzluk tespit edilen cihazlara ait IMEI numaraları beyaz listeden çıkarılır.

(5) Bu maddenin ikinci fıkrasında geçen kaşeler, güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda gönderilen belgelerde aranmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İhbarlar, Mahkeme veya Cumhuriyet Başsavcılığı Talepleri

Kayıp veya çalıntı ihbarları

MADDE 12 – (1) Cihazları beyaz listede yer alan kullanıcılar; çalınma, yağmalanma, kaybolma veya her ne suretle olursa olsun rızası dışında elden çıkma durumlarında cihazlarının elektronik haberleşme şebekesinden hizmet almasını engellemek için telefon yoluyla BİM'e ihbarda bulunur.

(2) Cihaz kullanıcısı; adını ve soyadını, TC kimlik numarasını, yabancı uyruklu olması halinde pasaport numarasını, doğum tarihini, anne kızlık soyadını, abone numarasını ve bilmesi halinde cihazın IMEI numarasını içeren bilgileri telefon yoluyla BİM'e bildirir.

(3) İhbar sahibine ait cihaz ve kimlik bilgilerinin ilgili işletmeci tarafından kendi kayıtlarında yer alan bilgiler çerçevesinde doğrulanmasını müteakip, cihaza ait IMEI numarası Kurum tarafından siyah listeye alınır.

(4) İhbar edilmiş ve elektronik haberleşme bağlantısı kesilmiş olan cihazın bulunması halinde kullanıcı, cihazın elektronik haberleşme bağlantısını açtırmak üzere telefon yoluyla BİM'e başvurur.

(5) BİM, açılma başvurusunu Kurumda yer alan bilgiler çerçevesinde doğrular ve cihaza ilişkin ihbar iptal edilir.

Mahkeme veya Cumhuriyet Başsavcılığı talepleri

MADDE 13 – (1) Mahkemelerin veya Cumhuriyet Başsavcılıklarının elektronik haberleşme bağlantısının açılmasına veya kesilmesine ilişkin talepleri üzerine cihaza ait IMEI numarası siyah listeye alınır veya siyah listeden çıkarılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Elektronik Kimlik Bilgisi Değiştirilen Cihazlar

Elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş cihazlara ait IMEI numaralarının tespiti

MADDE 14 – (1) Elektronik kimlik bilgisi değiştirilen cihazlara ait IMEI numaraları işletmecilerden alınan detaylı çağrı kayıtları üzerinde yapılacak analizlerle Kurum tarafından tespit edilir.

(2) Elektronik kimlik bilgisi değiştirildiği tespit edilen cihazlara ait IMEI numaraları siyah listeye alınır.

(3) Kurum, gerek duyması halinde işletmecilerden elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş cihazlara ait IMEI numaralarının tespit edilerek bildirilmesini isteyebilir.

Elektronik kimlik bilgisi başka cihazlara kopyalanmış gerçek cihazın tespiti

MADDE 15 – (1) Kurum, elektronik kimlik bilgisinin başka cihazlara kopyalandığını tespit ettiği gerçek cihazın ilk olarak kullanıldığı abone numarasının belirlenmesi için; cihaza ait IMEI numarasının siyah listeye girdiği tarihten üç ay öncesine kadar olan tüm işletmecilere ait detaylı çağrı kayıtları üzerinde inceleme yapar ve ilk kullanıcının abone numarasını tespit eder.

(2) Elektronik kimlik bilgisinin başka cihazlara kopyalandığı tespit edilmiş gerçek cihazın kullanıcıya ait abone numarası cihazın ithalatçısı veya imalatçısı tarafından Kuruma bildirilir.

(3) Elektronik kimlik bilgisinin başka cihazlara kopyalandığı tespit edilmiş gerçek cihaza ait IMEI numarası için, birinci fıkrada tespit edilen abone numarası ile ikinci fıkrada Kuruma bildirilen abone numarası arasında farklılık olması halinde ithalatçı bildiriminde yer alan abone numarası esas alınır.

(4) Kurum; elektronik kimlik bilgisi kopyalandığı tespit edilmiş cihaza ait IMEI numarası ile bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları çerçevesinde tespit edilen abone numarasını eşleştirir.

(5) Elektronik kimlik bilgisi kopyalandığı tespit edilmiş cihaza ait IMEI numarası eşleştirme yapılan abone numarası ile kullanılmak üzere eşleştirilmiş beyaz listeye alınır.

(6) Kurum gerek duyması halinde işletmecilerden bu maddenin birinci fıkrasında geçen abone numarasının tespit edilmesini isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İşletmecilerin yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) İşletmeciler, sistemlerini Kurumun MCKS'siyle uyumlu olarak çalışır hâle getirmekle, bununla ilgili teknik altyapılarının ve sistemlerinin güvenliğini ve güvenilirliğini sağlamakla ve sistemlerini aksamaksızın işletmekle yükümlüdürler.

(2) Sistemin işletilmesinden kaynaklanan sorunların işletmeci veya Kurum tarafından tespit edilip derhâl bildirilmesinden itibaren sorunların giderilmesi için Kurum tarafından işletmeciye iki iş günü süre verilir. Sorunların giderilememesi hâlinde işletmeci gerekçelerini yazılı olarak bildirerek ek süre verilmesi amacıyla Kuruma derhâl başvurur. Kurum gerekli görmesi halinde ek süre verir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 17 – (1) 17/10/2006 tarihli ve 26322 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı yürütür.

[R.G. 27 Haziran 2009 – 27271]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararları ve İlke Kararları

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

**ADLİ YARGI HÂKİM VE CUMHURİYET SAVCILARI İLE İDARÎ YARGI HÂKİM
VE SAVCILARI
HAKKINDA 2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNUNUN 19 VE 118
İNCİ
MADDELERİ UYARINCA TESPİT EDİLEN KADEME İLERLEMESİ
ESASLARINA
İLİŞKİN HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU İLKE KARARININ
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI HAKKINDA İLKE KARARI**

MADDE 1 – Anılan İlke Kararı tümüyle yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Yukarıda belirtilen İlke Kararı Resmî Gazete’de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

1/5/1983 TARİHLİ VE 18034 SAYILI RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANAN 7/4/1983

TARİHLİ VE 2 SAYILI

**ADLİ YARGI HÂKİM VE CUMHURİYET SAVCILARI İLE İDARÎ YARGI HÂKİM
VE SAVCILARI**

**HAKKINDA 2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNUNUN 21 VE 118
İNCİ**

**MADDELERİ UYARINCA TESPİT EDİLEN DERECE YÜKSELMESİ
ESASLARINA**

**İLİŞKİN HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU İLKE KARARINDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA İLKE KARARI**

MADDE 1 – Anılan İlke Kararının 4 üncü maddesinin son fıkrasından sonra gelmek üzere, 5 inci maddesinin (c) bendinin son fıkrasından sonra gelmek üzere ve 6 ncı maddesinin (c) bendinin son fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İdarî yargıda tekemmül eden dava dosyaları üyelere eşitlik esasına göre derhal havale edilir ve yasal zorunluluk olmadıkça ilk defa adına havale edilen üye tarafından sonuçlandırılır.”

MADDE 2 – Aynı İlke Kararının "Tercihli Yükselme" başlıklı 5 inci maddesinin (c) bendinin 2 nci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak inceleme döneminde baktıkları işlerden çıkardıkları iş yüzdeleri ortalaması, Derece Yükselmesi Esaslarına İlişkin İlke Kararında mümtazen yükselme için belirlenen oranlara ulaşan hâkim ve savcılar; Yargıtay, Danıştay, Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerinden geçen işlerden aldıkları çok iyi ve iyi not oranları anılan İlke Kararında tercihli yükselme için aranan yüzdeye ulaştığı takdirde, iş geçirememenin haklı nedenlere dayanması koşuluyla Yargıtay ve Danıştay'dan geçen iş sayılarına bakılmaksızın tercihan terfi ettirilebilirler."

MADDE 3 – Yukarıda belirtilen ilkeler Resmî Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:
**ADLİ YARGI HÂKİM VE CUMHURİYET SAVCILARI İLE İDARİ YARGI HÂKİM
VE SAVCILARI HAKKINDA 2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR
KANUNUNUN 15 VE 118 İNCİ MADDELERİ UYARINCA TESPİT
EDİLEN BİRİNCİ SINIF OLMA ESASLARINA İLİŞKİN HÂKİMLER
VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU İLKE KARARI**

Karar No: 189/1

Karar Tarihi: 26/2/2009

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu İlke Kararının amacı, birinci sınıf olma incelemesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Tespit edilen bu esaslar, adlî yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile idarî yargı hâkim ve savcıları hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu İlke Kararı 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle değişik 15 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu İlke Kararında geçen;

- Kurul: Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu,
- Kanun: 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununu,
- Hâkim, savcı: Adlî ve idarî yargıda görevli hâkim ve savcıları, ifade eder.

Birinci sınıf olmanın genel şartları

MADDE 5 – (1) Hâkim ve savcıların birinci sınıf olmalarına karar verilebilmesi için:

- Birinci sınıfa ayrıldıkları tarihten itibaren üç yıl süre ile başarılı görev yapmaları,
- Birinci sınıfa ayrılma niteliklerini yitirmemiş olmaları, gerekir.

Birinci sınıfa ayrılan hâkim ve savcıların çalışmalarının değerlendirilmesi esasları

MADDE 6 – (1) Hâkim ve savcıların birinci sınıf olma incelemesine esas üç yıllık çalışmalarının başarılı olup olmadığı;

- a) Ahlakî gidişleri,
- b) Meslekî bilgi ve anlayışları,
- c) Gayret ve çalışkanlıkları,
- d) Gördükleri işlerin birikmesine sebep olup olmadıkları,
- e) Çıkardıkları işlerin miktar ve mahiyetleri,
- f) Göreve bağlılıkları ve devamları,
- g) Üst merciler ve müfettişlerce haklarında düzenlenen hâl kâğıtları ve başarı bildirim formları,

h) Kanun yolu incelemesi üzerine verilen notları,

i) Varsa meslekî ve akademik konulardaki faaliyetlerine ilişkin diğer bilgi ve belgeler, dikkate alınarak, yapılacak değerlendirme sonucunda tespit edilir.

(2) Birinci Sınıf Olan Hâkim ve Savcıların Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin İlke Kararının ilgili hükümlerine göre, "B" veya "C" defterinde başarılı sayılmak için aranan koşulları yerine getiren hâkim ve savcıların çalışmaları, iş yüzdesi ve not oranı yönünden birinci sınıf olmak için yeterli kabul edilir.

(3) Görev yeri itibarıyla Yargıtay, Danıştay, bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinden iş geçirmeleri mümkün olmayan, haklarında sicil fişi düzenlenemeyen ve müfettiş hal kağıdı bulunmayan hâkim ve savcılar "A" defterinde başarılı sayılır.

Birinci sınıfa ayrılma niteliklerinin yitirilmesi

MADDE 7 – (1) Birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren niteliklerin yitirilip yitirilmediği, Kanunun "Birinci sınıfa ayrılma koşulları" başlıklı 32 nci maddesine ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan İlke Kararında tespit edilen esaslara göre belirlenir. Kanun ve İlke Kararına göre, aşağıdaki hâllerden birinin gerçekleşmesi durumunda birinci sınıfa ayrılma niteliklerinin yitirildiği sonucuna varılır.

(A) Hükümlülük ve kovuşturma bakımından:

a) Mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan, affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

b) Meslekten çıkarmayı, yer değiştirmeyi veya yükselmeden geri bırakılmayı gerektiren bir eylem nedeniyle kovuşturma altında bulunmamak,

(B) Disiplin bakımından:

a) Kanunun 68 inci maddesine göre yer değiştirme cezası almamış olmak,

b) Kanunun 65, 66 ve 67 nci maddelerinde sayılan kınama, kademe ilerlemesinin durdurulması veya derece yükselmesinin durdurulması cezalarını aynı türden olmasa bile birden fazla almamış olmak,

c) Meslekten çıkarmayı, yer değiştirmeyi veya yükselmeden geri bırakılmayı gerektiren bir eylem nedeniyle disiplin yönünden soruşturma altında bulunmamak,

gerekir.

Yukarıda "b" bendinde sayılan cezalardan sadece birinin alınması hâlinde, bu cezaya neden olan fiilin niteliği göz önünde tutularak, birinci sınıfa ayrılmanın yitirilip yitirilmediği Kurulca takdir edilir.

Müktesep hak

MADDE 8 – (1) Kurulca birinci sınıf olmalarına karar verilen hâkim ve savcılar için bu uygulama müktesep hak teşkil edeceğinden, koşulların sonradan kaybedilmiş olması nedeniyle geri alınmaz.

İnceleme usulü ve zamanı

MADDE 9 – (1) Birinci sınıf olma incelemesi, Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen dönemler esas alınarak yılın Nisan, Ağustos ve Aralık aylarının son günlerinden geçerli olmak üzere yapılır.

(2) Kanunda ve İlke Kararında sayılan kesin engeller dışında, birinci sınıf olamayacağına karar verilen hâkim ve savcılar, iki yıl geçmedikçe tekrar incelemeye tabi tutulamazlar.

Kaldırılan hükümler

MADDE 10 – (1) 13/12/2006 tarihli ve 26375 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 23/1/2006 tarihli ve 6 sayılı Birinci Sınıf Olma Esaslarına İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Yukarıda belirtilen İlke Kararı Resmî Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

ADLİ YARGI HÂKİM VE CUMHURİYET SAVCILARI İLE İDARİ YARGI HÂKİM VE SAVCILARI HAKKINDA 2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNUNUN 33 VE 118 İNCİ MADDELERİ UYARINCA TESPİT EDİLEN BİRİNCİ SINIF OLAN HÂKİM VE SAVCILARIN ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ESASLARINA İLİŞKİN HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU İLKE KARARI

Karar No: 189/2

Karar Tarihi: 26/2/2009

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu İlke Kararının amacı birinci sınıf olan hâkim ve savcılarının üç yılda bir tâbi tutulacakları incelemeye ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Tespit edilen bu esaslar birinci sınıf olan adlî yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile idarî yargı hâkim ve savcıları hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu İlke Kararı 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanununun 16 ncı maddesiyle değişik 33 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu İlke Kararında geçen;

- Kurul: Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu,
- Kanun: 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununu,
- Hâkim, savcı: Adlî ve idarî yargıda görevli birinci sınıf olan hâkim ve savcıları, ifade eder.

Genel kural

MADDE 5 – (1) Birinci sınıf olan hâkim ve savcılarının çalışmaları, bu sınıfa ayrıldıkları tarihten itibaren üç yılda bir Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca değerlendirmeye tâbi tutulur.

Değerlendirmenin genel şartları

MADDE 6 – (1) Hâkim ve savcılarının üç yılda bir tâbi tutuldukları incelemeler sonucunda çalışmalarının başarılı sayılabilmesi için;

- Bu İlke Kararında belirlenen koşulları gerçekleştirmiş,
- Birinci sınıfa ayrılma niteliklerini yitirmemiş, olmaları gerekir.

Hâkim ve savcılarının çalışmalarının değerlendirilmesi esasları

MADDE 7 – (1) Hâkim ve savcılarının;

- Ahlakî gidişleri,
- Meslekî bilgi ve anlayışları,

- c) Gayret ve çalışkanlıkları,
- d) Gördükleri işlerin birikmesine sebep olup olmadıkları,
- e) Çıkardıkları işlerin miktar ve mahiyetleri,
- f) Göreve bağlılıkları ve devamları,
- g) Üst merciler ve müfettişlerce haklarında düzenlenen hâl kâğıtları ve başarı bildirim formları,
- h) Kanun yolu incelemesi üzerine verilen notları,
- i) Varsa meslekî ve akademik konulardaki faaliyetlerine ilişkin diğer bilgi ve belgeler, dikkate alınarak, üç yıllık çalışmalarının değerlendirilmesi sonucu başarı dereceleri tespit edilir.

Başarı dereceleri

MADDE 8 – (1) Hâkim ve savcılar üç yılda bir tâbi tutulacakları incelemeler sonucunda, çalışmalarındaki başarı derecelerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılır ve her sınıf kendi içinde sıraya konur.

- a) A defterinde başarılı
- b) B defterinde başarılı
- c) C defterinde başarılı

(2) İnceleme dönemi içinde geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının % 50'sini çıkaramayan veya Yargıtay, Danıştay, bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı % 50'nin altında kalan ya da zayıf not sayısı, notların genel toplamına göre % 4'ü geçen hâkim ve savcıların terfiden geri bırakılmalarına Kurulca karar verilebilir.

(3) Birinci sınıf olan hâkim ve savcıların almakta oldukları aylık oranlarına, 2802 sayılı Kanunun 5536 sayılı Kanununun 2 nci maddesi ile değişik 103 üncü maddesi uyarınca, her üç yılda bir iki puan ilâve edilebilmesi için "B" ya da "C" defterinde başarılı sayılmaları gerekir.

A defterinde başarılı sayılma

MADDE 9 – (1) Hâkim ve savcılar bir inceleme dönemi içinde geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının % 50'sini çıkarmaları; bu işlerden Yargıtay, Danıştay, bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranının % 50'ye ulaşması ve zayıf not sayısının, notların genel toplamına göre % 4'ü geçmemesi koşuluyla A defterinde başarılı sayılabilirler.

(2) Not oranı "C" defterinde başarılı sayılmak için gerekli yüzdeye ulaşmış olmakla birlikte iş yüzdesi % 50'nin altında kalanlar, "A" defterinde başarılı sayılırlar.

B defterinde başarılı sayılma

MADDE 10 – (1) Adli yargı hâkimleri:

a) Bir inceleme dönemi içinde Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı birinci, ikinci ve üçüncü bölgelerde % 70'e, dördüncü ve beşinci bölgelerde % 60'a ulaşan hâkimlerden, geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının birinci, ikinci ve üçüncü bölgelerde % 70'ini, dördüncü ve beşinci bölgelerde % 60'ını karara bağlayan,

b) Kadastro davalarına bakan hâkimlerden, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı % 60'a ulaşanlar, geçen yıllardan devren gelen işlerin % 40'ını, dönem içinde gelen işlerin ise % 60'ını çıkardıkları takdirde,

c) Emsaline göre işi çok fazla olan merkezlerdeki mahkemelere geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarından;

1. Ağır ceza ve çocuk ağır ceza mahkemelerinde 1050,
2. Asliye hukuk ve aile mahkemelerinde 2250,
3. Asliye ceza, fikrî ve sınaî haklar ceza ve çocuk mahkemelerinde 2100,
4. Sulh hukuk ve sulh ceza mahkemelerinde 3000,
5. Ticaret ve fikrî ve sınaî haklar hukuk mahkemelerinde 1500,
6. Tüketici mahkemesinde 2700,
7. İş mahkemesinde 3000,

8. Kadastro mahkemesinde 900,

9. İcra ceza işlerinde 7500 ve icra hukuk işlerinde 3000,

dosyayı sonuçlandırıp karara bağlayan ve başarılı sayılmak için gerekli olandan daha üstün bir liyakat gösterenlerin, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları zayıf notların genel not toplamına göre % 2'yi geçmemesi koşuluyla "B" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

(2) Adli yargı Cumhuriyet savcıları:

a) Bir inceleme dönemi içinde Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı birinci, ikinci ve üçüncü bölgelerde % 75'e, dördüncü ve beşinci bölgelerde % 70'e ulaşan Cumhuriyet savcılarında, geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının birinci, ikinci ve üçüncü bölgelerde % 80'ini, dördüncü ve beşinci bölgelerde % 70'ini karara bağlayan,

b) Emsaline göre işi çok fazla olan merkezlerdeki Cumhuriyet savcılıklarına geçen yıllardan devreden ve gelen işlerden 3000 soruşturma, 12000 ilâmat evrakını sonuçlandıran,

c) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesi kapsamındaki suçlara bakmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcılarında, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı ile çıkardıkları iş yüzdesi % 70'e ulaşan ve başarılı sayılmak için gerekli olandan daha üstün bir liyakat gösterenlerin, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları zayıf notların genel not toplamına göre % 2'yi geçmemesi koşuluyla "B" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

d) İş yoğunluğu gereği olarak münhasıran ceza infaz kurumları ile tutukevlerinde görevlendirilen Cumhuriyet savcılarının, bu görevlerde inceleme döneminin en az yarısı kadar çalışmaları hâlinde, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranına bakılmaksızın ağır ceza Cumhuriyet başsavcılığı tarafından haklarında doldurulan başarı bildirim formları, müfettiş hâl kağıtları ile diğer bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilerek "B" defterinde başarılı sayılmalarına Kurulca karar verilebilir.

(3) İdarî yargı hâkim ve savcıları:

a) Bir inceleme dönemi içinde Danıştay ve bölge idare mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı % 85'e ulaşan idarî yargı hâkimlerinden, geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının % 80'ini karara bağlayan ve başarılı sayılmak için gerekli olandan daha üstün bir liyakat gösterenlerin Danıştay ve bölge idare mahkemelerinden aldıkları zayıf notların genel not toplamına göre % 2'yi geçmemesi koşuluyla "B" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

C defterinde başarılı sayılma

MADDE 11 – (1) Adli yargı hâkimleri:

a) Bir inceleme dönemi içinde Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı (zayıf not bulunmamak koşuluyla) % 85'e ulaşan hâkimlerden, geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının % 80'ini karara bağlayan,

b) Kadastro davalarına bakan hâkimlerden, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı % 75'e ulaşanlar, geçen yıllardan devren gelen işlerin % 50'sini, dönem içinde gelen işlerin ise % 70'ini çıkardıkları takdirde,

c) Emsaline göre işi çok fazla olan merkezlerdeki mahkemelere geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarından;

1. Ağır ceza ve çocuk ağır ceza mahkemelerinde 1200,

2. Asliye hukuk ve aile mahkemelerinde 2600,

3. Asliye ceza, fikrî ve sınaî haklar ceza ve çocuk mahkemelerinde 2400,

4. Sulh hukuk ve sulh ceza mahkemelerinde 3450,

5. Ticaret ve fikrî ve sınaî haklar hukuk mahkemelerinde 1700,

6. Tüketici mahkemesinde 3100,

7. İş mahkemesinde 3450,

8. Kadastro mahkemesinde 1050,

9. İcra ceza işlerinde 8600 ve icra hukuk işlerinde 3450,

dosyayı sonuçlandırıp karara bağlayan, Kanunda ve İlke Kararlarında belirlenen nitelikleri veya maddî eserleri ile başarılı sayılmak için gerekli olandan çok yüksek liyakat derecelerine ulaştıklarına kanaat getirilenlerin "C" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

(2) Adli yargı Cumhuriyet savcıları:

a) Bir inceleme dönemi içinde Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı (zayıf not bulunmamak koşuluyla) % 90'a ulaşan Cumhuriyet savcılarında, geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının % 80'ini karara bağlayan,

b) Emsaline göre işi çok fazla olan merkezlerdeki Cumhuriyet savcılıklarına geçen yıllardan devreden ve gelen işlerden 3600 soruşturma, 15000 ilâmat evrakını sonuçlandıran,

c) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesi kapsamındaki suçlara bakmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcılarında, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı % 85'e, çıkardıkları iş yüzdesi ise % 80'e ulaşan, Kanunda ve İlke Kararlarında belirlenen nitelikleri veya maddî eserleri ile başarılı sayılmak için gerekli olandan çok yüksek liyakat derecelerine ulaştıklarına kanaat getirilenlerin "C" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

d) İş yoğunluğu gereği olarak münhasıran ceza infaz kurumları ile tutukevlerinde görevlendirilen Cumhuriyet savcılarının, bu görevlerde yükselme süresinin en az yarısı kadar çalışmaları hâlinde, Yargıtay ve bölge adliye mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranına bakılmaksızın ağır ceza Cumhuriyet başsavcıları tarafından haklarında doldurulan başarı bildirim formları, müfettiş hâl kağıtları ile diğer bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilerek "C" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

(3) İdarî yargı hâkim ve savcıları:

a) Bir inceleme dönemi içinde Danıştay ve bölge idare mahkemelerinden aldıkları çok iyi ve iyi not oranı (zayıf not bulunmamak koşuluyla) % 95'e ulaşan idarî yargı hâkimlerinden, geçen yıllardan devreden ve gelen toplam iş miktarının % 90'ını karara bağlayan, Kanunda ve İlke Kararlarında belirlenen nitelikleri veya maddî eserleri ile başarılı sayılmak için gerekli olandan çok yüksek liyakat derecelerine ulaştıklarına kanaat getirilenlerin "C" defterinde başarılı olduklarına Kurulca karar verilebilir.

Ortak hükümler

MADDE 12 – (1) İş yüzdelerinin hesaplanması:

a) İnceleme dönemi içinde yetki değişikliği veya görev yeri değişikliği nedeniyle farklı mahkemelerde ya da yerlerde farklı sürelerde çalışılması hâlinde, bu mahkemelerin veya yerlerin bir kısmının iş yüzdesinin yetersiz olması durumunda iş yüzdesi ortalaması, iş yüzdeleri üzerinden değil dönem içinde bakılan ve çıkartılan toplam iş sayıları esas alınarak hesaplanır.

b) Altı ay veya daha kısa süreli olarak görev yapılan yer ve mahkemelerdeki iş yüzdeleri lehe ve aleyhe değerlendirilebilir. Altı aydan fazla, bir yıldan az çalışılan yer ve mahkemelerdeki iş yüzdeleri, başarı derecelerine göre belirlenen iş yüzdelerinin 12'ye bölünmesi ile bulunacak aylık iş yüzdesinin çalışılan süreyle çarpılması sonucunda ortaya çıkan rakamlar esas alınarak hesaplanır.

c) Görev yapılan mahkemelerdeki veya yerlerdeki sürelerin bir yılın altına düşmesi hâlinde, her mahkemede ve yerde çalışılan sürenin karşılığı olan oranlarda iş çıkarmak gerekir. Aylık oranlamaya tâbi mahkemelerdeki veya yerlerdeki iş yüzdesi ortalamasının hesaplanmasında ise öncelikle, çalışılan yer ve mahkemelerin toplam süresinin, yer ve mahkeme sayısına bölünmesi suretiyle ortalama süre belirlenir. Daha sonra, inceleme döneminde bakılan ve çıkarılan toplam iş sayıları esas alınarak bulunacak iş yüzdesinin, yukarıdaki usule göre belirlenen ortalama sürenin karşılığı olan iş yüzdesine ulaşım ulaşıldığına bakılır.

(2) Haklı nedenler:

Bir inceleme dönemi içinde uzun süreli sağlık raporu veya doğum nedeniyle ücretsiz izin alınması ya da görevli olarak yurt dışına gönderilmesi, görevden ayrılmak suretiyle yüksek lisans veya doktora öğrenimi yapılması, tayin ve yetki nedeniyle değişik mahkemelerde çalışılması, müstemir yetki dışında iş çıkarılması, gelen ve devralınan iş sayısının fazlalığı, yargılamanın ve soruşturmanın zorunlu kıldığı işlemlerin zamanında yapılmamasının haklı nedenlerden kaynaklanması gibi sebeplerle yukarıda 9, 10 ve 11'inci maddelerde belirtilen asgarî oranlardan az iş çıkarılması hâli Kurulca lehe değerlendirilebilir.

(3) Puan ilâvesi ve kesirler:

Kanun yolu incelemesi üzerine verilen çok iyi ve iyi not oranının İlke Kararında belirtilenlerden yüksek olması hâlinde, müfettiş hâl kağıtları da dikkate alınarak iş yüzdelerine; bakılan işlerin miktar ve mahiyeti gözetilerek gayret ve çalışması ile emsalinden daha fazla iş çıkaranların ise not oranlarına Kurulca en fazla iki puan ilâve edilebilir. Not oranı ve iş yüzdesi hesabında kesirler tam sayıya çıkartılır.

(4) İnceleme dönemine ait not ve işler:

a) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun incelemelerine esas olan not ve işler; 1 Nisan-31 Mart, 1 Ağustos-31 Temmuz, 1 Aralık-30 Kasım tarihleri arasında üç yıl içinde alınan notlar ile çıkarılan işlerdir. Bu dönemlere ait olmakla beraber defterlerin düzenlenmesinden sonra Yargıtay'dan gelen notlar da değerlendirmeye alınır.

b) İlgililerin talebi üzerine yapılan not düzeltmelerinin değerlendirmeye alınabilmesi için maddî hataya dayanması veya gerekçeli olması gerekir.

(5) Defterlerin sıralaması:

8 inci maddeye göre aynı başarı derecesine sahip olanların defterleri;

a) Adlî yargı hâkimleri

1. Bölge adlîye mahkemeleri ile ilk derece mahkemelerinde görevli hâkimler,

2. Adalet müfettişleri, yüksek mahkemelerde görevli raportörler ve tetkik hâkimleri, Bakanlık tetkik hâkimleri ile bu görevlerde geçici yetkiyle çalışanlar.

b) Cumhuriyet savcıları

1. Bölge adlîye mahkemeleri ile Adlîyelerde görevli Cumhuriyet başsavcı ve savcıları,

2. Ceza infaz kurumlarından sorumlu Cumhuriyet savcıları,

3. Yargıtay Cumhuriyet savcıları,

c) İdarî yargı hâkimleri

1. Bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görevli hâkimler,

2. Adalet müfettişleri, yüksek mahkemelerde görevli raportörler ve tetkik hâkimleri, Bakanlık tetkik hâkimleri ile bu görevlerde geçici yetkiyle çalışanlar.

d) Savcılar

1. Danıştay savcıları,

Yukarıdaki şekilde sıralamaya tâbi tutulur.

e) Adlîyelerde görev yapan hâkim ve savcıların, kanun yolu incelemesi üzerine aldıkları çok iyi ve iyi not oranları esas alınarak sıralama yapılır. Not oranlarının eşitliği hâlinde Yargıtay, Danıştay, bölge adlîye ve bölge idare mahkemelerinden geçirdikleri iş sayılarına; not oranları ve iş sayılarının eşitliği hâlinde çıkardıkları iş yüzdelerine; iş yüzdelerinin eşitliği hâlinde ise sicil numaraları esas alınarak sıralama yapılır.

Birinci sınıfa ayrılma niteliklerinin yitirilmesi

MADDE 13 – (1) Birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren niteliklerin yitirilip yitirilmediği, Kanunun "Birinci sınıfa ayrılma koşulları" başlıklı 32 nci maddesine ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan İlke Kararında tespit edilen esaslara göre belirlenir. Kanun ve İlke Kararına göre, aşağıdaki hâllerden birinin gerçekleşmesi durumunda, birinci sınıfa ayrılma niteliklerinin yitirildiği sonucuna varılır.

(A) Hükümlülük ve kovuşturma bakımından:

a) Mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

b) Meslekten çıkarmayı, yer değiştirmeyi veya yükselmeden geri bırakılmayı gerektiren bir eylem nedeniyle kovuşturma altında bulunmamak,

(B) Disiplin bakımından:

a) Kanunun 68 inci maddesine göre yer değiştirme cezası almamış olmak,

b) Kanunun 65, 66 ve 67 nci maddelerinde sayılan kınama, kademe ilerlemesinin durdurulması veya derece yükselmesinin durdurulması cezalarını aynı türden olmasa bile birden fazla almamış olmak,

c) Meslekten çıkarmayı, yer değiştirmeyi veya yükselmeden geri bırakılmayı gerektiren bir eylem nedeniyle disiplin yönünden soruşturma altında bulunmamak, gerekir.

Yukarıda "b" bendinde sayılan cezalardan sadece birinin alınması hâlinde bu cezaya neden olan fiilin niteliği göz önünde tutularak birinci sınıfa ayrılmanın yitirilip yitirilmediği Kurulca takdir edilir.

İnceleme usulü ve zamanı

MADDE 14 – (1) Birinci sınıf olan hâkim ve savcılarının başarı durumlarının incelenmesi, Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen dönemler esas alınarak, Nisan, Ağustos ve Aralık aylarının son günlerinden geçerli olmak üzere Kurulca yapılır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 15 – (1) 28/5/2004 tarihli ve 25475 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 26/1/2004 tarihli ve 16 sayılı Birinci Sınıf Olan Hâkim ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Yukarıda belirtilen İlke Kararı Resmî Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:
**ADLİ YARGI HÂKİMLERİ VE CUMHURİYET SAVCILARI İLE İDARİ YARGI
HÂKİM VE SAVCILARI
HAKKINDA 2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU'NUN 55 İNCİ
MADDESİ UYARINCA
TESPİT EDİLEN YILLIK ARA VERMEDEN (ADLİ TATİL) YARARLANMA
KOŞUL VE
YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN HÂKİMLER VE SAVCILAR
YÜKSEK KURULU İLKE KARARI**

Karar Tarihi : 20/1/2009

Karar No : 10

Adli yargı hâkimleri ve Cumhuriyet savcıları ile idari yargı hâkim ve savcıları hakkında 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 55 inci maddesi uyarınca tespit edilen Yıllık Ara Vermeden (Adli Tatil) Yararlanma Koşul ve Yöntemlerine İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 27/1/2005 gün ve 20 karar sayı ile değişik 6/6/1983 gün ve 8 sayılı İlke Kararı aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“A. Yıllık Ara Vermeden Yararlanacak Olanlar:

Hâkim ve savcılar, usul kanunlarında gösterilen yıllık ara vermeden yararlanırlar.

I. Adli Yargı:

1. Dört ve beşinci bölgeler hariç ağır ceza merkezi ve diğer mülhakatlarında görev yapan mahkeme başkanları ve hâkimlerden hangilerinin yıllık ara vermeden yararlanacakları

bu İlke Kararında belirtilen koşul ve yöntemlere göre, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarının, hizmetin aksamadan yürütülmesini göz önünde bulundurarak yapacağı öneri üzerine Bakanlıkça belirlenir.

2. Dört ve beşinci bölgeler hariç ağır ceza merkezi ve diğer mülhakatlarında görev yapan, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili ve Cumhuriyet savcılarında hangilerinin yıllık ara vermeden yararlanacakları bu İlke Kararında belirtilen koşul ve yöntemlere göre ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılarının hizmetin aksamadan yürütülmesini göz önünde bulundurarak yapacağı öneri üzerine Bakanlıkça belirlenir.

II. İdari Yargı:

1. Bölge idare mahkemesi başkanının yapacağı öneri üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nca, her bölge idare mahkemesi merkezinde idare ve vergi mahkemesi başkan ve üyeleri arasından görevlendirilecek üç hâkimin katıldığı bir nöbetçi mahkeme kurulur. Nöbetçi kalanlardan en kıdemli başkan, yoksa en kıdemli üye nöbetçi mahkemenin başkanlığını yapar. Bölge idare mahkemesi merkezindeki diğer hâkimler yıllık ara vermeden faydalandırılır.

2. İş çok olan bölge idare mahkemesi merkezinde bölge idare mahkemesi başkanının önerisi üzerine yeteri kadar üye nöbetçi olarak görevlendirilebilir.

3. Yıllık ara verme süresinde nöbetçi mahkeme olarak görev yapan Kurul, idari yargı adalet komisyonu görevini de yürütür.

B. Yıllık Ara Vermeden Yararlanamayacak Olanlar:

1. O yıla ait senelik iznini kullanmış bulunan hâkim ve savcılar yıllık ara vermeden yararlandırılmazlar.

2. Bir önceki yıl yıllık ara vermeden yararlanmayarak nöbetçi kalan hâkim ve savcılardan rapor almak suretiyle görevine devam etmeyenler yıllık ara vermeden yararlandırılmazlar.

3. Ad çekme suretiyle atanan ve göreve başladığı tarihten itibaren meslekte fiilen bir yılını doldurmayan hâkim ve savcılar yıllık ara vermeden yararlandırılmazlar.

4. Kadro durumu müsait olmadığı hallerde hâkim ve savcılar yıllık ara vermeden yararlandırılmazlar.

5. Herhangi bir nedenle aylıksız izin veya uzun süreli sağlık izni kullanan ve bu izin süresi sonunda yıllık ara verme süresi içerisinde göreve başlayan hâkim ve savcılar yıllık ara vermeden yararlandırılmaz ve nöbetçi olarak kalırlar.

6. CMK 250 nci maddesinde sayılan suç ve davalara bakmak üzere görevlendirilen hâkim ve Cumhuriyet savcılarının yıllık ara vermeden yararlandırılmazlar.

7. Yargı çevresine dahil olduğu bölge idare mahkemesinin bulunduğu il merkezi dışında kalan idare ve vergi mahkemelerinde çalışan hâkimler yıllık ara vermeden yararlanamazlar.

C. Ortak Hükümler:

1. Yaz kararnamesi ile ataması yapılan hâkim ve savcılarının rapor kullanmaksızın mehil süresi sonunda yeni görev yerlerine başlamaları halinde yıllık ara vermeden yararlanıp yararlanamayacağı hususu, yeni görev yerindeki adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu veya Cumhuriyet başsavcısının hizmetin aksamadan yürütülmesi göz önünde bulundurulurken yapacağı teklif üzerine Bakanlıkça belirlenir.

2. Bir önceki yıl yıllık ara vermeden yararlanamayan hâkim ve savcılar zorunluluk olmadıkça nöbetçi bırakılmazlar.

3. Eş olan hâkim ve savcılarının durumları gözönünde bulundurulur.

4. Ağır ceza merkezi ve mülhakatlarında nöbetçi kalan hâkim ve savcılara iş ve kadro durumunun uygun olması halinde yıllık ara verme sırasında yıllık izin kullanılabilir.

5. Yıllık ara vermeden yararlanan hâkim ve savcılar kanunda belirlenen yıllık ara verme süresince izinli sayıldıklarından, Bakanlıkça göreve çağırılmadıkça belirlenen sürenin bitiminden önce görevlerine başlayamazlar.

6. Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları, bölge idare mahkemesi başkanları ile ağır ceza Cumhuriyet başsavcılarının yıllık ara vermeden yararlanacaklara

ilişkin yapacakları öneriler başka bir tarih belirlenmediği sürece her yılın Temmuz ayının birinci gününe kadar Bakanlığa gönderilir.

D. Yürürlük:

Yukarıda belirtilen ilkeler Resmî Gazete’de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Kararları

Esas Sayısı : 2006/72

Karar Sayısı : 2009/24

Karar Günü : 19.2.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Osmanije Ağır Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 23. maddesinin Anayasa’nın 2. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Kastın aşılması suretiyle adam öldürmek suçundan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 452/1, 31., 33. ve 40. maddeleri uyarınca açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

.....

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, Türk Ceza Kanunu’nun “neticesi nedeni ile ağırlaşmış suçlar”a ilişkin 23. maddesi ile “neticesi sebebi ile ağırlaşmış yaralama” suçlarına ilişkin 87. maddesinin 4. fıkrasının aynı konuyu düzenlemelerine rağmen birbirleri ile çeliştiği, bir olayda kast ve taksirin aynı anda gerçekleşmesinin söz konusu edilememesi nedeniyle “en azından taksirle hareket edilmesi gerekir” ibaresinin “neticesi nedeni ile ağırlaşmış suçlar” bakımından uygulama kabiliyetinin bulunmadığı, kanun hükümleri arasındaki bu çelişkiler ve uygulama zorlukları nedeniyle adalet duygusu ile bağdaşmayan sonuçlar doğurabilecek bir yapı içeren düzenlemenin adil bir hukuk düzeni kurmak ve kişilere hukuk güvenliği sağlamakla yükümlü bir hukuk devletinde kabul edilemeyeceği belirtilerek itiraza konu kuralın Anayasa’nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 23. maddesi netice sebebiyle ağırlaşmış suç ile ilgili düzenlemeler içermektedir. Belli bir suçun oluşması için yeterli olan neticenin dışında daha ağır veya başka bir neticenin gerçekleşmesi durumunda, faile verilecek cezanın artırılmasını gerektiren suçlara netice sebebiyle ağırlaşmış suçlar denilmektedir. Netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda fail için yeni suç tipine göre daha fazla ceza öngörülmesinin nedeni, temel suç tipinin ağır neticeyi veya başka bir neticeyi doğurma ihtimaline rağmen işlenmiş olmasıdır. 23. maddede yer alan düzenlemeye göre, temel suç, kasten işlenmiş, ancak kastedilenden daha ağır bir netice meydana getirmişse, failin meydana gelen bu neticeden sorumlu tutulabilmesi için en azından taksire dayanan bir kusurunun bulunması gerekir.

Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Çağdaş ceza hukukunun önde gelen özelliklerinden biri kusurlu sorumluluğu benimsemiş bulunmasıdır. Ceza hukukçularının büyük bir çoğunluğuna göre, bir insan davranışı olmadan suç olmaz, ancak onun bu davranışı nedeniyle ortaya çıkan sonuçtan sorumlu tutulabilmesi için de, o davranışının en azından kusurlu bulunması gerekir. Böylece modern ceza hukuku, objektif sorumluluğu terk ederek “kusursuz suç olmaz” anlayışını çağdaş ceza hukukunun temel bir ilkesi olarak kabul etmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda da bu doğrultuda düzenleme yapılarak 23. maddede kusurun en hafif şekli olan taksire yer verilmiştir. Buna göre, fail ağır neticeden, bu ağır netice öngörülebilir olmasına rağmen özen yükümlülüğüne aykırı davranması nedeniyle meydana gelmesi durumunda sorumlu tutulabilecektir. Hiç kimse tarafından öngörülmesi mümkün olmayan veya öngörülebilir olmakla birlikte önlenmesi mümkün olmayan bir neticeden dolayı bir kimse sorumlu tutulamayacaktır. Failin istemiş bulunduğu neticenin dışında ya da daha ağır neticelerin meydana gelmesi durumunda, failin bu neticelere yönelik kastı veya en azından taksiri aranmaksızın, sadece hareket ile sonuç arasındaki nedensellik bağı yeterli görülerek sorumlu tutulması mümkün olmayacaktır.

Türk Ceza Kanunu’nun itiraz konusu 23. maddesi genel hükümler arasında yer alan ve amacı kusursuz suç ve ceza olmaz ilkesine uygun olarak objektif sorumluluğu ortadan kaldırarak sistemi çağdaş ceza hukuku anlayışına kavuşturmak olan genel bir düzenlemedir.

Kanun’un özel hükümlere yer veren ikinci kitabının kişilere karşı suçları düzenleyen ikinci kısmının vücut dokunulmazlığına karşı suçları düzenleyen ikinci bölümündeki 87. maddesinin (4) numaralı fıkrası ise, 23. maddedeki neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış suçlarla ilgili genel ilkeyi yaralama suçları açısından özel olarak ve ayrıca düzenleyen bir kuraldır. 5237 sayılı Ceza Kanunu’nun 87. maddesinin (4) numaralı fıkrasının, sadece 86. maddenin (1) numaralı fıkrasında öngörülen temel yaralama eylemleri ve bu eylemlerin (3) numaralı fıkrada öngörülen şekillerde işlenmesine ilişkin olarak uygulanması öngörülmüştür. Bu anlamda 23. madde ile bu kural arasında bir çelişki de bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural, Anayasa’nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 23. maddesinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 19.2.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2006/19

Karar Sayısı : 2009/32

Karar Günü : 26.2.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Pendik 4. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 165. maddesinin Anayasa’nın 2. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Hırsızlık malını bilerek satın almak ve kabul etmek suçundan dolayı 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 165., 145. ve 53. maddeleri ile cezalandırılması istemiyle sanık hakkında açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A.

Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 15.2.2006 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, cürüm eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi suçuna göre asıl suç olarak kabul edilmesi gereken hırsızlık suçu bakımından daha ağır yaptırımlar öngörülmesine rağmen, suç eşyasının değerinin azlığı halinde veya etkin pişmanlık hükümleri uygulandığında cezadan önemli ölçüde indirim yapılması, hatta kimi hallerde hiç ceza verilmemesi olanaklı iken, cürüm eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi suçu yönünden 5237 sayılı Kanun'un 145. ve 168. maddelerinin uygulanmasına olanak tanınmamasının bu suçun asıl suçtan daha ağır bir ceza ile karşılanmasına neden olduğu, asıl suça nazaran çoğu kez açıkça orantısızlık oluşturacak şekilde yapılan düzenlemenin Anayasanın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırı bulunduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu 26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 165. maddesi suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi suçu ile ilgili düzenlemeler içermektedir. Buna göre, bir suçun işlenmesiyle elde edilen eşyanın satın alınması veya kabul edilmesi suç olarak düzenlenmekte, eylem için hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte adli para cezası öngörülmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk devletinde yasakoyucu, Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, toplumda belli eylemlerin suç sayılıp sayılmaması, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılanmaları gerektiği; hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği konularında takdir yetkisine sahiptir. Kanun koyucu, günün şartlarına ve toplum ihtiyaçlarına göre suç teşkil edecek fiilleri tespit edecek ve suçların işlenmesini önleyecek ve suç işleyenleri topluma kazandıracak cezaları kanunlaştıracaktır.

Madde gerekçesinde suç işlemenin toplumda kişiler için bir kazanç kaynağı olamayacağı bu nedenle, suç işlemek suretiyle elde edilen menfaatlerin piyasada tedavüle konulmasının ve suç işlemenin bir menfaat temini açısından cazip bir yol olarak görülmesinin önüne geçilmek amacıyla itiraza konu düzenlemenin yapıldığı belirtilmiştir. Gerekçede belirtilen bu görüş ve açıklamalar karşısında, yasakoyucunun, toplum düzenini bozan ve önlenmesinde önemli yararlar gördüğü toplum güvenliği ile ilgili hususlarda kanunla kimi eylemleri suç sayarak bunlar için ceza yaptırımını öngörmesine ilişkin takdir yetkisi kapsamında suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi suçu yönünden cezanın önleyici ve caydırıcı etkisini artırmak amacıyla asıl cürümden farklı kurallara bağlı tutmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 165. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 26.2.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2009/17

Karar Sayısı : 2009/47

Karar Günü : 12.3.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Düzce 1. Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 1- 26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrasının "fiili işlediği tarihte onsekiz yaşını doldurmamış bulunanlar" bölümü,

2- 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesine, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesiyle eklenen (7) numaralı fıkrasının, Anayasa'nın 2., 10., 11., 30. ve 38. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

6136 sayılı Kanuna muhalefet suçundan sanık hakkında açılan kamu davasında itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla 12.3.2009 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (7) numaralı fıkrasındaki düzenleme ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan, "fiili işlediği tarihte onsekiz yaşını doldurmamış bulunanların mahkûm edildiği bir yıl ve daha az süreli hapis cezalarının birinci fıkrada yazılı seçenek yaptırımlara çevrileceğine" ilişkin düzenlemenin birbiriyle çeliştiği, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesi uygulandığında Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yazılı emredici kuralın ihlal edilmiş olacağı belirtilerek itiraz konusu kuralların Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun itiraz konusu kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların düzenlendiği 50. maddesinin itiraz konusu bölümü de içeren (3) numaralı fıkrasına göre, daha önce hapis cezasına mahkûm edilmemiş olmak koşuluyla, mahkûm olunan otuz gün ve daha az süreli hapis cezası ile fiili işlediği tarihte onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş bulunanların mahkûm edildiği bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, birinci fıkrada yazılı seçenek yaptırımlardan birine çevrileceği öngörülmüş ve hakime seçenek yaptırıma karar verme zorunluluğu getirilmiş bulunmaktadır. Hakime seçenek yaptırımın türünü belirleme konusunda takdir yetkisi tanınmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 49. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezaları kısa süreli hapis cezası olarak adlandırılmaktadır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (7) numaralı fıkrasında ise, açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezasının ertelenemeyeceği ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemeyeceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk devletinde yasakoyucu, ceza hukuku alanında yasama yetkisini kullanırken, Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, toplumda belli eylemlerin suç sayılıp sayılmaması, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılanmaları gerektiği; hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği konularında takdir yetkisine sahiptir. Kanun koyucu, günün şartlarına ve toplum ihtiyaçlarına göre suç teşkil edecek fiilleri tesbit edecek ve suçların işlenmesini önleyecek ve suç işleyenleri topluma kazandıracak cezaları kanunlaştıracaktır.

Hükmün açıklanmasının ertelenmesine ilişkin Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (7) numaralı fıkrası Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrasından farklı bir durumu düzenleyen ve nihai karar verilirken gözetilmesi gereken bir hükümdür. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesine göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi halinde hakkında hüküm kurulmuş olan kişi henüz sanık konumundadır. Bu hükme bağlı olarak bu aşamada sanık hakkında herhangi bir hak yoksunluğu sözkonusu değildir.

Mahkemece hükmün açıklanması ertelendikten sonra, sanığın yeniden suç işlemesi ve erteleme koşullarına aykırı davranması halinde kurulacak yeni hükümde Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrası gözetilecektir. Hükmün açıklanmasının ertelenmesi sırasında seçenek yaptırımlara çevirme yasağı önleme ve caydırıcılık amacıyla getirilen bir düzenleme olup, deneme süresinin koşullara uygun geçirilmesi halinde açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak davanın düşmesi kararı verilecek, koşullara uyulmaması halinde ise hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar verilebilecektir.

Bu durumda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (7) numaralı fıkrası ile Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrası arasında bir çelişkinin değil uygulanma önceliğinin bulunduğu sonucuna varılmaktadır. Mahkeme koşullarının bulunması halinde öncelikle hükmün açıklanması kurumu ile ilgili 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre uygulama yaparak sanık hakkındaki hükmün açıklanmasını erteleyecek, deneme süresinin suç işlenmeden ve yükümlülükler uygun şekilde geçirilmesi halinde kamu davası düşürülecek; aksine davranılması halinde ise, Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrası da gözetilmek suretiyle sanık hakkında hüküm kurulacaktır.

Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrası çelişki iddiasından bağımsız olarak düşünüldüğünde daha önce hapis cezasına mahkûm edilmemiş olmak koşuluyla, mahkûm olunan otuz gün ve daha az süreli hapis cezası ile fiili işlediği tarihte onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş bulunanların mahkûm edildiği bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, birinci fıkrada yazılı seçenek yaptırımlardan birine çevrilmesini öngören bir düzenlemedir.

Kısa süreli hapis cezasına mahkûm olan kişinin infaz kurumuna girmesini önleyecek seçenek yaptırımlara hükmedilmesini sağlayan ve bu amaçla kimi halleri kısa süreli hapis cezasının adli para cezası veya diğer seçenek tedbirlerden birine çevrilmesi açısından mahkemenin takdir yetkisinin olmadığı hâller olarak belirleyen Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan kural yasakoyucunun takdir yetkisi kapsamında bulunduğundan değerlendirilmesi gereken ve Anayasa'da belirlenen temel ilkelere aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

12.3.2009 günlü, E. 2007/14, K.2009/48 sayılı karardaki konuya ilişkin gerekçeler, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (7) numaralı fıkrası için de geçerli olduğundan Anayasa'ya aykırı görülmemiştir. İtirazın reddi gerekir.

VI- SONUÇ

1- 26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (3) numaralı fıkrasının "... fiili işlediği tarihte onsekiz yaşını doldurmamış ..." bölümünün,

2- 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesine 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesi ile eklenen (7) numaralı fıkranın,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 12.3.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 İçindekilere dön

Esas Sayısı : 2007/14

Karar Sayısı : 2009/48

Karar Günü : 12.3.2009

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Ali Topuz ve Haluk Koç ile birlikte 124 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un;

1- 21. maddesiyle değiştirilen, 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 150. maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarının,

2- 22. maddesiyle değiştirilen 5271 sayılı Yasa'nın 171. maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının,

3- 23. maddesiyle 5271 sayılı Yasa'nın 231. maddesinin;

a- Değiştirilen başlığında yer alan "... ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması" ibaresinin,

b- Eklenen (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14). fıkralarının,

4- 24. maddesiyle değiştirilen, 5271 sayılı Yasa'nın 253. maddesinin,

5- 25. maddesiyle değiştirilen, 5271 sayılı Yasa'nın 254. maddesinin,

6- 30. maddesiyle, 23.3.2005 günlü, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 13. maddesinin,

Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 13., 36. ve 90. maddelerine aykırılığı savıyla iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulması istemidir.

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

5.2.2007 günlü dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"I. OLAY

Türk Ceza Kanunu, Kabahatlar Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Adli Sicil Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu ve Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kuralları Kanununun uygulanmasında ortaya çıkan bazı tereddütlerin giderilmesi ve farklı uygulamaların ortadan kaldırılması yönünde sözü edilen kanunlarda değişiklikler yapan 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun 19.12.2006 tarihli ve 26381 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanunda Anayasaya aykırı düşen hükümlere yer verildiğinden bu hükümlerin iptalleri için, yürürlüklerinin de durdurulması istemiyle Yüksek Mahkemenize başvurulması zorunlu görülmüştür.

Aşağıda önce, 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun iptali istenen hükümlerine yer verildikten sonra, iptali istenen hükümlerle ilgili olarak Anayasaya aykırılık gerekçeleri açıklanmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Haşım KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 27.2.2007 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- 5271 sayılı Yasa'nın Değiştirilen 150. Maddesinin (3) ve (4) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, zorunlu müdafiliğe tabi olan suçları "alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlar"la sınırlayan düzenlemenin, savunma hakkının özünü zedelediği, zorunlu müdafilikle ilgili düzenleme yetkisinin Türkiye Barolar Birliğinden alınarak yürütmeye verilmesinin savunma ve adil yargılanma hakkını yürütmenin denetimi ve vesayeti altına sokacağı, bu niteliğiyle düzenlemenin hukuk devleti, Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı, eşitlik ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşmadığı gerekçesiyle Anayasa'nın 2., 5., 11., 13. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

1- (3) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

İptali istenilen kuralla yapılan değişiklikle birlikte zorunlu müdafilikle ilgili uygulamanın kapsamı daraltılmıştır. Önceki düzenlemede, üst sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçlar bu kapsamdayken, yeni düzenlemeyle alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda zorunlu müdafilik uygulaması yapılacaktır.

Yasaya göre, şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsizse, istemi aranmaksızın müdafî görevlendirilecektir. Zorunlu müdafî görevlendirilmesi, alt sınırı beş yıldan fazla hapis gerektiren suçlar için yapılacaktır.

5271 sayılı Yasa ile ilgili Adalet Komisyonu görüşmelerinde, üst sınırı beş yıl olan tüm suçlarda zorunlu müdafilik getirilmesinin bütçe olanaklarının yetersizliği, müdafilere ödenecek ücretin yetersizliği, avukatlık mesleği üzerinde oluşturacağı olumsuz imaj, yaşanabilecek olası usuli aksaklık ve gecikmeler nedeniyle eleştirildiği görülmektedir. Bu dönemde, zorunlu müdafiliğin üst sınırı on yıl ve daha üzeri olan suçlarda veya yalnızca ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçlarda kabul edilmesi yönündeki teklifler ise kabul edilmemiştir. Madde gerekçesinde de "aslında ceza davasında bir avukattan yararlanılabilmemesinin temel bir hak olduğu, ancak bunun sağlanmasının ülkenin koşullarıyla doğru orantılı olduğu" ifade edilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve insan haklarının korunması alanındaki diğer uluslararası temel belgelerde müdafî ücretini ödeme olanağı bulunmayan kişilerin ücretsiz olarak müdafî yardımından yararlanma haklarının bulunduğu belirtilmiştir.

İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) paragrafında; her sanığın "kendi kendini müdafaa etmek veya kendi seçeceği bir müdafii veya eğer bir müdafî tayin için mali imkanlardan mahrum bulunuyor ve adaletin selameti gerektiriyorsa, mahkeme tarafından tayin edilecek bir avukatın meccani yardımından istifade etmek" hakkına sahip olduğu ifade edilmiştir. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Milletlerarası

Sözleşmenin 14/3-d maddesi ile de benzer biçimde, sanığın müdafiden yararlanması konusunda açık hüküm getirilmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'ndaki genel uygulama "isteğe bağlı müdafilik" sistemine dayandırılmıştır. "Zorunlu müdafilik" ise istisna olarak düzenlenmiştir. 5271 sayılı Yasa bu istisnaya, hakkında uygulanması istenen yasa maddesindeki cezanın alt sınırı beş yıldan fazla olanları da eklemiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 142. maddesinde, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir denilmektedir.

Hukuk devletinde yasakoyucu, ceza hukuku alanında yasama yetkisini kullanırken, Anayasa'nın ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla, yargılama usullerinin belirlenmesi konusunda takdir yetkisine sahiptir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 149. maddesinde, şüpheli veya sanığın, soruşturma ve kovuşturmanın her aşamasında bir veya birden fazla müdafinin yardımından yararlanabileceği, kanuni temsilcisi varsa, onun da şüpheliye veya sanığa müdafii seçebileceği belirtilmiş; 150. maddenin (1) numaralı fıkrasında da şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafii seçmesinin isteneceği, müdafii seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafii görevlendirileceği hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla iptali istenilen düzenleme ile, bir yargılama faaliyeti içerisinde bulunan kişinin bizzat savunma yapması veya istediği bir avukat yardımından yararlanma hakları elinden alınmış değildir. Bu nedenle iptali istenilen düzenleme ile savunma hakkının özünün zedelendiği ve kullanılamaz hale geldiği iddiaları yerinde görülmemiştir.

Belirtilen nedenlerle zorunlu müdafiliğe tabi olan suçları, "alt sınırını beş yıldan fazla suçlar"la sınırlayan düzenleme, Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı değildir, iptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın 5., 10., ve 11. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

2- (4) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

Yasa'nın 150. maddesinin (4) numaralı fıkrasında, müdafilikle ilgili diğer hususların, Türkiye Barolar Birliğinin de görüşü alınarak çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa'nın "yasama yetkisi" kenar başlıklı 7. maddesinde "yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez" denilmekte; 38. maddesinin üçüncü fıkrasında da, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerinin ancak kanunla konulacağı belirtilmektedir.

Yasama yetkisi genel ve asli bir yetkidir. Hukukumuzda yasama yetkisinin genelliği, kanunla düzenleme alanının konu bakımından sınırlı olmadığı, Anayasa'ya aykırı olmamak koşuluyla her konunun düzenlenebileceği anlamına gelir. Bu çerçevede yasama organı, genel ilkeleri belirledikten sonra ayrıntılı ve açıklayıcı düzenlemeleri yürütme organına bırakabilir. İptali istenilen kuralla zorunlu müdafilikle ilgili genel ilkeler belirlendikten sonra usul ve işleyişle ilgili ayrıntılı hususların belirlenmesi amacıyla idareye yönetmelikle düzenleme yetkisi verilmesinde Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Dava dilekçesinde zorunlu müdafilikle ilgili düzenleme yetkisinin Barolardan alınarak yürütmeye verilmesinin savunma ve adil yargılanma hakkını yürütmenin denetimi altına soktuğu ileri sürülmekte ise de, burada savunma ve adil yargılanma hakkı denetim altına alınmamakta, zorunlu müdafilik sisteminin işleyişiyle ilgili ayrıntılı kuralların belirlenmesine zemin hazırlanmaktadır. Müdafilikle ilgili sorunların daha ziyade yargılama usulü ve işleyişiyle ilgili olması karşısında Barolar Birliğinin görüşü de alındıktan sonra zorunlu

müdafilikle ilgili diğer hususların yürütmeye bırakılmasında Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, kural Anayasa'nın 7., 36. ve 38. maddelerine aykırı değildir, iptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Şevket APALAK ile Zehra Ayla PERKTAŞ bu görüşe katılmamışlardır.

B- 171. Maddenin (2), (3), (4) ve (5) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, değişiklikten önceki durumda, kuvvetli delil ve şüphe bulunması halinde kamu davası açılması zorunlu iken, yeni sistemde yeterli delil ve şüphe bulunsa dahi kamu davasının açılmasının ertelenebileceğinin hüküm altına alındığı, şahsi dava uygulamasının kaldırılması nedeniyle, Cumhuriyet savcısının soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olup da üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yeterli şüphenin varlığına rağmen kamu davasının açılmasını beş yıl süreyle ertelemesi halinde suçtan zarar görenlerin haklarını aramaları için başka hiçbir yol kalmayacağı, bunun da hak arama hürriyetini aşırı biçimde sınırlama anlamına geleceği, suçtan zarar gören ve sanık sıfatıyla aynı hukuki durumda olanlar arasında takip usulü yönünden cezanın üst sınırına göre farklılık yaratıldığı, bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10., 11. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptali istenilen fıkralarla ceza muhakemesi sistemine, “kamu davasının açılmasının ertelenmesi” şeklinde yeni bir kurum getirilmiştir. Böylece, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 19. maddesiyle yalnızca çocuklar hakkında öngörülen kurum yetişkinler hakkında da uygulama kapsamına alınmıştır. Çocuğa yüklenen suçtan dolayı kamu davasının açılmasının ertelenmesi ile ilgili düzenleme içeren Çocuk Koruma Kanunu'nun 19. maddesi de 5560 sayılı Yasa ile değiştirilmiş, çocuklar hakkında da Ceza Muhakemesi Kanunu'ndaki koşulların varlığı halinde kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilebileceği, ancak bu kişiler açısından erteleme süresinin üç yıl olarak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu konudaki düzenleme, kamu davasının mecburiliğinin yeni bir istisnası olarak, “kamu davası açmada takdir yetkisi” başlıklı 171. maddeye eklenen dört fıkrada yer almaktadır.

Buna göre, soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı ve üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlarda, yeterli şüphe bulunmasına rağmen, kamu davasının açılmasının beş yıl süreyle ertelenmesine karar verilebilecektir. Ayrıca, bu suçlardan dolayı ertelemeye karar verilebilmesi için;

- Şüphelinin daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezası ile mahkûm olmamış bulunması,

- Yapılan soruşturmanın, kamu davası açılmasının ertelenmesi halinde şüphelinin suç işlemekten çekineceği kanaatini vermesi,

- Kamu davası açılmasının ertelenmesinin, şüpheli ve toplum açısından kamu davası açılmasından daha yararlı olması,

- Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

koşullarının birlikte gerçekleşmiş olması aranacaktır.

Erteleme süresi olan beş yıl içerisinde kasıtlı bir suç işlenmediği takdirde kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilecek, aksi takdirde şüpheli hakkında kamu davası açılacaktır. Erteleme kararına karşı suçtan zarar gören 173. madde hükümlerine göre itiraz edebilecektir. Erteleme süresince zamanaşımı süresi işlemeyecektir.

Maddenin (5) numaralı fıkrasında yer alan kurala göre, ertelemeye ilişkin kararlar ayrı bir yerde kaydedilecek, bu kayıtlar ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hakim veya mahkeme tarafından istenebilecek ve bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

Suç ve suçlulukla mücadele konusundaki yasal düzenlemeler Anayasal ilkelere aykırı olmamak koşuluyla yasakoyucunun takdir yetkisi kapsamındadır. Yasakoyucu, ülkenin koşulları, toplumsal ihtiyaçlar ve uygulamalardaki aksaklıkları dikkate alarak, hangi

eylemlerin suç sayılarak cezalandırılacağını, hangi eylemler için ne tür cezalar verileceğini, bu suçlarla ilgili takip yöntemlerinin nasıl olacağını belirleme yetkisine sahiptir. Suç teşkil eden her eylemin mutlaka ceza yaptırımı ile karşılanması, cezanın suçtan zarar görenin tatmin aracı olarak kullanılması eski hukuk anlayışlarında kabul edilmesine karşın, çağdaş gelişim her suçlunun hemen bir ceza yaptırımı ile karşılanması yerine, topluma karşı sorumluluklarını gözden geçirmesine olanak vermek üzere belirli sürelerle gözetim ve denetimini öngören ve mümkün olduğunca suçtan zarar görenin tatminini de içeren uygulamalara yönelmiş bulunmaktadır. İptali istenilen kuralın da bu yaklaşıma uygun olarak getirildiği anlaşılmaktadır. Sosyolojik, psikolojik ve hukuki tecrübelerin çoğu zaman salt ceza vermenin toplum açısından beklenen neticenin gerçekleşmesine yetmediğini, tam aksine bir sonucun ortaya çıkmasına yolaçtığını, çoğu zaman önemsiz görülebilecek suçlarla ilgili cezai müeyyidelerin daha nitelikli ve yoğun biçimde suç işleme nedeni olabildiğini gözettiği anlaşılan yasakoyucunun, maddedeki koşulların gerçekleşmesi halinde, suç işleyen kişinin belli bir süre toplumla uyumlu davranmasına bağlı olarak kamu davasının açılmasının ertelenmesini öngörmesi takdir yetkisi içerisinde.

Öte yandan suçtan zarar görenlerin de Cumhuriyet savcısının kararına karşı kanun yoluna başvurmaları mümkün olduğundan hak arama özgürlüğünün engellendiğinden söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, iptali istenilen kuralların Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı bir yönü bulunmamaktadır. İptal isteminin reddi gerekir.

Yukarıda belirtilen gerekçe karşısında kuralın Anayasa'nın 10. maddesi yönünden ayrıca incelenmesine gerek duyulmamıştır. Anayasa'nın 10. maddesi yönünden yapılan değerlendirmeye Fulya KANTARCIOĞLU ve Ahmet AKYALÇIN ek gerekçeyle katılmışlardır.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

C- 231. Maddenin Başlığında Yer Alan "... Ve Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması" İbaresini İle (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının, hükmün sanık hakkında hukuki bir sonuç doğurmaması anlamına geleceğinden hak arama hürriyetini ve eşitliği zedelediği, toplum barışını, bireylerin güven ve huzurunu sağlamadığı ve kamu yararına dayanmadığı bu nedenle Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 13. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (5) ve (14) numaralı fıkraları iptal başvurusundan ve bu başvuru ile ilgili ilk inceleme toplantısının yapılmasından sonra çıkarılan ve 8.2.2008 günlü, 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 562. maddesiyle değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle önceki yasa metninde (5) numaralı fıkrada belirlenen "bir yıl" ibaresi "iki yıl" olarak değiştirilmiş ve böylece hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumunun uygulama alanı genişletilmiştir. Ayrıca, (14) numaralı fıkrada şikayete tabi olmayan suçlar kapsama alınırken, Anayasa'nın 174. maddesinde koruma altına alınan inkılap kanunlarında yer alan suçlar kapsam dışında tutulmuştur.

Böylece (5) numaralı fıkranın birinci tümcesinde yer alan "...bir yıl..." ibaresi ile (14) numaralı fıkrası 5728 sayılı Yasa'nın 562. maddesi ile değiştirildiğinden konusu kalmayan istemler hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu batı ülkelerinde genellikle kabul edilmiş olan bir kurumdur.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu Anglo-Sakson hukuk sisteminde, yargılanması tamamlanmış olan sanığın belli bir süre denetim altında tutulması (probation) esasına dayanır. Hakim, sanığın suçluluk ve kusurluluğunu saptamakla beraber cezaya hükmetmeyi geriye bırakmakta ve onu belirli bir süre içinde denetim altında tutmaktadır.

Davranışları, tabi tutulduğu denetim süresi içinde olumlu bulunduğu takdirde suçlu için bir mahkumiyet kararı verilmemektedir. Böylece deneme süresini başarıyla geçirmiş olan suçlu, hükümlü olma süreci dışına çıkarılmaktadır.

Fransız hukukunda bu kurum, ilk önce 2.2.1945 tarihli Kanun'la çocuk suçlular hakkında uygulanmaya başlanmış, daha sonra 1975 yılında yapılan değişiklikle yetişkinleri de kapsamına almıştır. Belçika'da aynı kurum 29.6.1964 tarihli bir Kanun'la hukuk sistemine getirilmiştir. Bu örneği, Hollanda, Japonya, Polonya, İsviçre gibi ülkelerde de görmek olanaklıdır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin dava konusu fıkralarında hükmün açıklanmasının ertelenmesinin koşulları, denetimli serbestlik tedbirleri, denetimli serbestlik koşullarına uygun davranılması veya ihlal edilmesi hallerinde ne tür bir uygulama yapılması gerektiğine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

(5) numaralı fıkra ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu düzenlenmiş, uzlaşmaya ilişkin hükümler saklı tutulmuş, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade edeceği belirtilmiştir.

(6) numaralı fıkra uyarınca, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

- Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,
 - Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,
 - Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,
- gerekir.

(7) numaralı fıkra göre, açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.

(8) numaralı fıkra göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,

karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zamanaşımı durur.

(9) numaralı fıkra göre, (6) numaralı fıkrasının (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

(10) numaralı fıkra göre, denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

(11) numaralı fıkra göre, denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir.

(12) numaralı fıkra göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir.

(13) numaralı fıkraya göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

(14) numaralı fıkraya göre, bu maddenin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlarla ilgili olarak uygulanabilir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması ile ilgili kurallar kurumun tamamı gözetilerek değerlendirilmelidir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra öngörülen süre bir deneme süresidir. Kurum yalnızca sanığın menfaat ve çıkarları düşünülerek getirilmiş olmayıp, önemli ölçüde toplum menfaati ve kamu düzeninin korunması amaçlanmıştır. Mukayeseli hukukta suç ve suçlulukla mücadele, suç işlenmesinin önlenmesi ve caydırıcılık açısından bu ve buna benzer kurumlara geniş biçimde yer verildiği görülmektedir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması uygulaması için beş yıllık bir sürenin öngörülmesi ve bu sürede uygulanmak üzere denetimli serbestlik tedbiri olarak bir kısım yükümlülükler yüklenmesine olanak sağlanması yasakoyucunun suç ve suçlulukla mücadele, caydırıcılık ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla takdir yetkisine dayanarak kabul ettiği bir sistemdir.

Ceza hukukunun, toplumun kültür ve uygarlık düzeyi, sosyal ve ekonomik yaşantısıyla ilgili bulunması nedeniyle suç ve suçlulukla mücadele amacıyla ceza ve ceza muhakemesi alanında sistem tercihi bulunması Devletin ceza siyaseti ile ilgilidir. Bu bağlamda ceza hukukuna ilişkin düzenlemeler bakımından yasakoyucu Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, soruşturma ve yargılamaya ilişkin olarak hangi yöntemlerin uygulanacağı, toplumda belli eylemlerin suç sayılıp sayılmaması, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılaşmaları gerektiği, hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği gibi konularda takdir yetkisine sahiptir.

Öte yandan, (12) numaralı fıkrada hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebileceği belirtilmekte ise de, bu kuralla temyiz incelemesi yolu kapatılmış değildir. İtiraz yolu da verilen kararın bir üst merci tarafından yeniden gözden geçirilmesini sağlayan ve kararın sağlığı bakımından güvence oluşturan kanun yollarından biridir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları sanık hakkında hukuki sonuç doğuran kesin hüküm niteliğinde olmadığından, deneme süresi sonunda verilecek düşme kararı veya geri bırakma koşullarına uyulmaması halinde verilecek karar hakkında esas hükümle birlikte temyiz denetimi olanaklı bulunmaktadır.

Belirtilen nedenlerle hükmün açıklanması ile ilgili kuralları oluşturan 231. maddenin (5) numaralı fıkrasının birinci tümcesinde yer alan "...bir yıl..." ibaresi dışında kalan bölümünün, başlığında yer alan "... ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması" ibaresi ile maddenin (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12) ve (13) numaralı fıkraları Anayasa'ya aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

231. maddenin (12) numaralı fıkrası ile ilgili görüşlere Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile A.Necmi ÖZLER katılmamışlardır.

D- 253. ve 254. Maddelerinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, uzlaşma kurumunun kamu davasının açılmamasının ceza yaptırımının uygulanmaması sonucunu doğuracağı, parası olana suçu satın alma olanağını vereceği, uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, bu giderlerin Devlet Hazinesinden karşılanacağı öngörülmesine karşın uzlaşmanın gerçekleşmemesi halinde giderin ne şekilde karşılanacağı belirtilmemiş olması nedeniyle, kuralın belirlilik ve öngörülebilirlik özelliklerini taşımadığı ve bu yapıyla Anayasa'nın 2., 5., 10., 11. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptali istenilen kural uzlaşma kurumu ile ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanunu'nda gerçekleştirilen kapsamlı değişikliklerden birisini oluşturmaktadır. Kuralla soruşturma evresindeki uzlaşmayla ilgili değişiklikler yapılmıştır. Soruşturma evresindeki uzlaşmayı düzenleyen Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253. maddesi yeniden düzenlenmiş, sekiz fıkradan ibaret olan madde 24 fıkrayı içerir hale getirilmiştir.

Ceza hukukumuzda uzlaşma kurumunun uygulanma kapsamını ilk olarak düzenleyen 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nun 73. maddesinin (8) numaralı fıkrasında “*Suçtan zarar gören gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişisi olup soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı bulunan suçlarda, failin suçu kabullenmesi veya doğmuş olan zararın tümünü veya büyük kısmını ödemesi veya gidermesi koşuluyla mağdur ile fail özgür iradeleriyle uzlaştıklarında veya bu husus Cumhuriyet savcısı veya hakim tarafından saptandığında kamu davası açılmaz veya davanın düşürülmesine karar verilir.*” hükmüne yer verilmişken 5560 sayılı Yasa'nın 45. maddesi ile fıkra yürürlükten kaldırılarak, iptali istenilen kuralla Ceza Muhakemesi Kanunu'na dahil edilmiştir. Başka bir anlatımla, iptali istenilen kuralla, Türk Ceza Kanunu'ndaki uzlaşma ile ilgili hükümleri çıkarılarak, uzlaşma kurumu Ceza Muhakemesi Kanunu içinde yer almıştır. Uzlaşmanın kapsamına giren suçların bulunduğu Türk Ceza Kanunu'nun 73. maddesinin (8) numaralı fıkrasındaki düzenlemenin yürürlükten kaldırılması üzerine, uzlaşma kurumu Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253. maddesinde kapsamı genişletilerek yeniden düzenlenmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253. maddesinde yer alan düzenleme ile Türk Ceza Kanunu'nda veya diğer ceza kanunlarındaki soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçların yanı sıra, şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın aile içi şiddet hariç olmak üzere “kasten yaralama”, “taksirle yaralama”, “konut dokunulmazlığının ihlali”, “çocuğun kaçırılması ve alıkonulması” ve “ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması” suçları ile diğer ceza kanunlarında bu konuda açık hüküm bulunan suçlar açısından uzlaşmaya ilişkin hükümler getirilmiştir.

254. maddesinde, kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen esas ve usüle göre, mahkeme tarafından yapılacağı, uzlaşma gerçekleştiği takdirde sanığın edimini def'aten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verileceği, edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzetmesi halinde ise sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verileceği, geri bırakma süresince zamanaşımının işlemeyeceği, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanacağı belirtilmiştir.

171. maddeye ilişkin gerekçeler iptali istenilen 253. ve 254. maddeler için de geçerli olduğundan Anayasa'ya aykırı görülmemiştir. İptal isteminin reddi gerekir.

253. maddenin (24) numaralı fıkrası yönünden Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Şevket APALAK ile Zehra Ayla PERKTAŞ bu görüşe katılmamışlardır.

E- 23.3.2005 Günlü, 5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 13. Maddesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, avukatın baro tarafından görevlendirilmesine rağmen avukata ödenecek ücretin Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca belirlenmesinin ve bu ücretin de soruşturma ve kovuşturma organları tarafından ödenecek olmasının, Anayasa'nın 90. maddesi gereği iç hukuk kuralı haline gelen AİHS.'nin 6. maddesinde tanımı yapılan adil yargılanma hakkı ve savunma hakkının özüne bir müdahale olduğu gibi savunma hakkının bağımsızlığını da önemli ölçüde zedelediği, Anayasa Mahkemesi'nin “avukatlık mesleği ile ilgili bir düzenleme yapılırken bu mesleğin her şeyden önce bir serbest meslek olduğunun gözden uzak tutulmaması gerektiği”, “avukatlığın bir kamu hizmeti sayılmış olsa dahi, kamusal yönü çok yoğun olan Devlet memuriyeti görev ve hizmetleriyle aynı nitelikte görülüp aynı ölçülere tabi kılınmayacağı”na ilişkin 1.3.1985 günlü, E:1984/12, K:1985/6 ve 23.6.1989 günlü,

E:1988/50, K:1989/27 sayılı kararlarında belirtilen yorumu ile bağdaşmadığı, iptali istenilen düzenleme ile uygulama yapıldığında hukuka uygun ve adaletli bir sonuç elde etme imkanının bulunmadığı ve bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın 2., 11., 13., 36. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İptali istenilen kural müdafî ve vekil ücretini düzenlemektedir. Buna göre zorunlu müdafîlik ve vekillik için, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten karşılanacaktır. Müdafî ve vekile ödenecek ücret yargılama giderlerinden sayılmış ve böylece mahkumiyet halinde sanıktan tahsil edilerek bütçeye geri dönüşünün sağlanması amaçlanmıştır. Bu konudaki ödeme ve uygulamaların ayrıntıları Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir.

Düzenlemenin amacının, önceki dönemde ödeme ile ilgili ortaya çıkan sıkıntıların giderilmesi olduğu anlaşılmaktadır. Barolar Birliği tarafından görevlendirilen müdafilere ödenecek ücretler Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından aktarılacak kaynaklarla karşılanabilecektir.

Ücretin belirlenmesi, ödenmesi ve buna ilişkin uygulamaların Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca yönetmelikle düzenlenmesinin Anayasa'nın 36. maddesinde yer verilen savunma ve adil yargılanma hakkı ile ilgisi kurulamadığından kural Anayasa'ya aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Mehmet ERTEN bu görüşlere değişik gerekçeyle katılmıştır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un;

1- 21. maddesiyle değiştirilen 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 150. maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarının,

2- 22. maddesiyle değiştirilen 5271 sayılı Yasa'nın 171. maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının,

3- 23. maddesiyle 5271 sayılı Yasa'nın 231. maddesinin;

a- Değiştirilen başlığında yer alan "... ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması" ibaresinin,

b- Eklenen (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) fıkralarının,

4- 24. maddesiyle değiştirilen 5271 sayılı Yasa'nın 253. maddesinin,

5- 25. maddesiyle değiştirilen 5271 sayılı Yasa'nın 254. maddesinin,

6- 30. maddesiyle 23.3.2005 günlü, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 13. maddesinin, yürürlüklerinin durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, 27.2.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VI- SONUÇ

6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un;

A- 21. maddesiyle değiştirilen 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 150. maddesinin;

1- (3) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- (4) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Şevket APALAK ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

B- 22. maddesiyle değiştirilen 5271 sayılı Yasa'nın 171. maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

C- 23. maddesiyle;

1- 5271 sayılı Yasa'nın 231. maddesinin değiştirilen başlığında yer alan "... ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- 5271 sayılı Yasa'nın 231. maddesine eklenen;

a- (5) numaralı fıkranın;

aa- Birinci tükmesinde yer alan "... bir yıl ..." ibaresi, 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Yasa'nın 562. maddesiyle değiştirildiğinden, bu ibareye ilişkin KONUSU KALMAYAN İSTEM HAKKINDA KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

bb- Kalan bölümünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

b- (6), (7), (8), (9), (10) ve (11) numaralı fıkraların Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

c- (12) numaralı fıkranın Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile A. Necmi ÖZLER'in karşıoqları ve OYÇOKLUĞUYLA,

d- (13) numaralı fıkranın Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

e- (14) numaralı fıkra, 5728 sayılı Yasa'nın 562. maddesiyle değiştirildiğinden, bu fıkra ile ilişkin KONUSU KALMAYAN İSTEM HAKKINDA KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

D- 24. maddesiyle değiştirilen, 5271 sayılı Yasa'nın 253. maddesinin;

1- (24) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Şevket APALAK ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoqları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- Kalan bölümünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

E- 25. maddesiyle değiştirilen, 5271 sayılı Yasa'nın 254. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

F- 30. maddesiyle, 23.3.2005 günlü, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 13. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

12.3.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2007/9

Karar Sayısı : 2009/49

Karar Günü : 12.3.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Boğazlıyan Ağır Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.12.2004 günlü ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun, 6.12.2006 günlü. 5560 sayılı Yasa'nın 21. maddesi ile değiştirilen 150. maddesinin (3) numaralı fıkrasının, Anayasa'nın 2., 10. ve 36. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Kasten orman yakmak suçundan açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

.....
IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İÇtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 7.2.2007 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, eşitlik ve adil yargılanma ilkeleri uyarınca sanık sıfatını alan herkesin diğer tüm sanıklarla aynı statü ve haklara sahip olmasının ve eşit koşullarda mahkeme önüne çıkmasının anayasal bir zorunluluk olduğu, bu durumun, sanığın yasal çerçevede istediği her türlü yöntemle mahkeme önünde suçsuzluğunu ispat etme hakkını ve isteği dışında her türlü engel ve zorlamadan uzak tutulmasını gerektirdiği, bu nedenle sanığın ağır nitelikli ceza gerektiren suçlar bakımından istemi halinde avukat yardımından yararlandırılması olağan sayılabilirse de, sanığın bu tür bir yardım istemediğini ifade etmesine rağmen bu iradesi yok sayılarak duruşmada avukat bulundurulmasının eşitlik, hukuk devleti ve adil yargılanma ilkelerine, dolayısıyla Anayasanın 2., 10. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu 4.12.2004 günlü ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun, 6.12.2006 günlü ve 5560 sayılı Yasa'nın 21. maddesi ile değişik 150. maddesinin (3) numaralı fıkrası alt sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmalarda şüpheli veya sanığın istemi aranmaksızın kendisine müdafî görevlendirilmesini öngörmektedir.

Fıkra 5560 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önce müdafî tayinini gerektiren suçlar "üst sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçlar" olarak belirlenmiş, yapılan değişiklikle kapsam daraltılarak "alt sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçlar" için müdafî tayini öngörülmüştür.

İtiraz konusu kuralı da içeren madde gerekçesinde, istem aranmaksızın müdafî görevlendirilmesi uygulamasının etkin hale getirilmesinin amaçlandığı, fıkra 5560 sayılı Kanunla öngörülen şartların gerçekleşmesi kaydıyla, herhangi bir ceza sınırlamasına tabi olmaksızın müdafî görevlendirilmesinin her zaman mümkün bulunduğu, aslında ceza davasında bir avukattan yararlanılabilmesinin temel bir hak olup ancak bunun sağlanmasının ülkenin koşullarıyla doğru orantılı olduğu belirtilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve insan haklarının korunması alanında diğer uluslararası temel belgelerde kişilerin müdafî yardımından yararlanma hakkı olduğu, kişinin müdafî ücretini ödeme olanağı yoksa ücretsiz olarak sağlanacak müdafî yardımı ile savunma hakkına sahip olacağı yönünde düzenlemeler bulunmaktadır.

İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/3 maddesinin c paragrafında; her sanığın "kendi kendini müdafaa etmek veya kendi seçeceği bir müdafîin veya eğer bir müdafî tayin için mali imkanlardan mahrum bulunuyor ve adaletin selameti gerektiriyorsa, mahkeme tarafından tayin edilecek bir avukatın meccani yardımından istifade etmek" hakkına sahip olduğu ifade edilmiştir. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Milletlerarası Sözleşmenin 14/3-d maddesi ile de benzer biçimde, sanığın müdafiden yararlanması konusunda açık hüküm getirilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Hukuk devletinde

yasakoyucu, Anayasa kurallarına bağılı olmak koşuluyla ihtiyaç duyduduğu düzenlemeyi yapma yetkisine sahiptir.

Yasakoyucu ceza hukuku ve ceza yargılaması alanında yasama yetkisini kullanırken, Anayasa'nın ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağılı kalmak koşuluyla hangi eylemlerin suç sayılarak cezalandırılacağını, hangi eylemler için ne tür cezalar verileceğini, bu suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturma yöntemlerini belirleme konusunda takdir yetkisine sahiptir.

İtiraz konusu kuralla, kişilerin mdafı yardımından yararlanma hakkı olduğuna ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer insan haklarının korunmasına ilişkin uluslararası temel belgelerde yer alan kurallar, İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/3 maddesinin c paragrafındaki avukat yardımından istifade etme" hakkına ilişkin kural ve benzer düzenleme içeren Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Milletlerarası Sözleşme de gözetilerek belirli miktarın üstünde ceza gerektiren suçlardan dolayı soruşturma veya kovuşturma geçiren sanığın mdafı yardımından yararlanması sağlanmak istenmiştir. İtiraz konusu kuralla, bir yargılama faaliyeti içerisinde bulunan kişinin bizzat savunma yapması veya istediği bir avukat yardımından yararlanma hakları elinden alınmış değildir. Mdafı görevlendirilmesine rağmen, sanık savunmasını bizzat yapabilecektir.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural Anayasa'da belirtilen savunma hakkı, adil yargılanma hakkı ve hukuk devleti ilkelerine aykırı değildir, iptal isteminin reddi gerekir.

Yukarıda belirtilen gerekçe karşısında kuralın Anayasa'nın 10. maddesi yönünden ayrıca incelenmesine gerek duyulmamıştır. Anayasa'nın 10. maddesi yönünden yapılan değerlendirmeye Fulya KANTARCIOĞLU ve Ahmet AKYALİN ek gerekçeyle katılmışlardır.

VI- SONUÇ

4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 21. maddesiyle değiştirilen 150. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 12.3.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dn](#)

Esas Sayısı : 2007/42

Karar Sayısı : 2009/50

Karar Günü : 12.3.2009

İTİRAZ YOLUNA BAşVURANLAR:

1 - Tufanbeyli Asliye Ceza Mahkemesi (Esas: 2007/42)

2 - Türkoğlu Sulh Ceza Mahkemesi (Esas: 2008/23)

3 - İzmir 26. Asliye Ceza Mahkemesi (Esas: 2009/2)

İTİRAZLARIN KONUSU : 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesiyle eklene (7) numaralı fıkrası ve (11) numaralı fıkrasının ikinci tümcesinin Anayasa'nın 2., 11., 12., 13. ve 141. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Bakılmakta olan davalarda, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkemeler, iptali için başvurmuşlardır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, 11.4.2007, 27.3.2008 ve 29.1.2009 günlerinde yapılan ilk inceleme toplantılarında dosyalarda eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- BİRLEŞTİRME KARARI

Türkoğlu Sulh Ceza Mahkemesinin başvurusuna ilişkin 2008/23 Esas sayılı dava ile İzmir 26. Asliye Ceza Mahkemesinin başvurusuna ilişkin 2009/2 Esas sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2007/42 Esas sayılı dava ile birleştirilmesine, birleştirilen davaların esaslarının kapatılmasına, esas incelemenin 2007/42 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

VI- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararları ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararlarında, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının Anayasa'nın 141. maddesi gereğince yargının görevleri arasında bulunduğu, itiraz konusu kurallarla getirilen düzenleme ile sanıklar hakkındaki davanın beş yıl gibi bir süreye uzatılmasının sanığın durumunda belirsizliğe yol açtığı, hukuk devletinde yurttaşların haklarındaki yargılamaların bir an önce sonuçlandırılıp hukuki durumlarının bir kesinliğe kavuşturulmasını isteme haklarının adil yargılanma hakkının bir parçası olarak görülmesi gerektiği, hakkında hükmün açıklanmasının ertelenmesi kararı verilen sanığın eylemi karşılığında aldığı veya alacağı cezanın belirsiz olduğu, erteleme koşullarına uygun davranılmaması halinde hakkında hangi tür cezanın verileceği, verilen cezanın ertelenip ertelenmeyeceği, seçenek yaptırımların uygulanıp uygulanamayacağı gibi hususların sanık tarafından bilinemeyeceği, beş yıl gibi uzun bir süreyle bu belirsizliğin sürdürülmesinin adil yargılanma ilkesine aykırı olduğu, deneme süresi içerisinde suç işlenmesi halinde duruşma açarak sanığın hukuki durumunun belirlenmesinin gerektiği, bu durumda ise daha önce sanık lehine uygulanması düşünülebilecek hükümlerin ikinci yargılamada uygulanma koşullarını yitirebileceği, itiraz konusu kural ile Türk Ceza Kanunu'nun 23. maddesindeki düzenlemenin birbiriyle çeliştiği, bu nedenlerle itiraz konusu kuralların Anayasa'nın 2., 12., 13. ve 141. maddelerine aykırı bulunduğu ileri sürülmüştür.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesi ile getirilen düzenlemeye göre, mahkeme, sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza bir yıl (5728 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle iki yıl) veya daha az süreli hapis veya adli para cezasıysa, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verebilecektir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması durumunda, sanık beş yıl denetim süresine tabi tutulacak, denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği takdirde hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesine karar verilecektir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılabilmesi için;

- Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,
- Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,
- Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

gerekir. (9) numaralı fıkraya göre, zarar derhal giderilemiyorsa, mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilecektir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmeden önce, sanığın kendisine yüklenen suçu işlediğinin sabit görülmesi ve işlediği suç dolayısıyla hakkında cezaya hükmolunması gerekir. Ancak, mahkeme sanık hakkında mahkumiyet kararını kurduktan sonra vereceği kararla, bu mahkumiyet kararının açıklanmasını geri bırakacaktır.

231. maddenin itiraz konusu (7) numaralı fıkrasına göre, açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümden, mahkum olunan hapis cezası ertelenemeyecek ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemeyecek; (11) numaralı fıkrasına göre de beş yıllık denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülöklere uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan

hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesine karar verilecektir. Aksi takdirde, mahkeme hükmü açıklayacak, ancak bu durumda mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine ya da koşulların varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkumiyet hükmü kuracaktır.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Geri bırakma süreci içerisinde dava zamanaşımı süresi durur. Söz konusu kararlar ayrı bir sisteme kaydedilir ve bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması ile ilgili kurallar kurumun tamamı gözetilerek değerlendirilmelidir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra öngörülen süre adından da anlaşıldığı gibi bir deneme süresidir. Kurum yalnızca sanığın menfaat ve çıkarları düşünülerek getirilmiş olmayıp, önemli ölçüde toplum menfaati ve kamu düzeninin korunması amaçlanmıştır. Mukayeseli hukukta suç ve suçlulukla mücadele, suç işlenmesinin önlenmesi ve caydırıcılık açısından bu ve buna benzer kurumlara geniş biçimde yer verildiği görülmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Hukuk devletinde yasakoyucu, Anayasa kurallarına bağlı olmak koşuluyla ihtiyaç duyduğu düzenlemeyi yapma yetkisine sahiptir.

Ceza hukukuna ilişkin düzenlemeler bakımından yasakoyucu Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, toplumda belli eylemlerin suç sayılıp sayılmaması, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılaşmaları gerektiği, hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği, soruşturma ve yargılamaya ilişkin olarak hangi yöntemlerin uygulanacağı gibi konularda takdir yetkisine sahiptir.

Yasakoyucunun itiraz konusu kurallarla suç ve suçlulukla mücadelede, caydırıcılık ve suç işlenmesinin önlenmesini amaçladığı anlaşıldığından takdir yetkisini bu yönde kullanmasında Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık görülmemiştir, iptal isteminin reddi gerekir.

İtiraz konusu kuralların Anayasa'nın 12., 13. ve 141. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.

VII- SONUÇ

4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesiyle eklenen (7) numaralı fıkrası ve (11) numaralı fıkrasının ikinci tümcesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 12.3.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2008/45

Karar Sayısı : 2009/53

Karar Günü : 12.3.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Şuhut Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesine, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesiyle eklenen (8) ve (12) numaralı fıkraların Anayasa'nın 2., 12., 13., 15., 19., 36. ve 38. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüklerinin durdurulması istemidir.

I- OLAY

Suçluyu kayırma suçundan Türk Ceza Kanunu'nun 283/1, 53/1.a,b,c,d,e bendlerinde yer alan kurallar ile cezalandırılması istemiyle sanık hakkında açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla 5.6.2008 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kurallı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, kişi hürriyetinin sözleşmeler ve iç hukuk kuralları ile koruma altına alındığı, kişi hürriyetinin mahkeme kararı ile kısıtlanabileceğinin öngörüldüğü, hukuk devleti ve adil yargılanma ilkelerinin gereği olarak mahkeme kararlarının kanun yoluna tabi kararlar olarak anlaşılması gerektiği, itiraza konu CMK'nun 231. maddesinin (12) numaralı fıkrasında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararların itiraza tabi olduğu, hakkında beraat kararı verilmesi gereken bir kimse hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi halinde bu karar temyiz edilemeyeceği için sınırlı olarak itiraz yoluyla incelenebileceği, sonradan koşullarının bulunması halinde verilecek bir mahkumiyet kararının temyizi ve bu temyiz sırasında sanığın beraatine karar verilmesi gerektiği anlaşılırsa beş yıl süre ile denetime tabi tutulan ve hakkında (8) numaralı fıkra göre yükümlülükler yüklenen kimsenin gereksiz ve haksız yere kişi hürriyetinden mahrum bırakılmış olacağı, bu nedenlerle itiraza konu kuralların Anayasa'nın 2., 12., 13., 15., 19., 36. ve 38. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (8) numaralı fıkrasına göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,

karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zaman aşımını durur.

Maddenin (12) numaralı fıkrasında ise, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebileceği belirtilmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun iptali istenilen kurallarını da içeren 231. maddesindeki düzenleme sanık hakkında yapılan yargılama sonucunda verilecek mahkumiyet kararının açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kuralları içermektedir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması ile ilgili kurallar kurumun tamamı gözetilerek değerlendirilmelidir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra öngörülen süre adından da anlaşılacağı gibi bir deneme süresidir. Kurum yalnızca sanığın menfaat ve çıkarları düşünülerek getirilmiş olmayıp, önemli ölçüde toplum menfaati ve kamu düzeninin korunması amaçlanmıştır. Mukayeseli hukukta suç ve suçlulukla mücadele, suç işlenmesinin önlenmesi ve caydırıcılık açısından bu ve buna benzer kurumlara geniş biçimde yer verildiği görülmektedir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması uygulaması için beş yıllık bir sürenin öngörülmesi ve bu sürede uygulanmak üzere denetimli serbestlik tedbiri olarak bir kısım yükümlülükler yüklenmesine olanak sağlanması yasakoyucunun suç ve suçlulukla mücadele, caydırıcılık ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla takdir yetkisine dayanarak kabul ettiği bir sistemdir.

Ceza hukukunun, toplumun kültür ve uygarlık düzeyi, sosyal ve ekonomik yaşantısıyla ilgili bulunması nedeniyle suç ve suçlulukla mücadele amacıyla ceza ve ceza muhakemesi alanında sistem tercihi bulunması Devletin ceza siyaseti ile ilgilidir. Bu bağlamda ceza hukukuna ilişkin düzenlemeler bakımından yasakoyucu Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, soruşturma ve yargılamaya ilişkin olarak hangi yöntemlerin uygulanacağı, toplumda belli eylemlerin suç sayılıp sayılmaması, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılanmaları gerektiği, hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği gibi konularda takdir yetkisine sahiptir.

Öte yandan, (12) numaralı fıkra hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebileceği belirtilmekte ise de, bu kuralla temyiz incelemesi yolu kapatılmış değildir. İtiraz yolu da verilen kararın bir üst merci tarafından yeniden gözden geçirilmesini sağlayan ve kararın sağlığı bakımından güvence oluşturan kanun yollarından biridir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları sanık hakkında hukuki sonuç doğuran kesin hüküm niteliğinde olmadığından, deneme süresi sonunda verilecek düşme kararı veya geri bırakma koşullarına uyulmaması halinde verilecek karar hakkında esas hükümle birlikte temyiz denetimi olanaklı bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kurallar, Anayasa'nın 2., 36. ve 38. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

(12) numaralı fıkra yönünden Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile A. Necmi ÖZLER bu görüşe katılmamışlardır.

Kuralların Anayasa'nın 12., 13., 15. ve 19. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.

VI- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesine, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesiyle eklenen (8) ve (12) numaralı fıkralarına yönelik iptal istemi 12.3.2009 günlü, E.2008/45, K.2009/53 sayılı kararla reddedildiğinden, bu fıkralara ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE, 12.3.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VII- SONUÇ

4.12.2004 günlü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesine, 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 23. maddesiyle eklenen:

1- (8) numaralı fıkranın Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- (12) numaralı fıkranın Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile A. Necmi ÖZLER'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

12.3.2009 gününde karar verildi.

Yargıtay Kararları

Yargıtay 13. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2008/15792

Karar No : 2009/5623

Mahkemesi : Uşak 2. Asliye Hukuk Mahkemesi (Tüketici Mahkemesi Sıfatıyla)

Tarihi : 21/2/2008

Numarası : 2007/408-2008/28

Davacı : Yapı Kredi Bankası A.Ş vekili avukat Gülhizar Aydın

Davalı : Mehmet Uğurlar vekili avukat Şeniz Uğurlar

Taraflar arasındaki tüketici sorunları hakem heyeti kararına itiraz davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davacı avukatınca temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü.

KARAR

Davacı Banka, davalının imzalamış olduğu kredi kartı üyelik sözleşmesi gereğince Banka tarafından alınmakta olan yıllık 30,00 YTL kredi kartı üyelik ücreti ile ilgili olarak davalının Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvuruda bulunduğu, 12/11/2007 tarihli kararlar talebin kabul edildiğini, oysa ki 5464 sayılı yasada ve sözleşmede bu konuda özel düzenleme bulunduğunu ileri sürerek, Hakem Heyeti Kararının iptaline karar verilmesini istemiştir.

Davalı, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, davanın reddine kesin olarak karar verilmiş; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 30/10/2008 tarih ve 2008/211074 sayılı tebliğnamesi ile HUMK'nun 427/6 maddesi uyarınca hükmün kanun yararına bozulmasını istemiştir.

Karar tarihinde yürürlükte bulunan 13/12/2007 tarih ve 26729 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin ikinci kısmının ikinci bölümünde, tüketici mahkemelerinde takip edilen davalar için 220,00 YTL vekalet ücretine hükmedileceği, müddeabihi 1.850,00 YTL'yi geçen işlerde ise tarifenin üçüncü kısmına göre vekalet ücretinin belirleneceği belirtilmiş olup, dava konusu olayda davada kendisini vekille temsil ettiren davalı yararına 220,00 YTL maktu ücreti vekaletle hükmedilmesi gerekirken, yazılı şeklide 500,00 YTL ücreti vekaletle hükmedilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir.

SONUÇ:Yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın HUMK'nun 427/6. maddesine dayalı olarak talep ettiği kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere BOZULMASINA, 27/4/2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 13. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2008/15042

Karar No : 2009/5386

Mahkemesi : Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi (Tüketici Mahkemesi Sıfatıyla)

Tarihi : 13/12/2007

Numarası : 2007/204-2007/382

Davacı : Akbank A.Ş vekili avukat Ali Akdağ

Davalı : Yılmaz Karapınar vekili avukat N. Metehan Aydın

Taraflar arasındaki satıcının Hakem Kurulu kararına itirazı davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik olarak

verilen hükmün Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca Kanun yararına bozulması istenilmekle dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü.

KARAR

Davacı banka, kredi kartı kullanıcısı olan davalının Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurusu üzerine, bankaca kredi kartı sözleşmesine göre hesabından kesilen yıllık 60 YTL üyelik ücretinin iadesine karar verildiğini, halbuki, bu ücretin alınacağına sözleşme ile kararlaştırıldığı gibi, ücretin verilen ticari hizmetin karşılığı olup, yasaya aykırı olmadığını ileri sürerek, Dinar Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 7/6/2007 tarih ve 2007/05 sayılı kararının iptalini istemiştir.

Davalı davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, taraflar arasında düzenlenen kredi kartı üyelik sözleşmesine göre, "kart üyelik ücretinin" hizmet karşılığı olduğu, tahsil edilen üyelik ücretinin yasal olduğu, gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiş; miktar itibarı ile kesin olan hüküm Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz edilmiştir.

Dava, davacı banka tarafından kredi kartı kullanıcısı olan davalıdan tahsil edilen kredi kartı üyelik ücretinin, davalı başvurusu üzerine davacı bankadan alınmasına dair Dinar Tüketici Sorunları Hakem Heyeti kararının iptaline ilişkindir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık, yasal düzenlemelere ve aralarındaki sözleşme hükümlerine göre bankanın kredi kartı kullanıcısından kullanım karşılığı yıllık ücret isteyip, isteyemeyeceği hususunda toplanmaktadır. Uyuşmazlığın çözümü için bu konudaki yasal düzenlemeler ile tarafların arasındaki sözleşme hükümlerinin incelenmesi gerekir.

5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları kanununun sözleşme şekli genel işlem şartları başlıklı 6. bölümdeki 24. maddesinin 1. fıkrası "Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkiler, bu kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde en az oniki punto ve koyu siyah harflerle hazırlanacak yazılı sözleşme ile düzenlenir. Sözleşmenin bir örneği kart hamiline ve varsa kefile verilir. Sözleşme hükümleri ve kartın kullanımı hakkında kart hamiline ayrıntılı bilgi verilmesi zorunludur." hükmünü, aynı maddenin 4. fıkrasının son cümlesi "Sözleşmede kart hamilinin haklarını zedeleyici ve kart çıkaran kuruluş lehine tek taraflı haksız şartlar sağlayan hükümlere yer verilemez." hükmünü getirmiştir.

4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4822 Sayılı Kanunla değişik 6. maddesi ile sözleşmelerdeki haksız şart düzenlenmiş ve "Satıcı ve sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek taraflı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşulları haksız şarttır. Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı, değildir. Eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir. Sözleşmenin bütün olarak değerlendirilmesinden, standart sözleşme olduğu sonucuna varılırsa, bu sözleşmedeki bir şartın belirli unsurlarının veya münferit bir hükmünün müzakere edilmiş olması, sözleşmenin kalan kısmına bu maddenin uygulanmasını engellemez. Bir satıcı veya sağlayıcı, bir standart şartın münferiden tartışıldığını ileri sürüyorsa, bunu ispat yükü ona aittir. 6/A, 6/B, 6/C, 7, 9, 9/A, 10, 10/A ve 11/A maddelerinde yazılı olarak düzenlenmesi öngörülen tüketici sözleşmeleri en az oniki punto ve koyu siyah harflerle düzenlenir ... " hükmü, yine 4077 Sayılı Kanunun değişik 6 ve 31 maddelerine dayanılarak hazırlanan Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde "satıcı, sağlayıcı veya kredi veren tarafından tüketici ile akdedilen sözleşmede kullanılan haksız şartlar batıldır" hükmü getirilmiştir.

Taraflar arasındaki 2/1/2002 tarihli sözleşmenin 14. maddesinde kart kullanıcısından kart kullanım ücretinin alınacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında 2/1/2002 tarihli sözleşme incelendiğinde; sözleşmenin davacı banka tarafından matbu, standart olarak hazırlanıp boş olan kısımların rakam, isim ve adresler yazılarak doldurulduğu, sözleşmenin on iki punto koyu siyah harflerle

düzenlenmediği görülmektedir. Davacı, tüketici aleyhine olan ve tüketiciyi kart kullanımı ücreti adı altında bir külfete sokan sözleşme hükmünün tüketici ile ayrıca müzakere edilerek kararlaştırıldığını iddia ve ispat edememiştir. Böyle olunca sözleşmedeki kredi kartı üyelik ücreti alınacağına dair hükmün açıklanan yasa ve yönetmelik hükümleri karşısında haksız şart olduğu kabul edilmelidir. Dolayısıyla davacı bankanın bu sözleşme hükmüne dayalı olarak kredi kartı kullanıcısı davalıdan ücret istemesi olanaklı değildir.

Bu durumda yasaya uygun olan, Dinar Tüketici Sorunları Hakem Heyeti kararının iptali istemi ile açılan davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yukarıda açıklanan hususlar gözetilmeden davanın kabulü usul ve yasaya aykırı olup hükmün bozulması gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının HUMK'nun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile hükmün sonucuna etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, 20/4/2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 27 Haziran 2009 – 27271]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2009/1267

Karar No : 2009/5066

Davacı Ümmü Cerit ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Nazilli 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 9/11/2006 günlü ve 2006/273-273 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 26/1/2009 gün ve Hukuk-2009/007158 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü.

YARGITAY KARARI

Davacı vekili dava dilekçesinde davacı Ümmü Cerit'in 30/9/1991 olan doğum tarihinin yılının 1990 olarak düzeltilmesini istemiş, mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Dosya içerisindeki nüfus kayıt tablosu içeriğinden yaşının düzeltilmesi istenilen Ümmü Cerit'in kayden 30/9/1991 doğumlu olup, davanın açıldığı 26/10/2006 günü itibarıyla ergin ve medeni hakları kullanmaya yetkili bulunmadığı ve kayden sağ olan anne ve babasının velayeti altında olduğu anlaşılmaktadır. Türk Medeni Kanununun 336. maddesinde "Evlilik birliği devam ettiği sürece ana ve baba velayeti birlikte kullanırlar" hükmü mevcuttur. Emredici nitelikteki bu yasa kuralı, evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında, ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden de geçerlidir.

Dosyaya ibraz edilen vekaletname incelendiğinde, adı geçen avukat, davacı Ümmü Cerit'in yasal temsilcileri tarafından tayin edilmemiştir.

Mahkemece doğum tarihinin düzeltilmesi davası yönünden dava ehliyetine sahip olmayan küçüğün yasal temsilcileri olan anne ve babası tarafından temsil edilmesi gerektiği hususu dikkate alınmaksızın, davacı küçük tarafından verilen vekaletnameye dayanılarak açılan davanın esasına girilerek hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına **BOZULMASINA** ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 11/5/2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 27 Haziran 2009 – 27271]

— • —

Yargıtay 19. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2008/11178

Karar No : 2009/3591

Mahkemesi : İstanbul 5. Sulh Hukuk Mahkemesi

Tarih : 17/7/2007

Nosu : 1126-805

Davacı : Eskidji Müzayedecilik Tic. İth.ve İhr. A.Ş. vek. Av. Dilek Alaca

Davalı : Mehmet Erdoğan Akgüllü vek. Av. Adnan Çankaya

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davalı vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

- KARAR -

Dava, 5/4/2005 tarihli Gayrimenkul Teklif Toplama ve Şartnamesi uyarınca verilen tellallık hizmetinden kaynaklanan alacağın tahsili için girişilen icra takibine yapılan itirazın iptali istemine ilişkindir.

Davalı vekili, müvekkilinin ikametgahı ve sözleşmenin imzalandığı İzmir Mahkemelerinin yetkili olduğunu belirterek, yetki ilk itirazında bulunmuş, esas savunmasında da müvekkilinin davacı şirket tarafından yanlış bilgilendirildiğini, istemediği taşınmazın ihalesine girdiğini beyanla davanın reddini istemiştir.

Mahkemece sözleşmede İstanbul Mahkemelerinin ve icra dairelerinin yetkisi kabul edildiğinden davalının icra takibindeki yetkiye itirazının reddine, benimsenen bilirkişi raporuna göre, şartname hükümleri uyarınca davalının sözleşmeden dönmesinin hukuken mümkün olmadığı gerekçesiyle itirazın iptaline, 735 YTL asıl alacağa, takip tarihinden itibaren yasal faiz uygulanmak suretiyle takibin devamına, %40 inkar tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmiş, hükmün davalı vekilince temyizi üzerine Dairemizce miktar yönünden kesinlik sınırı içinde kaldığından, davalının temyiz istemi reddedilmiş, davalı vekili kanun yararına temyiz yoluna başvurmuştur.

Davalı vekilinin kanun yararına bozma talebi Adalet Bakanlığınca yerinde görülerek dava dosyası gereği yapılmak üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiş ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 30/10/2008 tarihli talep yazılarında belirtilen nedenlerle hükmün kanun yararına bozulması isteminde bulunulmuştur.

HUMK.nun 187/2. maddesi uyarınca yetki itirazı ilk itirazlardan olup, aynı yasanın 190. maddesine göre hadiseler şeklinde esasa girilmezden önce incelenip karara bağlanması gerekir. Bu konudaki kararın HUMK.nun 225. maddesi uyarınca her iki tarafa tefhim veya tebliği gerekir.

Somut olayda davalının yetki itirazı konusunda bu şekilde bir inceleme yapılmamış, yetki itirazının yerinde bulunmadığı hususu esas hakkındaki hükmün gerekçesinde belirtilmiştir. Bu hal, savunma hakkının kısıtlanmasına yol açan esaslı bir usul hatasıdır.

Kabulü göre de bilirkişi raporları arasındaki çelişki giderilmeden ve ikinci bilirkişi raporuna itibar edilmesinin gerekçeleri de açıklanmadan, son raporun hükme esas alınmış olması isabetsizdir. Bu nedenlerle kanun yararına bozma talebinin kabulü ile hükmün bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının HUMK.nun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma talebinin kabulü ile hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere (HUMK.m.427/7) kanun yararına BOZULMASINA, kararın bir örneğinin Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere Adalet Bakanlığınca gönderilmesine (HUMK.mad. 427/8) peşin harcın istek halinde iadesine, 27/4/2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

BAKAY/Türkiye*

Başvuru No. 9464/02
Strazburg
13 Aralık 2007

ÜÇÜNCÜ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 9464/02 no'lu davanın nedeni T.C. vatandaşı Orhan Bakay'ın ("başvuran") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM") 17 Eylül 2001 tarihinde İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudur.

Başvuran Diyarbakır Barosu avukatlarından M.A. Altunkalem tarafından temsil edilmektedir.

AİHM, 28 Eylül 2006 tarihinde başvuruyu Hükümet'e bildirmeye ve AİHS'nin 29/3. maddesini uygulayarak, başvurunun kabuledilebilirliğiyle esaslarını beraber incelemeye karar vermiştir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

1973 doğumlu başvuran Diyarbakır'da ikamet etmektedir.

Davanın olayları tarafların ifadelerine göre aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Başvuran 11 Ağustos 1994 tarihinde PKK'ya (*Kürdistan İşçi Partisi*) üye olduğu şüphesiyle gözaltına alınmıştır.

Olay yerinde yapılan soruşturma sırasında başvuran güvenlik güçlerine bir silahın yerini göstermiştir.

Başvuran 29 Ağustos 1994 tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görevli tek hakim önüne çıkarılmış, hakim başvuranın tutuklu olarak yargılanmasına karar vermiştir.

Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı başvuranla beraber diğer on kişi hakkında bir iddianame sunmuştur. Başvuran, Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca, Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmağa matuf fiil işlemekle suçlanmıştır. Cumhuriyet Savcısı başvuranın H.Y. isimli kişiyle bombalama olayına karıştığını ileri sürmüştür.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuran 25 Kasım 1994 tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde hakkındaki iddiaları reddetmiştir. Aynı tarihte, başvuranın avukatı, ilk derece mahkemesinden, H.Y. hakkında bombalama iddiaları ile ilgili cezai işlemlerin başlatılıp başlatılmadığına ilişkin bilgi istemesini talep etmiştir. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi talebi kabul etmiş, Cumhuriyet Savcısı'ndan mahkemeye bilgi sunmasını istemiştir.

Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı 30 Mart 1995 tarihinde mahkemeyi H.Y. ile ilgili takipsizlik kararı bulunduğu konusunda bilgilendirmiştir.

Başvuranın avukatı Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nden 26 Ekim 1995 tarihinde başvuranın tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasını talep etmiştir. Avukatın bu talebi reddedilmiştir.

8 Şubat 1996 tarihinde başvuranın temsilcisi bir kez daha başvuranın tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasını talep etmiştir. Diğer hususlar meyanında, başvurana ait silahla ilgili düzenlenen bilirkişi raporuna göre, bu silahın hiçbir yasadışı eylemde kullanılmadığını, başvuran aleyhinde bir delil bulunmadığını savunmuştur. Avukatın talebi reddedilmiştir.

Başvuran, kendisi aleyhinde delil bulunmadığını yineleyerek, 8 Şubat 1996 ile 15 Nisan 1999 tarihleri arasında tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmayı pek çok kereler talep etmiştir. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi 15 Nisan 1999 tarihinde başvurana Türk Ceza Kanunu'nun 168/2. maddesi uyarınca PKK'ya üye olmaktan suçlu bulmuş, on iki yıl altı ay hapis cezasına çarptırmıştır.

Başvuran bu karara itiraz etmiştir. İtiraz dilekçesinde, terör örgütü üyelerine af getiren 4450 Sayılı Pışmanlık Yasası'na atıfta bulunarak, silahını güvenlik güçlerine teslim ettiğini ve PKK hakkında bilgi verdiğini ileri sürerek mahkum edilmemesini talep etmiştir.

18 Haziran 1999 tarihinde Anayasa'da yapılan değişiklik sonucu, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi heyetinde görevli askeri hakimın yerini sivil bir hakim almıştır.

Yargıtay, 10 Şubat 2000 tarihinde ilk derece mahkemesinin başvuran ve İ.B. ismindeki diğer sanık hakkındaki kararını, mahkemenin bu kişilerin taleplerini 4450 Sayılı Kanun uyarınca değerlendirmesi gerektiği gerekçesiyle bozmuştur.

Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi 13 Nisan 2000 tarihinde İçişleri Bakanlığı'ndan başvuran ve İ.B.'nin 4450 Sayılı Kanundan yararlanıp yararlanamayacakları hakkında görüş bildirmesini istemiştir.

İçişleri Bakanlığı 10 Ağustos 2000 tarihinde sanıkların sözkonusu yasadan yararlanamayacakları yönünde bir yazı göndermiştir. Aynı tarihte Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı'na davanın esasına ilişkin görüşlerini iletmesini bildirmiştir.

Cumhuriyet Savcısı 5 Ekim 2000 tarihinde esasa ilişkin görüşlerini bildirmiştir.

Başvuran 7 Aralık 2000 tarihinde savunma görüşünü bildirmiştir.

Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi 14 Aralık 2000 tarihinde başvuranın ve İ.B.'nin, 4450 Sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin taleplerini reddetmiş, bu kimseleri Türk Ceza Kanunu'nun 168/2. maddesi uyarınca suçlu bulmuştur. Başvuran on iki yıl altı ay hapis cezasına mahkum edilmiştir. Başvuran bu karara itiraz etmiştir.

Yargıtay 2 Temmuz 2001 tarihinde 14 Aralık 2000 tarihli kararı onamıştır.

Bu esnada, 21 Aralık 2000 tarihinde, 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıvermeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 4616 Sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir. Kanun, Türk Ceza Kanunu'nun 168. maddesi kapsamında suç işleyen kimselerin şartlı olarak salıverilemeyeceklerini belirtir. Dolayısıyla başvuran 4616 Sayılı Kanun'dan yararlanamaz.

Başvuran, terör örgütü üyelerine af getiren ve cezalarını hafifleten 4959 Sayılı Kanun'dan yararlanmak için açtığı dava esnasında, 31 Ekim 2003 tarihinde cezaevinden salıverilmiştir.

HUKUK

I. AİHS'NİN 6/1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, yargılama süresinin, AİHS'nin 6/1. maddesinde belirtilen "makul süre" kuralıyla örtüşmediğinden şikayetçi olmuştur. Bu maddenin ilgili kısmına göre:

"Herkes ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan ... [bir] mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde ... görülmesini istemek hakkına sahiptir..."

Hükümet bu argümana itiraz etmiştir. Göz önünde bulundurulacak süre 11 Ağustos 1994 tarihinde başlamış, 2 Temmuz 2001 tarihinde sona ermiştir. Dolayısıyla iki yargı aşamasından önce geçen süre altı yıl on bir aydır.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

AİHM, bu şikayetin AİHS'nin 35/ 3. maddesi kapsamında dayanaktan yoksun olmadığını kaydeder. Ayrıca başvurunun başka bir gerekçe altında da kabuledilmez olarak değerlendirilemeyeceğine işaret eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir olarak ilan edilmek durumundadır.

B. Esas

Yargılama aşamasının süresinin uzunluğunun makul olup olmadığı davanın koşulları ile davanın karmaşıklığı, başvuran ve ilgili makamların tutumu gibi ölçütler ışığında değerlendirilmelidir (diğerlerini yanısıra bkz. *Pélissier ve Sassi – Fransa* [BD], 25444/94).

AİHM mevcut davadakine benzer sorunları ele alan davalarda sıklıkla AİHS'nin 6/1. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (bkz. *Pélissier ve Sassi – Fransa* ve *Tendik ve Diğerleri – Türkiye*, 23188/02).

AİHM, kendisine ulaşan tüm bilgileri incelemiş, Hükümet'in mevcut davada farklı bir sonuca ulaşmasını sağlayabilecek hiçbir delil ya da görüş sunmadığı kanısına varmıştır. Konuyla ilgili içtihadını göz önünde bulundurarak, AİHM, bu davada yargılama sürecinin çok uzun olduğu ve "makul süre" kuralına uymadığı sonucuna varmıştır.

Buna göre AİHS'nin 6/1. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesi'ne göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran maddi tazminat olarak 5.000 Euro (EUR), manevi tazminat olarak ise 10.000 EUR talep etmiştir.

Hükümet bu başlık altında tazminat ödenmemesi gerektiğini belirtmiştir. Başka bir seçenek olarak ise, AİHM'nin ödenmesine karar vereceği her türlü tazminatın haksız iktisaba yol açmaması gerektiğini ifade etmiştir.

AİHM talep edilen maddi tazminat ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmadığını kaydetmektedir. Dolayısıyla bu talebi reddeder. Öte yandan başvuranın bir takım manevi zararlar görmüş olduğu kanısındadır. Tarafsızlık esasıyla hareket ederek başvurana bu başlık altında 3.500 EUR tazminat ödenmesine karar verir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran ayrıca AİHM önünde meydana gelen yargılama giderleri için 2.665 EUR talep etmiştir.

Hükümet talebin dayanaksız olduğunu belirtmiştir.

AİHM'nin içtihadına göre, yargılama giderleri, ancak gerçekliği ve gerekliliği kanıtlandığı ve makul bir meblağ olduğu takdirde başvurana geri ödenir. Bu davada, AİHM, başvuranın taleplerinin destekleyici hiçbir belge sunmadığını kaydeder. Bu nedenle AİHM bu talebi reddeder.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın eklenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİYLE

1. Başvurunun geri kalanının *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'nin 6/1. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. (a) AİHS'nin 44. maddesi'nin 2. fıkrası gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve uygulanabilecek her türlü vergi kesintisinden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından başvurana 3.500 EUR (üç bin beş yüz Euro) manevi tazminat *ödenmesine*;
(b) yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;
7. Başvuranların adil tatmine ilişkin diğer taleplerinin *reddedilmesine*

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesi'nin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 13 Aralık 2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley NAISMITH
Zabıt Katibi

Boštjan M. ZUPANČIČ
Başkan

DEMİREL VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No: 75512/01
Strazburg
24 Temmuz 2007

DÖRDÜNCÜ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 75512/01 no'lu davanın nedeni T.C vatandaşları Hünkar Demirel, Evrim Alataş, Laleş Arslan, Mehmet Burtakuçin, Zeynel Akgül, Abdulvahap Taş, Azad Özkeskin, Bozkur Mevlüt, Ragıp Zarakolu ve Hıdır Ateş'in ("başvuranlar") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM") 30 Ağustos 2001 tarihinde Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesinin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurudur.

Başvuranlar, İstanbul Barosu avukatlarından Özcan Kılıç ve Arzu Üstün tarafından temsil edilmektedirler.

OLAYLAR

1. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar Demirel, Zarakolu ve Mevlüt sırasıyla Yedinci Gündem Gazetesi'nin sorumlu yazı işleri müdürü, genel yayın yönetmeni ve yasal temsilcisidir. Ateş ise bu gazetenin yayımlanması ve dağıtımından sorumlu şirket olan Delil Ltd.'nin yasal temsilcisidir. Diğer başvuranlar ise sözkonusu gazetede muhabir olarak görev yapmaktadırlar.

Yedinci Gündem Gazetesi 23 Haziran 2001 tarihinde yayın hayatına başlamıştır.

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği 27 Haziran 2001 tarihinde, 2935 sayılı Kanununun 11/e maddesi uyarınca sözkonusu gazetenin ilgili bölgeye sokularak dağıtımının ve satışının süresiz yasaklanmasına karar vermiştir.

Bu karar, aynı tarihte, gazetenin Diyarbakır temsilcisi Bozkur'a, gazetenin İstanbul'daki merkezinde satış sorumlusu olan Kemaloğlu'na ve Delil Ltd. şirketiyle birlikte gazetenin dağıtımından sorumlu Biryay şirketine posta yoluyla tebliğ edilmiştir.

HUKUK

I. KABULEDİLEBİLİRLİĞE İLİŞKİN

Hükümet, mevcut davada yalnızca Demirel, Zarakolu, Mevlüt ve Ateş'in mağdur sıfatını haiz olduklarını; diğer başvuranların ise Yedinci Gündem Gazetesinin idari kadrosunda yer almayan muhabir ya da temsilciler olduğunu savunmaktadır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

AİHM, müdahaleyi teşkil ettiği iddia edilen olaylardan doğrudan etkilenen bir kimsenin, AİHS ile güvence altına alınan haklarının kullanılmasına yönelik bir müdahaleden dolayı 'mağduriyet' iddiasında bulunabileceğini anımsatır (bkz., bu hususta, *Tanrıkulu, Çetin, Kaya ve diğerleri – Türkiye*, no: 40150/98, 40153/98, 40160/98, 6 Kasım 2001).

Bu konuda AİHM, sözkonusu gazetenin yayımlanmasından sorumlu şirketin, sorumlu yazı işleri müdürü, genel yayın yönetmeni ve gazetenin yasal temsilcisinin mağdur sıfatı taşıdıkları noktasında bir ihtilaf olmadığını tespit etmektedir. Diğer başvuranlara ilişkin olarak ise AİHM, muhabir olan başvuranların haber verme görevlerinin dava konusu müdahaleden doğrudan etkilenmiş olması dolayısıyla bunların her birinin AİHS'nin 10. maddesiyle güvence altına alınan haklarını kullanma noktasında mağdur olduklarının değerlendirilebileceği kanaatine varmaktadır (*Mehmet Emin Yıldız ve diğerleri – Türkiye*, no: 60608/00, 26 Nisan 2005).

Bu itibarla AİHM, Hükümetin ön itirazını reddeder. AİHS'nin 35. maddesinde belirtilen herhangi bir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmadığını tespit eden AİHM başvuruyu kabuledilebilir ilan eder.

II. ESASA İLİŞKİN

A. Tarafların argümanları

Başvuranlar, 27 Haziran 2001 tarihinde Yedinci Gündem Gazetesinin olağanüstü halin devam ettiği bölgede dağıtımının yasaklanmasının haber ve fikir iletme özgürlüklerine yönelik hukuki gerekçeden yoksun bir müdahale olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Başvuranlar ayrıca Olağanüstü Hal Bölge Valisi tarafından alınan karara itiraz etmek için iç hukukta başvuru yolu bulunmamasından şikayetçi olmaktadır.

Bu hususlarda başvuranlar AİHS'nin 1, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 17 ve 18. maddelerine ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunmaktadırlar.

Hükümet bu savlara itiraz etmektedir. Hükümet, sözkonusu gazetenin dağıtımının, yalnızca, terörist faaliyetler nedeniyle son derece hassas bir ortamın hakim olduğu belirli bir bölgede yasaklandığına dikkat çekmektedir. Hükümet, sözkonusu gazetede yayımlanan yazıların halkı kışkırtmayı veya bölgedeki kamu düzeni üzerinde ciddi biçimde etki edebilecek terör eylemlerini haklı göstermeyi amaçladığını belirtmektedir.

B. AİHM'nin takdiri

1. Başlangıç değerlendirmeleri

Şikayetlerin ve şikayete konu olan olayların tamamını göz önünde bulunduran AİHM, AİHS'nin 10. maddesi yönünden yapılan şikayetin, ister 13. maddeyle birlikte isterse tek başına ele alınsın, öncelikle incelenmesi gerektiği kanaatindedir.

2. AİHS'nin 10. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

AİHM, OHAL Valisi tarafından 2935 sayılı Kanununun 11/e maddesi uyarınca Yedinci Gündem Gazetesi'nin olağanüstü halin devam ettiği bölgeye sokulması ve dağıtımının yasaklanması kararı verilmesinin başvuranların AİHS'nin 10/1 maddesiyle güvence altına alınan ifade özgürlüğü haklarına yönelik bir müdahale teşkil ettiği hususunda taraflar arasında bir ihtilaf bulunmadığını not eder.

Ayrıca bu müdahalenin yasayla öngörölmüş olduğu ve AİHS'nin 10/2 maddesi anlamında toprak bütönlüğünün ve kamu düzeninin korunması gibi meşru bir hedefi izlediği hususunda da bir ihtilaf mevcut değildir (bkz. *Çetin ve diğerleri*, adigeçen). AİHM bu hususta taraflarla hemfikirdir. Ancak yine de ihtilaf konusu tedbirin sözkonusu hedeflere ulaşılması bakımından 'demokratik bir toplumda zorunlu' olup olmadığını belirlemek gerekir.

AİHM, buna benzer sorunları gündeme getiren davaları daha evvel de incelemiş ve bu davalarda AİHS'nin 10. maddesinin ihlal edildiği tespitinde bulunmuştu (bkz., bilhassa, *Çetin ve diğerleri*, adigeçen, *Güneri ve diğerleri – Türkiye*, no: 42853/98, 43609/98 ve 44291/98, 12 Temmuz 2005, ve *Yeşilgöz – Türkiye*, no: 45454/99, 20 Eylül 2005).

AİHM, 2935 sayılı OHAL Kanununun 11. maddesinin e) bendinin valiye, bölge halkının kafasını karıştıarak kamu düzeninin ciddi biçimde bozulmasına aracılık eden ya da bölgede etkinlik gösteren güvenlik güçlerinin faaliyetlerini yanlış yansıtan yorumlara yer veren her türlü yazılı metnin bölgeye sokulmasını ve dağıtılmasını yasaklama yetkisi tanıdığını kaydetmiştir. Son derece genel ifadelerle kaleme alınmış olan bu kanun hükümleri, yayınların dağıtımını ve bölgeye sokulmasının idari olarak yasaklanması konusunda OHAL Valisi'ne geniş takdir yetkisi tanımaktadır.

Bu tür ön kısıtlamalar *a priori* AİHS'ye aykırı değildir. Ancak, yasaklamamın sınırlarının çizilmesi ve muhtemel istismlara karşı adli kontrolün etkin şekilde yerine getirilmesi için katı bir yasal çerçevesi bulunmalıdır. (*Çetin ve diğerleri*, adigeçen, prg. 61 ve 66).

Ancak AİHM, gerek bu kanunun uygulanmasının gerek OHAL Valisi'ni yetkilendiren maddelerinin her türlü yargısal denetimin dışında kaldığını gözlemlemektedir. Yayınların idare tarafından yasaklanması konusunda yargı denetiminin olmaması, başvuruları, olası suiistimallere karşı korunmaları bakımından gerekli güvencelerden yoksun bırakmaktadır.

AİHM, incelemesine sunulan vakanın meydana geldiği koşulları ve bilhassa da terörle mücadeleye bağlı zorlukları dikkate almaktadır. AİHM'ye göre olayların meydana geldiği dönemde terör eylemleri nedeniyle sözkonusu bölgede hakim olan siyasi gerilimin ciddi bir etkisi vardır. Bununla birlikte yasaklama kararının gerekçeden yoksun olduğunu tespit etmek gerekir (*Çetin ve diğerleri*, adigeçen, prg. 63). Üstelik Hükümet, sözkonusu gazetenin şiddete teşvik eden ve demokrasiyi reddeder nitelikte olduğunu ya da yasaklanmasını haklı kılacak olumsuz bir etki yapma potansiyelinin olduğunu gösteren herhangi bir kanıt sunmamaktadır (bkz, *mutatis mutandis*, *Güneri ve diğerleri*, prg. 79).

Yukarıda yapılan değerlendirmelerin ışığında AİHM, ihtilafı yasaklama kararının 'demokratik bir toplumda gerekli' olarak mütalaa edilemeyeceği sonucuna varmıştır.

Bu itibarla AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.

3. AİHS'nin 13. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

13. madde, AİHS'de yer alan hak ve özgürlüklerden iç hukukta da faydalanmaya imkan tanıyan bir başvuru yolunun bulunmasını teminat altına alır.

Bu hüküm, netice olarak, iç hukukta, AİHS'ye dayanan 'savunulabilir bir şikayetin' muhtevasını incelemeye imkan tanıyan bir başvuru yolunun bulunmasını ve gerektiğinde uygun bir telafi sunulmasını gerekli kılar (bkz., diğerleri arasında, *Kudla – Polonya*, no: 30210/96, prg. 157).

13. maddeden kaynaklanan yükümlülüğün kapsamı şikayetin niteliğine bağlı olarak değişkenlik gösterir. Ancak 13. maddede öngörülen başvuru hem hukuken hem uygulamada ‘etkili’ olmalıdır (bkz., sözgelimi, *İlhan – Türkiye*, no: 22277/93, prg. 97).

AİHM’nin yukarıda gözlemlendiği üzere, mevcut davada başvuranlar yargısal denetimin olmaması nedeniyle AİHS’nin 13. maddesi bakımından da gerekli güvencelerden yoksun kalmışlardır.

Olağanüstü Hal Bölge Valisi tarafından alınan karara itiraz edilebilmesi için iç hukukta bir başvuru yolu bulunmaması sebebiyle AİHS’nin 13. maddesi de ihlal edilmiştir.

4. Şikayetlerin geriye kalanı hakkında

AİHS’nin 10. ve 13. maddeleri yönünden yaptığı tespitleri göz önünde bulunduran AİHM, mevcut başvuruda gündeme getirilen hukuki meseleleri incelediği kanaatindedir (*Aksoy (Eroğlu) – Türkiye*, no: 59741/00, prg. 35, 31 Ekim 2006, ve *Sadak ve diğerleri – Türkiye*, no: 29900/96, 29901/96, 29902/96, prg. 73). Dava olaylarının ve tarafların argümanlarının tamamını dikkate alan AİHM, AİHS’nin 1, 6, 7, 9, 14, 17, 18. maddeleri ve 1 No’lu Ek Protokol’ün 1. maddesi yönünden yapılan diğer şikayetler hakkında bir hükme varmasının gerekli olmadığını değerlendirmektedir.

II. AİHS’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

AİHM önünde adil tatmin başlığı altında herhangi bir talepte bulunulmadığından bu yönde bir tazminata hükmedilmesine gerek yoktur.

GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS’nin 10. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS’nin 13. maddesinin *ihlal edildiğine*;
4. Başvuranların diğer şikayetlerinin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM’nin iç tüzüğü’nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 24 Temmuz 2007 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

ULUSOY/Türkiye*

Başvuru No. 52709/99
Strazburg

31 Temmuz 2007

USUL

Davanın nedeni, Ziya Ulusoy adlı Türk vatandaşının (“başvuran”), İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme’nin (“AİHS”) 34. Maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne (“AİHM”) 23.07.1999 tarihinde yapmış olduğu 52709/99 no’lu başvuru.

Başvuran İstanbul Barosuna bağlı avukatlar Faruk Nafiz Ertekin, Keleş Öztürk, Tahsin Aycık ve Filiz Kılıçgün tarafından temsil edilmiştir.

AİHM, 22.11.2005 tarihinde başvuruyu Hükümet’e bildirmeye ve AİHS’nin 29 § 3. Maddesi’ni uygulayarak, başvurunun kabuledilebilirliğiyle esaslarını beraber incelemeye karar vermiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN AYRINTILARI

1953 doğumlu başvuran, Türkiye’nin güney doğusundaki Tunceli ilinde ikamet etmektedir.

A. Başvuranın tutuklanması ve İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi’nde kendisine açılan kamu davası

Başvuran, hiçbir belge sunmamış, aşağıdaki ifadeleri vermiştir:

06.11.1992 tarihinde, İstanbul Emniyet Amirliği terörle mücadele şubesine bağlı polis memurları tarafından gözaltına alınmış, gözaltı süresince “işkenceye” maruz kalmıştır.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi 20.11.1992 tarihinde başvuranın tutuklu olarak yargılanmasına karar vermiştir. İstanbul 3 No’lu Devlet Güvenlik Mahkemesi’nde başvuran hakkında dava açılmıştır.

İstanbul 3 No’lu Devlet Güvenlik Mahkemesi belirlenemeyen bir tarihte, Türk Ceza Kanunu’nun 168. Maddesi gereğince yasadışı örgüt üyesi olmak suçundan başvuranın mahkumiyetine karar vermiştir.

21.12.2000 tarihinde, 23.04.1999 tarihine kadar işlenen suçlardan dolayı şartla salıverilmeye ve dava ve cezaların ertelenmesine ilişkin 4616 No’lu Kanun yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun Türk Ceza Kanunu’nun 168. Maddesi’ne muhalefet eden kimselerin şartlı tahliyeden yararlanamayacaklarını öngörmüştür. Dolayısıyla başvuran 4616 No’lu Kanun’dan yararlanamamıştır.

B. İstanbul 1 No’lu Devlet Güvenlik Mahkemesi’nde başvurana açılan kamu davası İzleyen bilgiler, tarafların görüşleri ile sundukları belgelerden alınmıştır:

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasal İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe’ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Cumhuriyet Savcısı, 21.07.1993 tarihinde, İstanbul 1 No’lu Devlet Güvenlik Mahkemesi’ne (bundan böyle “davanın görüldüğü mahkeme”) *Emeğin Bayrağı* adlı aylık derginin sahibi B.G. hakkında bir iddianame sunmuştur. Cumhuriyet Savcısı derginin sahibi ve editörü sıfatıyla B.G.’yi, derginin Temmuz 1993 sayısından yayınlanan *Yeni Bir Maraş: Sivas Katliamı*¹ başlıklı makaleyle Terörle Mücadele Kanunu’nun (3713 Sayılı Kanun) 8 § 1.

¹ “Yeni Bir Maraş” adlı makale 1978 yılında Maraş’ta meydana gelen, aşırı sağ görüşe sahip kişilerin – çoğunluğu sol görüşe sahip veya Alevi - 111 kişiyi öldürdüğü ve binden fazla insanın yaralandığı olaylara ilişkindir. Bu makalede söz edilen “Sivas Katliamı”nda aşırı İslamcılar 2 Temmuz 1993 tarihinde, Sivas’ta *Pir Sultan Abdal* şenlikleri sırasında entelektüel, yazar, müzisyen ve şairlerden oluşan bir grup insanın kaldığı bir oteli yakmışlardır. 35 kişi hayatını kaybetmiş, onlarca kişi yaralanmıştır.

Maddesi'ne muhalefet ederek devletin bölünmez bütünlüğünü hedef alan propaganda yapmakla suçlamıştır.

B.G., 28.09.1993 tarihinde, davanın görüldüğü mahkemede, makalenin yazarının başvuran Ziya Ulusoy olduğunu ifade etmiştir. Ardından başvuran mahkemede dava konusu makalenin yazarının kendisi olduğunu teyit etmiştir.

Makalenin ilgili bölümleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

“... Bugün Kürdistan'da en vahşi yöntemlerle süren kirli bir savaş var. Devlet Kürt halkına ve onun öncülerine karşı soykırımcı bir savaş sürdürüyor. Kürt ulusunun meşru hareketi siyasal özgürlüğü hedeflerken Devlet bu savaşın sesini boğmak ve o güçten düşürmek için aynı zamanda Türk şovenizmini körüklüyor. Savaşta ölen erlerin cenaze törenleri ırkçı şoven bir kitle hareketi geliştirmek için kullanılıyor... Bu hareketler Kürt ulusal hareketinin yanında gündemi işgal etti... Kürt emekçileri, ulusal özgürlük mücadelenizi kan ve barutla bastırmak peşinde olan bu devlet, dün size karşı irticacı *Hizbullahçılar* kullanıyordu. Bugün Kürt-Türk ayrımı gözetmeden alevi halka, ilerici, demokrat güçlere Türk aydınlarına karşı yine *Hizbullahçı* çetelerin önderliğinde irticacı kalabalıkları kullanıyor. Ev ve işyerlerinin yakıldığı 40'ın üzerinde insanın katledildiği bu katliam yeni bir *Maraş*'tır. Katliama sessiz kalma eylemlerle hesabını sor!”

Cumhuriyet Savcısı 26.11.1993 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne bir iddianame sunmuş, başvuranı, (3713 Sayılı) Terörle Mücadele Kanunu'nun 8 § 1. Maddesi'ne muhalefet ederek devletin bölünmez bütünlüğünü hedef alan propaganda yapmakla suçlamıştır.

Duruşmalar sırasında başvuran davanın görüldüğü mahkemeye izleyen ifadeleri de barındıran pek çok dilekçe sunmuştur:

“... O makaleyi yazarak Sivas katliamını protesto ettiğim için gurur duyuyorum. Böyle faşist katliamları protesto etmek, tıpkı Yahudileri katleden Hitler'i protesto etmek gibi demokratik bir görevdir...”

Davanın görüldüğü mahkeme 15.04.1997 tarihinde başvuranı mahkum etmiş, bir yıl dört ay hapis ve 133.333.333 Türk Lirası (o zaman yaklaşık 1000 ABD doları karşılığı) para cezasına çarptırmıştır. Mahkeme kararında, başvuranın, diğer hususlar meyanında, ülkenin bir bölümüne “Kürdistan” olarak atıfta bulunarak ve bu bölgenin Kürt ulusuna ait olduğunu ifade ederek, 3713 Sayılı Kanun'un 8. Maddesi'nde tanımlanan suçu işlediği kanısındadır. Ayrıca davanın görüldüğü mahkeme başvuranın terör eylemlerini “ulusal özgürlük hareketi”, terörle mücadeleyi ise “kirli savaş” olarak tanımladığını gözlemlemiştir. Mahkemeye göre başvuranın ifade ettiği düşünceler, Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk ulusunun bölünmez bütünlüğünü yok etmeye yönelik olumsuz propaganda yapmaktadır.

Başvuran 09.07.1997 tarihinde hakkında verilen karara itiraz etmiştir. Temyiz dilekçesinde, makaleyi, Sivas'ta 35 entelektüelin katledilmesini protesto etmek ve olayların arkasındaki gerçeği açıklamak için yazdığını savunmuştur. Ayrıca makalenin görüşlerini ifade ettiğini; kendisi gibi bu katliamlara karşı çıkanların cezalandırılmasının başka katliamların gerçekleşmesini kolaylaştırdığını ifade etmiştir.

Yargıtay 05.03.1999 tarihinde başvuranın itirazını reddetmiş, 15.04.1997 tarihinde verdiği mahkumiyet kararını onamıştır.

Ulusal makamlar tarafından hazırlanıp Hükümet tarafından AİHM'ye sunulan belgelere göre, başvuran hapis cezasını 30.04.1999 tarihinde çekmeye başlamıştır. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi 01.11.1999 tarihinde başvuranın hapis cezasını, 28.08.1999 tarihinde yürürlüğe giren 4454 Sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca ertelemiştir. Mahkeme ayrıca başvuranın, üç yıl içinde 4454 Sayılı Kanun'un 1. Maddesi'nde belirtilen suçlardan birini işlemesi halinde, cezasının geri kalanını çekmesine karar vermiştir.

HUKUK

I. BAŞVURANIN İDDİASINA GÖRE 1992 YILINDA GÖZALTINA ALINMASINA İLİŞKİN ŞİKAYETLER

Başvuran, 06.11.1992 ile 20.11.1992 tarihleri arasında İstanbul Emniyet Amirliği'nde gözaltında bulunduğu süre boyunca, AİHS'nin 3. Maddesi ihlal edilerek, ciddi biçimde farklı işkencelere maruz bırakıldığını iddia etmiştir. Ayrıca 20.11.1992 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde hakim önüne çıkarılmadan önce 14 gün boyunca gözaltında kaldığını öne sürmüştür. Başvuran, en kısa zamanda hakim önüne çıkarılmadığı ve dolayısıyla AİHS'nin 5 § 3. Maddesi'nin ihlal edildiği kanısındadır. Son olarak başvuran, Türk Ceza Kanunu'nun 168. Maddesi uyarınca mahkum edilmesi nedeniyle 4616 Sayılı Kanuna göre erken salıverilmeden yararlanamamasının, AİHS'nin 14. Maddesi ile bağlantılı olarak AİHS'nin 5 § 1 (a) Maddesi kapsamındaki haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir.

AİHM, başvuranın AİHM'ye, 1992 yılında gözaltında tutulduğuna ya da suçlu bulunup hapse mahkum edildiğine dair hiçbir belge sunmadığını vurgular. Ayrıca iddia ettiği gibi gözaltında tutulduğu esnada "ciddi biçimde işkenceye maruz kaldığı" iddiasından öte, AİHM'ye ne kötü muamele iddialarına ilişkin herhangi bir ayrıntı vermiş ne de bu iddiaları destekleyici herhangi bir kanıt sunmuştur.

Yukarıdaki bilgiler ışığında, AİHM, başvuranın bu tür şikayetler için gerçeklere dayalı bir temel sunmadığı sonucuna varır. Buna göre şikayetlerin AİHS'nin 35 §§ 3 ve 5 Maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun oldukları gerekçesiyle reddedilmeleri gerekir.

II. AİHS'NİN 6 § 1. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, kendisini yargılayıp 15.04.1997 tarihinde mahkum eden İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi heyetinde askeri bir hakim bulunması nedeniyle bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından duruşmasının adil biçimde görülmediğinden şikayetçi olmuştur. Başvuran AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'ne atıfta bulunmuştur. Bu Maddenin ilgili kısmına göre:

"Herkes, ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının ... hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahiptir."

A. Kabuledilebilirliğine ilişkin

Başvuranın başvurusunu Yargıtay'ın 05.03.1999 tarihinde mahkumiyetini onamasının ardından altı aydan fazla süre geçtikten sonra 07.10.1999 tarihine dek sunmaması nedeniyle, Hükümet şikayetin kabuledilmez olduğunu savunmuştur.

AİHM başvuranın AİHM'ye 23.07.1999 tarihinde, AİHS kapsamındaki şikayetlerini dile getirdiği bir mektup gönderdiğini kaydeder. AİHM Sekreteryası 14.09.1999 tarihinde, o tarihte hüküm süren uygulamalara uygun olarak, başvuranın dikkatini başvuruya ilgili bir takım sorunlara çekmiş ve 08.10.1999 tarihine dek başvurusunu geri çekip çekmeyeceğini AİHM'ye bildirmesini istemiştir. Başvuran 07.10.1999 tarihinde AİHM'ye tam başvuru formunu sunmuştur. Sekreterya 18.11.1999 tarihinde başvurana başvurusunun sunulma tarihinin 23.07.1999 olduğunu bildirmiştir.

Başvurunun, ulusal mahkemenin 05.03.1999 tarihinde aldığı nihai karardan sonra altı ay içinde, 23.07.1999 tarihinde sunulduğunu gözlemleyen AİHM, Hükümet'in bu şikayetin kabuledilebilirliğine yaptığı itirazı reddeder.

AİHM ayrıca bu şikayetin AİHS'nin 35 § 3. Maddesi kapsamında dayanaktan yoksun olmadığını kaydeder. Bu nedenle kabuledilebilir olarak ilan edilmelidir.

B. Esaslara ilişkin

AİHM, mevcut davadakine benzer sorunları inceleyen pek çok davayı incelemiş, AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiğini tespit etmiştir (bkz. özellikle, *Incal*; bkz., yakın tarihli, *Akgül – Türkiye*, 65897/01).

Bu davada farklı bir sonuca varması için neden tespit edemeyen AİHM, başvurunu 15.04.1997 tarihinde mahkum eden İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi heyetinde askeri bir hakimin bulunması nedeniyle AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiği kanısındadır.

III. AİHS'NİN 10. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, yazdığı makaleden ötürü mahkum edilmesi nedeniyle AİHS'nin 10. Maddesi'nin ihlal edildiğinden şikayetçi olmuştur. 10. Madde'nin ilgili kısmına göre:

“1. Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir almak ve vermek özgürlüğünü de içerir...

2. Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak ... toprak bütünlüğünün ... korunması ... için yasayla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlamalara ve yaptırımlara bağlanabilir.”

A. Kabuledilebilirliğine ilişkin

Hükümet, başvuranın hapis cezası infaz edilmediği için, AİHS'nin 34. Maddesi çerçevesinde mağdur olarak addedilemeyeceğini savunmuştur.

Öte yandan, AİHM, Hükümet'in sunduğu belgelerden, başvuranın hapis cezasını aslında 01.11.1999 tarihinde çekmeye başladığını gözlemler.

Her durumda, AİHM, başvuranın hapis cezasının kalanının ertelenmesinin, bu tedbirin güdülen meşru amaca orantılılığının belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak ilintili bir etmen olmasına rağmen, ulusal makamlar ya açıkça ya da özü itibariyle kabul edip, AİHS'nin ihlalini telafi etmedikçe, başvuranın lehindeki karar veya tedbirlerin ilke olarak onu “mağdur” statüsünden çıkarmak için yeterli olmadıkları kanısındadır (bkz. gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, *Öztürk – Türkiye* [BD], 22479/93; *Müslüm Özbey – Türkiye*, 50087/99). Mevcut davada ulusal makamlar yukarıdaki gibi bir kabul etme girişiminde bulunmamışlardır. Aksine, başvuranın hapis cezası, 4454 Sayılı Kanun'un 1. Maddesi'nde belirtilen suçlardan birini işlemediği sürece ertelenmiştir.

Yukarıda anılanlar ışığında, AİHM, başvuranın AİHS'nin 34. Maddesi çerçevesinde “mağdur” olduğunu iddia edebileceği sonucuna varmıştır. Hükümet'in itirazı bu nedenle reddedilmelidir.

Hükümet ayrıca, başvuranın, ulusal davalar sürerken, AİHS'nin 10. Maddesi kapsamında garanti altına alınmış haklarına haksız olarak müdahale edildiğine dair hiçbir iddiada bulunmadığını ve iç hukuk yollarını tüketmediğini savunmuştur.

AİHM, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının amacının, Sözleşmeye Taraf Devletler'in kendilerinin yarattığı iddia edilen ihlalleri, bu iddialar AİHS'ye sunulmadan önce önlemleri veya – genellikle mahkemeler aracılığıyla – düzeltmeleri olduğunu yineler. Bu amaçla, Strazburg'a yapılmak istenen şikayetlerin, ulusal makamlar önünde en azından özü itibariyle ve iç hukukta öngörülen resmi gerekler ve zaman sürelerine uygun olarak yapılması yeterli olacaktır (bkz., diğer hususlar meyanında, *Akdıvar ve Diğerleri - Türkiye*).

Yukarıda belirtildiği üzere, yargılama sırasında, başvuran, katliamlara karşı çıkan görüşlerini açıklayarak demokratik görevini yerine getirdiğini belirtmiştir. AİHM, başvuranın verdiği bu ifadenin doğrudan AİHS'nin 10. Maddesi ile ilintili olduğu kanısındadır (bkz., gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, *Fressoz ve Roire – Fransa* [BD], 29183/95).

AİHM ayrıca, başvuranın, itiraz dilekçesinde, yazdığı makalede “fikirlerini ifade ettiğini” belirttiğini kaydeder. Bu nedenle başvuranın AİHS'nin 10. Maddesi kapsamındaki şikayeti,

Yargıtay huzuruna en azından özü itibariyle getirilmiş olduğu biçiminde değerlendirilmelidir. Dolayısıyla AİHM Hükümet'in itirazını reddeder.

Bu şikayetin başka bir gerekçe altında kabuledilmez olarak değerlendirilemeyeceğini ve AİHS'nin 35 § 3. Maddesi kapsamında dayanaktan yoksun olmadığını gözlemleyen AİHM, şikayeti kabuledilebilir olarak ilan etmek durumundadır.

B. Esaslara ilişkin

AİHM, başvuranın Terörle Mücadele Kanunu'nun 8 § 1. Maddesi kapsamında mahkum edilmesinin ve kendisine verilen cezanın, AİHS'nin 10. Maddesi'nde garanti altına alınmış ifade özgürlüğü hakkına müdahale teşkil ettiğini belirtir.

AİHM mevcut davadakine benzer sorunları inceleyen pek çok davayı incelemiş ve 10. Madde'nin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (bkz., özellikle izleyen davalar: *Ceylan – Türkiye* [BD], 23556/94; *Öztürk; İbrahim Aksoy; Kızılyaprak – Türkiye*, 27528/95 ve *Han – Türkiye*, 50997/99).

AİHM, başvuranın ifade özgürlüğüne müdahalenin kanunca öngörüldüğü – yukarıda sözü edilen Terörle Mücadele Kanunu'nun 8 § 1. Maddesi – ve 10 § 2. Madde'de belirtilen amaçlar doğrultusunda toprak bütünlüğünü korumak ve karmaşa ve suçu önlemek gibi meşru amaçlar güttüğü kanısındadır (bkz. *Yağmurdereli – Türkiye*, 29590/96). Bu nedenle AİHM, davanın incelenmesini, müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekli” olup olmadığının sorgulanmasıyla sınırlandıracaktır.

Hükümet, AİHM'yi başvuranın makalesinde kullandığı sözcüklere ve makalenin yayınlandığı bağlama özellikle dikkat etmeye davet etmiştir. Hükümet, başvuranın Türk topraklarının bazı bölümlerinden “Kürdistan”, terör eylemlerinden ise “ulusal özgürlük mücadelesi” diye bahsettiğine işaret etmiştir. Hükümet'e göre, makale niteliği gereği tahrik edici unsurlar taşımaktadır, asılsız ve saldırgan yorumlarıyla okuyucuyu devlete karşı silahlı mücadeleye teşvik etmektedir. Makale, 1985 yılından bu yana güvenlik güçleriyle PKK² üyeleri arasında büyük can kayıplarına yol açan ciddi çalkalanmaların yaşandığı Türkiye'nin güney doğusunda güvenlik durumu bağlamında yayınlanmıştır.

Hükümet ayrıca sözkonusu makalenin Türk toplumundaki çeşitli gruplar arasında nefreti tahrik ettiğini, böylelikle insan hakları ve demokrasiyi tehlikeye attığını belirtmiştir. Başvuranın ayrılıkçı propagandası, toplumun, toprak bütünlüğü, ulusal birlik ve güvenlik ve suç ve karmaşanın önlenmesi gibi temel menfaatlerini tehdit etmiştir.

AİHM mevcut davayı içtihadı ışığında incelemiş ve Hükümet'in yukarıda belirtilen kararlarda varılan sonuçlardan farklı bir sonuca varmasını sağlayabilecek hiçbir delil veya görüş sunmadığı kanısına varmıştır. Dava konusu makalede kullanılan sözcüklere özel olarak dikkat etmiş, hem davanın zeminini hem de terörle mücadeleye ilişkin sorunları göz önünde bulundurmıştır (bkz. *İbrahim Aksoy; Incal*).

Bu bağlamda, AİHM, makalede başvuranın, devletin 37 kişinin öldüğü Sivas'taki yangın olayına karıştığına ilişkin görüşlerini ifade ettiğini ve otel yakıldığında silahlı kuvvetlerin sergilediği kayıtsızlığı eleştirdiğini gözlemler. Makale ayrıca Türkiye'nin Kürt sorununa ilişkin politikasının eleştirel bir değerlendirmesini de içermektedir. Ancak Devlet Güvenlik Mahkemesi dava konusu makalenin Türkiye Cumhuriyeti'nin ve ulusunun bölünmez bütünlüğünü yok edebilecek olumsuz propaganda içerdiği sonucuna varmıştır.

AİHM, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin gösterdiği nedenleri incelemiş, bunların başvuranın ifade özgürlüğü hakkına yapılan müdahaleyi haklı çıkarmaya yetmediğine karar vermiştir (bkz., gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, *Sürek – Türkiye* [BD], 24762/94). Bütün olarak bakıldığında, başvuranın makalesinin şiddeti, silahlı direnişi veya ayaklanmayı teşvik etmediği ve nefret uyandıran bir söyleme dayanmadığı sonucuna varmıştır. AİHM'ye göre, bu durum tedbirin gerekliliğinin değerlendirilmesinde temel bir etmendir (karşıt olarak, *Sürek – Türkiye* (no. 1) [BD], 26682/95, *Gerger – Türkiye* [BD], 24919/94). Esasında,

² Yasadışı örgüt Kürdistan İşçi Partisi.

Hükümet'in aksine, davayı gören mahkeme, makaledeki ifadelerin şiddet eylemlerini teşvik edip özendirecek bir nitelikte olduğu kanısına varmamıştır.

Yukarıda belirtilenler göz önünde bulundurulduğunda, AİHM, başvuranın mahkumiyetinin güdülen amaçlarla orantılı olmadığı, dolayısıyla "demokratik bir toplumda gerekli" olmadığı sonucuna varır. Buna göre, AİHS'nin 10. Maddesi ihlal edilmiştir.

IV. AİHS'İN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. Maddesi'ne göre:

"Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder."

AİHM, 29.05.2006 tarihinde sorumlu Hükümet'in görüşlerini başvurana göndermiş, başvurunu 07.07.2006 tarihine kadar adil tazmin talebini sunmaya davet etmiştir. Ancak başvuran talebini zamanında sunmamıştır.

Buna göre AİHM başvurana tazminat ödenmesi talebinde bulunulmadığı sonucuna varmıştır.

Bununla beraber, AİHM, bir kimsenin, bu davada olduğu gibi, AİHS'nin bağımsızlık ve tarafsızlık koşullarını karşılamayan bir mahkeme tarafından mahkum edildiği durumlarda, gerekli görüldüğü takdirde davanın yeniden görülmesi veya davanın yeniden açılmasının, ilke olarak, ihlalin telafi edilmesi için uygun bir yol olduğu kanısındadır (bkz. *Öcalan – Türkiye* [BD], 46221/99).

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE

1. Başvuranın AİHS'nin 6 § 1 ve 10. Maddeleri uyarınca yaptığı şikayetlerin kabuledilebilir, başvurunun geri kalanının kabuledilmez olduğuna;
2. AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiğine;
3. AİHS'nin 10. Maddesi'nin ihlal edildiğine *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. Maddesi'nin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 31.07.2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

F. ELEN-PASSOS
Zabıt Katibi

F. TULKENS
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

BAHATTİN DUYUM

Başvuru No:29522/03
12 Şubat 2008

İKİNCİ DAİRE

Kararın Özeti
(Dostane Çözüm)

OLAYLAR

Türk vatandaşı olan başvuran 1946 doğumludur ve Adana'da ikamet etmektedir.

Başvuranın anlattığı şekliyle dava olayları şu şekilde özetlenebilir:

8 Ekim 1997 tarihinde, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü (idare), başvurana, ek göstergesinin indirilmesinin ardından emekli maaşının azaltıldığını tebliğ etmiştir.

10 Aralık 1997 tarihinde, başvuran, işlemin iptali ve yürütmenin durdurulması için Ankara İdare Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

21 Ocak 1998 tarihinde, celp, idareye tebliğ edilmiştir.

16 Mart 1998 tarihinde, idare, savunma layihasını başvurana tebliğ etmiş ve dava konusu işlemin yasaya uygun olduğunu savunmuştur. İdare, ek görüşler sunmak amacıyla mahkemeden sürenin uzatılmasını talep etmiştir.

6 Mayıs 1998 tarihinde, mahkeme, yürütmenin durdurulması talebini reddetmiştir.

10 Kasım 1998 tarihli bir karar ile mahkeme, itiraz edilen işlemin yasanın hükümlerine uygun olduğu gerekçesiyle, başvuranın talebini reddetmiştir.

22 Aralık 1998 tarihinde, başvuran temyiz başvurusunda bulunmuştur.

12 Mart 2003 tarihli bir karar ile Danıştay ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

ŞİKAYETLER

AİHS'nin 6/1. maddesine atıfta bulunarak başvuran, davasının, ulusal mahkemeler önünde makul sürede görülmediğini ileri sürmektedir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Ayrıca başvuran, idare tarafından sunulan savunmaya ilişkin görüşlerin hiçbir kanıt unsuru ile desteklenmemesi nedeniyle iç hukukta adil yargılanmadan faydalanmadığı kanaatine varmıştır.

Başvuran, son olarak İdare Mahkemesi'ndeki hakimlerin mutlaka Hukuk Fakültesi mezunu olmaları gerektiği için davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından görülmemesinden de şikayetçi olmuştur.

HUKUK

AİHM, Hükümet'ten izleyen beyanı almıştır:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin AİHM önünde bulunan başvuruyu dostane çözüme kavuşturmak üzere, Bahattin Duyum'a karşılıksız olarak 2.500 Euro (iki bin beş yüz Euro) tutarında ödeme yapmayı önerdiğini bildiririm.

Bu miktar maddi, manevi her türlü tazminat ile masraf ve harcamaları kapsamakta olup tüm vergilerden muaf olarak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin AİHS'nin 37/1 maddesi uyarınca verdiği kararın bildirilmesini müteakip üç ay içinde ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek suretiyle ödenecektir. Ödemenin öngörülen süre içerisinde yapılmaması durumunda, söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar geçecek süre için Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli

faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanacaktır. Bu tutarın ödenmesi, davanın nihai çözüme kavuşturulmasını teşkil edecektir.”

AİHM, başvuran taraf tarafından imzalanan izleyen beyanı almıştır:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin, AİHM’de görülmekte olan yukarıda belirtilen başvuru kaynaklı davanın dostane çözüme kavuşturulması amacıyla, Bahattin Duyum’a karşılıksız olarak 2.500 Euro (iki bin beş yüz Euro) tutarını ödemeye hazır olduğunu not ediyorum.

Bu miktar maddi, manevi her türlü tazminat ile masraf ve harcamaları kapsamakta olup tüm vergilerden muaf olarak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin AİHS’nin 37/1 maddesi uyarınca verdiği kararın bildirilmesini müteakip üç ay içinde ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.’ye çevrilmek suretiyle ödenecektir. Ödemenin öngörülen süre içerisinde yapılmaması durumunda, söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar geçecek süre için Avrupa Merkez Bankası’nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanacaktır.

Bu öneriyi kabul ediyor ve sözkonusu başvuruya yol açan olaylar hususunda Türkiye Cumhuriyeti aleyhindeki diğer tüm taleplerden vazgeçiyorum. Davanın nihai sonuca ulaştığını bildiririm.”

AİHM, tarafların üzerinde uzlaştıkları dostane çözümü kaydeder. Bu çözümün Sözleşme ve Eki Protokoller’de tanımlanan insan haklarına saygı ilkesine uygun olduğu kanaatinde olup, diğer taraftan, başvurunun incelenmesine devam etmeyi haklı gösterecek kamu düzenine ilişkin hiçbir gerekçe görmemektedir (AİHS’nin 37/1 maddesi *in fine*). Sonuç olarak, AİHS’nin 29 / 3. maddesinin uygulanmasına son verilmesi ve davanın zabıttan düşürülmesi uygun olacaktır.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

Başvurunun kayıttan *düşürülmesine* karar vermiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğler

Maliye Bakanlığında:

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 391)

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, “Mükelleflerin vergi tarhına esas olan beyanları, kesinleşen vergi ve cezaları ile vadesi geçtiği halde ödenmemiş bulunan vergi ve ceza miktarları Maliye Bakanlığınca açıklanabilir. Maliye Bakanlığı bu yetkisini mahalline devredebilir. Ayrıca, kamu görevlilerince yapılan adli ve idari soruşturmalara ilgili olarak talep edilen bilgi ve belgeler ile bankalara, yapacakları vergi tahsiline yönelik bilgiler verilebilir. Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenledikleri veya kullandıkları vergi inceleme raporuyla tespit olunanların, kanunla kurulmuş mesleki kuruluşlarına ve 3568 sayılı Kanunla kurulan birlik ve meslek odalarına bildirilmesi vergi mahremiyetini ihlal sayılmaz. Bu takdirde kendilerine bilgi verilen kişi ve kurumlar da bu maddede yazılı yasaklara uymak zorundadırlar. Maliye Bakanlığı bilgilerin açıklanmasıyla ilgili usulleri belirlemeye yetkilidir.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, ikmalen, re’sen veya idarece yapılan tarhiyatlar dolayısıyla kesinleşen vergi ve cezalar ile vadesi geçtiği halde ödenmemiş vergi ve cezaların

açıklanmasına ilişkin usuller 293 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği¹ ile tespit edilmiştir.

Anılan maddenin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden;

- 2009 yılında yapılacak açıklamaların, Türkiye genelindeki vergi dairelerinde (vergi dairesinin ilan koymaya mahsus yerlerinde asılmak suretiyle) 15 Temmuz 2009 ila 15 Ağustos 2009 tarihleri arasında, 1 Eylül 2009 tarihinden itibaren de Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yapılması,

- Açıklama kapsamına, her bir vergi dairesine 150.000 TL ve daha fazla borcu olan veya bu tutar ve üzerinde kesinleşen vergi ve cezası bulunan mükelleflerin alınması,

- Yapılacak açıklamada, 31/12/2008 tarihi itibarıyla vadesi geçtiği halde 30/6/2009 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve nev'i itibarıyla 293 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile açıklama kapsamına alındığı belirtilen vergi ve cezalar ile 1/6/2008-31/5/2009 tarihleri arasında kesinleşen tarhiyatların dikkate alınması,

- Açıklanacak bilgiler, açıklamanın yapılacağı yer ve diğer hususlarda 293 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen esaslara uyulması, ancak sözü edilen tebliğin "İnternet Ortamında Açıklama" başlıklı III/B bölümündeki açıklamalar uyarınca Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklar tarafından 293 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin; (I-A) Bölümüne göre hazırlanan listelerin bir örneğinin (Gelir İdaresi Başkanlığı, Uygulama ve Veri Yönetimi Daire Başkanlığı, Veri Oluşturma Yön. Enformasyonu Müdürlüğü, Yeni Ziraat Mah. Etlik Cad. No:16 06110 Dışkapı/ANKARA) ve (I-B) Bölümüne göre hazırlanan listelerin bir örneğinin (Gelir İdaresi Başkanlığı, Tahsilat ve İhtilafli İşler Daire Başkanlığı, Tahsilatın Takibi ve Değerlendirilmesi Müdürlüğü, Yeni Ziraat Mah. Etlik Cad. No: 16 06110 Dışkapı/ANKARA) adresine gönderilmesi,

- Açıklama kapsamına,

a) 4811 sayılı Vergi Barışı Kanununun 5 inci maddesi hükümlerine göre taksitlendirilen ve taksit ödeme süresi henüz sona ermemiş,

b) 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun Geçici 3 üncü maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanununun Geçici 5 inci maddesi uyarınca Hazine Müsteşarlığı Belediye Uzlaşma Komisyonu Başkanlığına yaptıkları takas ve mahsuba ilişkin başvuruları kabul edilen, büyükşehir belediyeleri/belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin %50'sinden fazlası büyükşehir belediyelerine/belediyelere ait şirketlerin vadesi 31/12/2004 tarihi ve öncesine rastlayan,

¹ 27/1/2001 tarih ve 24300 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

c) 5569 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanuna göre taksitlendirilen ve ödeme süresi henüz sona ermemiş,

d) 5228 sayılı Bazı Kanunlarda ve 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Geçici 6 ncı maddesi ile 5766 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Geçici 2 nci maddesine göre taksitlendirilen,

e) 5667 sayılı Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adı Altında Toplanan Tutarların Ödenmesi Hakkında Kanunun, 5766 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla değişik Geçici 1 inci maddesi kapsamında ertelenen,

alacakların alınmaması,

uygun görülmüştür.

Diğer taraftan, 5736 sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Uzlaşma Usulü ile Tahsili Hakkında Kanunun 1 inci maddesine göre taksitlendirilen alacakların, 31/12/2008 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş ve 30/6/2009 tarihi itibarıyla ödenmemiş olan taksitlerinin ilan kapsamına alınması gerektiği tabiidir.

Tebliğ olunur.

[R.G. 25 Haziran 2009 – 27269]

 İçindekilere dön

Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığından:

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİNDE 2009 YILINDA
UYGULANACAK ÜCRETLERİN TESPİTİNE İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2009/1)**

Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamı dışında kalan ve 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanuna tabi olmayan kamu bankalarında çalışan kapsam dışı ve sözleşmeli personel ile bu kuruluşlar ve iştiraklerinin yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetim ve tasfiye kurulu üyeleri ile denetçilerine 2009 yılında uygulanacak ücretlerin tespitine ilişkin 5/6/2009 tarihli ve 2009/T-12 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ilişiktedir.

Tebliğ olunur.

YÜKSEK PLANLAMA KURULU KARARI

Sözleşmeli personel temel ücretleri

MADDE 1 – (1) 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvele dahil pozisyonların, temel ücret grupları itibariyle en düşük ve en yüksek temel ücretleri (EK-I)'de gösterildiği şekilde tespit edilmiştir.

(2) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvele dahil pozisyonlarda çalışan sözleşmeli personelin temel ücretleri % 4 oranında artırılmıştır.

(3) Sözleşmeli personelin temel ücretleri (EK-I)'deki en yüksek temel ücretleri aşamaz ve sözleşme ücret tavanı ilk yarı yıl için 2.809- TL'yi, ikinci yarı yıl için 2.935- TL'yi geçemez.

Sözleşmeli ve kapsam dışı personel ücretleri

MADDE 2 – (1) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 9 ve ek 1 inci maddelerine tabi kuruluşlarla, bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında kalan kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları (haklarında özelleştirme kararı alınanlar dahil) ile 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanun kapsamında olmayan kamu bankalarında çalışan sözleşmeli ve kapsam dışı personelin ücretleri % 4 oranında artırılmıştır.

(2) Sözleşmeli ve kapsam dışı personele; aylık ücret, her türlü sosyal yardımlar, zam, tazminat, ödenek veya diğer adlar altında yapılan ödemelerin (ikramiyelerden bir aya isabet eden miktar dahil ve yönetim kurulu üyeliği ücreti ve ek ödemesi hariç) aylık ortalaması,

a) Hiç bir şekilde 1.104- TL'den düşük,

b) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. ve Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. Genel Müdürlüklerinde, genel müdürler için 6.565- TL'den, genel müdür yardımcıları için 6.051- TL'den, diğer personel için 5.026-TL'den yüksek,

c) TPAO ve BOTAŞ Genel Müdürlüklerinde, genel müdürler için 6.565- TL'den, diğer personel için 5.482- TL'den yüksek,

ç) TEMSAN ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüklerinde, genel müdürler için 5.710- TL'den, diğer personel için 4.285- TL'den yüksek,

d) Diğer kuruluşlarda, genel müdürler için 5.139- TL'den, diğer personel için 3.769- TL'den yüksek olamaz.

(3) Kuruluşlarda 854 sayılı Deniz İş Kanununa tabi çalışan personelden kaptan/başmühendis ile uzakyol kaptan/başmühendis ehliyetli bakım, onarım, donatım

enspektörler grubunun ücret ve diğer haklarında gerekli düzenlemeleri yapmaya, ilgili kuruluş veya bakanlığın teklifi üzerine Devlet Personel Başkanlığı yetkilidir.

Yönetim ve denetim kurulu ücretleri

MADDE 3 – (1) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine tabi yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçi ve tasfiye kurulu üyelerinin aylık ücretleri (EK-II)'de gösterildiği şekilde tespit edilmiştir.

(2) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının (özelleştirme kapsam ve programında olanlar dahil) yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçilerine, 15 Ocak ve 15 Temmuz tarihlerinde birer aylık ücret tutarında ek ödeme yapılır.

İkramiye ve diğer ücretler

MADDE 4 – (1) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında (özelleştirme kapsam ve programında olanlar dahil) çalışan memurlara 15 Ocak ve 15 Temmuz tarihlerinde birer maaş tutarında ikramiye ödenir.

(2) Bu Karar kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlarda çalışan personelden, birden fazla kuruluştaki görev alanlara bir görev için ücret ödenir.

(3) Özelleştirme kapsam ve programında bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarından olup özelleştirme işlemleri tamamlanan kuruluşların sözleşmeli ve kapsam dışı kamu personelinin ücretlerine, bu personelin sözleşmeli ve kapsam dışı statülerde bulunduğu sürelerle ait bu Karardaki ücret artışları hiçbir işlem yapılmaksızın aynen uygulanır.

Ek ödeme

MADDE 5 – (1) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişik ek 3 üncü maddesi çerçevesinde, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvele dahil pozisyonlarda çalışan sözleşmeli personel (Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü personeli hariç) ile 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31 inci maddesine göre ücretleri belirlenen sözleşmeli personele, aşağıda pozisyon unvanları için belirlenen oranların en yüksek Devlet memuru aylığına (ek gösterge dâhil) uygulanması sonucu bulunacak tutarda her ay ek ödeme verilir.

a) Grup başmühendisi, başmühendis, başmimar, mühendis, mimar, veteriner, şehir plancısı ve bunlardan müdür yardımcısı, teknik şef, atölye şefi olanlar, başekspert, ekspert, teknik amir, teknik uzman % 68,

b) Sağlık teknisyen yardımcısı % 39,

c) Diyetisyen, tekniker % 34,

ç) Teknik ressam, teknisyen, laborant, makinist (TCDD), makinist % 33,

d) Halı eksperti ve diğer unvanlar % 28.

(2) Bu ek ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz, ücret ve her ne ad altında olursa olsun yapılan diğer ödemelerin hesabında dikkate alınmaz.

Ücret düzenlemeleri

MADDE 6 – (1) Bu Karar kapsamındaki kuruluşlarda açıktan atanan, görev yeri veya unvanı değişen sözleşmeli ve kapsam dışı personelin ücretlerini, personelin unvanı, eğitim düzeyi, iş gerekleri, işyeri ve çalışma şartları dikkate alınarak en düşük ve en yüksek ücretler dahilinde belirlemeye ilgili kuruluş yönetim kurulu yetkilidir.

Yılın ikinci yarısı ücret artışları

MADDE 7 – (1) Bu Karar kapsamında bulunan sözleşmeli ve kapsam dışı personel ile yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetim ve tasfiye kurulu üyeleri ile denetçilerin ücretlerinde, 1/7/2009 tarihinden geçerli olmak üzere % 4,5 oranında artış yapılır.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 8 – (1) 26/9/2008 tarihli ve 2008/T-16 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Karar 1/1/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

(EK-I)

SÖZLEŞMELİ PERSONEL POZİSYONLARINA AİT TEMEL ÜCRETLER

Grup 1 (En Düşük Temel Ücret: 1.459-TL / En Yüksek Temel Ücret: 2.309-TL)

Asistan Hava Trafik Kontrolörü, Atölye Şefi, Avukat, Başekspert, Başkontrolör, Başmühendis, Başmimar, Baştabip, Baştabip Yardımcısı, Diş Tabibi, Eczacı, Eksper, Grup Başmühendisi, Hava Trafik Başkontrolörü, Hava Trafik Kontrolörü, Kaptan, Kılavuz Kaptan, Klinik Şefi, Kontrolör, Merkezi Satınalma Uzmanı, Mimar, Müdür Yardımcısı, Mühendis, Pilot, Stajyer Hava Trafik Kontrolörü, Şehir Plancısı, Tabip, Teknik Amir, Teknik Şef, Teknik Uzman, Tekniker, Uzman (Tebabet Uz.Tüz.'ne Göre), Uzman Tabip, Veteriner.

Grup 2 (En Düşük Temel Ücret: 1.288-TL / En Yüksek Temel Ücret: 2.007-TL)

Ajans Amiri, Amir, Başdispeyçer, Başhemşire, Başrepartitör, Biyolog, Çocuk Eğitimcisi, Çözümleyici, Dekoratör, Desinatör, Çocuk Gelişimcisi, Diyetisyen, Eğitim Uzmanı, Ekonomist, Fizikçi, Fizikoterapist, Gar Şefi, İstasyon Şefi, İstatistikçi, İtfaiye Şefi, Jeofizikçi, Jeolog, Jeomorfoloğ, Kimyager, Kontrolör Yardımcısı, Koruma ve Güvenlik Amiri, Koruma ve Güvenlik Amir Yardımcısı, Koruma ve Güvenlik Grup Şefi, Laboratuvar Şefi, Makinist (TCDD), Matematikçi, Merkezi Satınalma Uzman Yrd., Muhasebeci, Mütercim, Öğretmen, Pedagog, Programcı, Psikolog, Sağlık Eğitimcisi, Sistem Programcısı, Sivil Savunma Amiri, Şef, Şeftren, Şube Şef Yardımcısı (TCDD), Teknik Ressam, Teknisyen (Uçak Helikopter Teknisyeni-Uçucu), Tercüman, Uzman.

Grup 3 (En Düşük Temel Ücret: 1.201-TL / En Yüksek Temel Ücret: 1.762-TL)

AFTN Memuru, AIM Memuru, AIS Memuru, Amir Yardımcısı, Antrenör, Başteknisyen, Başveznedar, Bilgisayar İşletmeni, Dispeyçer, FIC Memuru, Grafiker, Haberleşme Teknisyeni, Hemşire, Konstrüktör, Laborant, Makinist, Makinist Yardımcısı (TCDD), Muhasebeci Yardımcısı, Programcı Yardımcısı, Repartitör, Ressam, Revizör, Sağlık Memuru, Sağlık Teknisyeni, Sayman, Stajyer AIM Memuru, Sürveyan, Şef Yardımcısı, Teknisyen, Topograf, Uzman Yardımcısı, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, Veteriner Sağlık Teknisyeni, Veznedar, Unvanları 4 üncü Grupta Sayılanların Yükseköğrenimlileri.

Grup 4 (En Düşük Temel Ücret: 1.122-TL / En Yüksek Temel Ücret: 1.551-TL)

Anbar Memuru, Apron Memuru, ARFF Memuru, Aşçı, Ateşçi, Başdağıtıcı, Başpuantör, Daktilograf, Cer Muayene Memuru, Dağıtıcı (PTT), Endeks ve Faturalama Memuru, Dava Takip Memuru, Enformasyon Memuru, Geçit Bekçisi (TCDD), Gişe Memuru, Hostes, Hareket Memuru, İş Makinası Sürücüsü, İtfaiyeci, Katip (T. Şeker Fabrikaları), Kondöktör, Koruma ve Güvenlik Görevlisi, Köprü Operatörü, Makascı, Makinist Yardımcısı, Manevracı, Memur, Mutemet, Pazarlama ve Dağıtım Memuru, Pazarlamacı, Puantör, Raportör, Sağlık Teknisyen Yardımcısı, Santral Memuru, Satınalma Memuru, Satış Memuru, Sekreter, Şoför, Tahsildar, Teknisyen Yardımcısı, Tren Teşkil Memuru, Unvanları 5 inci Grupta Sayılanların Yükseköğrenimlileri.

Grup 5 (En Düşük Temel Ücret: 1.077-TL / En Yüksek Temel Ücret: 1.385-TL)

Bahçıvan, Bekçi, Çocuk Bakıcısı, Dağıtıcı, Hastabakıcı, Hayvan Bakıcısı, Hizmetli, Kaloriferci, Postacı.

(EK-II)

399 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN 34 ÜNCÜ MADDESİNE TABİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VE ÜYELERİ İLE DENETÇİ VE

TASFİYE KURULU ÜYELERİNİN ÜCRETLERİ

Yönetim kurulu ücreti

MADDE 1 – (1) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 1.542- TL net aylık ücret verilir. Bu aylık ücretin her türlü vergi ve kesintileri ilgili kuruluş tarafından ödenir.

Tasfiye kurulu ve denetçi ücreti

MADDE 2 – (1) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında görevli tasfiye kurulu üyeleri ile bağlı ortaklık denetçilerine, 1 inci maddede belirlenen aylık ücretin 3/4 ü oranında net aylık ücret ödenir.

İştirak yönetim ve denetim kurulu ücreti

MADDE 3 – (1) Devletin, kanunla kurulmuş kamu kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve bağlı ortaklıklarının iştiraklerinde, bunları temsilen yönetim, denetim ve tasfiye kurullarında görev alanlara ücret, prim, ikramiye, temettü ve sair adlar altında yapılacak ödemelerin yıllık net tutarı; 1 inci maddede belirlenen miktarın yönetim kurulunda görev alanlar için 14 katını, denetim ve tasfiye kurullarında görev alanlar için 14 katının 3/4 ünü aşamaz.

Temsil edilen kuruluşa ödeme

MADDE 4 – (1) İştirak genel kurullarınca, ücret, prim, ikramiye, temettü ve sair adlarla 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen miktarlardan daha yüksek ödeme yapılması kararlaştırıldığı takdirde, aşan kısım iştirakler tarafından ilgililere ödenmeyerek temsil ettikleri kuruluşa yatırılmak suretiyle irat kaydedirilir.

(2) Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarının yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçilerinin, teşebbüs yönetim kurulunun muvafakatı ile teşebbüs veya bağlı ortaklığın iştiraklerinde yönetim, denetim veya tasfiye kurullarında görev almaları halinde tahakkuk edecek ücret, temettü, prim ve sair hakları temsil olunan kuruluşa ödenir.

Diğer yönetim ve denetim kurulu ücretleri

MADDE 5 – (1) Özelleştirme kapsam ve programında bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçilerine, bu kuruluşların sermayesindeki kamu payı % 50 nin altına düşünceye kadar 1 ve 2 nci maddelerdeki hükümler, bunların iştirakleri hakkında da 3 ve 4 üncü maddelerde yer alan hükümler uygulanır.

(2) Özelleştirme kapsam ve programında olup hisseleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören kuruluşların kamu personeli olmayan yönetim kurulu başkanlarına, 1 inci maddede belirlenen aylık ücretin 3 katı net aylık ücret ödenir.

Ücretlerin ödenmesi

MADDE 6 – (1) Yönetim, denetim ve tasfiye kurulu başkan ve üyeleri ile denetçilerin ücretleri her ayın onbeşinde peşin ödenir. Ay ve dönem içinde göreve başlayanlara ücret ve ek ödemenin çalışma günlerine tekabül eden tutarı ödenir. Emeklilik ve ölüm hali hariç olmak üzere görevden ayrılma halinde ücret ve ek ödemenin çalışılmayan günlere tekabül eden tutarı geri alınır.

(2) Yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetim ve tasfiye kurulu üyeleri ile denetçilerden, başka bir iş veya yerde geçici görevlendirilmeleri sebebiyle bu görevlerini fiilen yürütmeleri mümkün olmayanlar ile burada belirtilen görevlerinden uzaklaştırılanlara ücret ve ek ödeme ödenmez. Yönetim kurulu başkanlığı ve üyelikleri, denetim ve tasfiye kurulu üyelikleri ile denetçiliğe vekaleten atanan veya görevlendirme yapılanlara herhangi bir ödeme yapılmaz.

İlanlar

Adalet Bakanlığında:

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2008 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı bulunan BİRİNCİ SINIF noterlikler münhaldir.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF noterlerden bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

İlan olunur.

Sıra No	Noterliğin Adı	2008 Yılı Gayrisafi Gelirleri
1 -	BEYOĞLU ONDÖRDÜNCÜ NOTERLİĞİ	636.303,47.-TL.
2 -	BURSA İKİNCİ NOTERLİĞİ	748.222,15.-TL.
3 -	BURSA DÖRDÜNCÜ NOTERLİĞİ	779.036,80.-TL.
4 -	GAZİANTEP BEŞİNCİ NOTERLİĞİ	914.603,07.-TL.
5 -	GAZİOSMANPAŞA ALTINCI NOTERLİĞİ	1.123.729,60.-TL.
6 -	İSTANBUL OTUZUNCU NOTERLİĞİ	633.824,00.-TL.
7 -	İZMİR ONBEŞİNCİ NOTERLİĞİ	817.800,46.-TL.
8 -	İZMİR YİRMİSEKİZİNCİ NOTERLİĞİ	553.252,83.-TL.
9 -	KADIKÖY SEKİZİNCİ NOTERLİĞİ	1.021.586,00.-TL.
10 -	KARŞIYAKA BİRİNCİ NOTERLİĞİ	607.626,95.-TL.
11 -	SAKARYA BİRİNCİ NOTERLİĞİ	671.593,20.-TL.
12 -	SİVAS ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	885.660,49.-TL.
13 -	TRABZON İKİNCİ NOTERLİĞİ	5 949.854,17.-TL.

[R.G. 28 Haziran 2009 – 27272]

— • —

Duyuru

A.T.E.V
ADALET TEŞKİLATI EK EMEKLİLİK SANDIĞI
YARDIMLAŞMA VAKFI

HESAP ORTADA

üye aidatları ve nemaları 25.500.000.- milyona ulaştı
ATEV'e üye olanlar kazandı işte ispatı.....

Brüt Ücretinin en az %6 'ya tekabül eden kısmını Atev'e aidat olarak yatıran üyelerin 110 ayın sonundaki birikimleri aşağıdadır.

Aylık 50.00.-TL yatıran bir üyenin şu ana kadarki Toplam Rezervi
10.957,75.-TL'dir.

Aylık 100.00.-TL yatıran bir üyenin şu ana kadarki Toplam Rezervi
21.503,77.-TL'dir.

Aylık 400.00.-TL yatıran bir üyenin şu ana kadarki Toplam Rezervi
63.789.00.-TL'dir

Brüt ücretin %6 'sı ile 110 ayda biriken rezervlerin faiz oranlarının yüksekliği ortadadır. Toplam Rezervimizin büyük olması yüksek faiz oranı almamızı sağlamaktadır. Bu yüksek faiz oranı ile üyelerimize yüksek getiri sağlamaktayız.

GÜVENİNİZE TEŞEKKÜRLER

Milyonu aştık!.....

Birikimimiz 25.500.000.- TL

Kayıtlı üye sayımız 4.591 kişiye ulaştı.

Brüt Ücretinin en az %6 'ya tekabül eden kısmını Atev'e aidat olarak yatıran üyelerin 110 ayın sonundaki birikimleri aşağıdadır.

Aylık 50.00.-TL yatıran bir üyenin şu ana kadarki Toplam Rezervi
10.957,75.-TL'dir.

Aylık 100.00.-TL yatıran bir üyenin şu ana kadarki Toplam Rezervi
21.503,77.-TL'dir.

Aylık 400.00.-TL yatıran bir üyenin şu ana kadarki Toplam Rezervi
63.789.00.-TL'dir

Brüt ücretin %6 'sı ile 110 ayda biriken rezervlerin faiz oranlarının yüksekliği ortadadır. Toplam Rezervimizin büyük olması yüksek faiz oranı almamızı sağlamaktadır. Bu yüksek faiz oranı ile üyelerimize yüksek getiri sağlamaktayız.

Bilgi için: 0312 479 77 14

www.atev.org.tr Adresimizden bize ulaşın

(Yukarıdaki hesaplamalar yaklaşık faiz oranları esas alınarak yapılmıştır)

- 25 Haziran 2009 tarih ve 27269 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Uluslararası Karayolu Yolu ve İçerik Taahhütüne İlişkin Türkiye Cumhuriyeti ve Portekiz Cumhuriyeti Arasında Anlaşma
- 26 Haziran 2009 tarih ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye-Suudi Arabistan Karına Ekonomik Komisyonu Dokuzuncu Dönem Toplantısı Protokollü.
 (25-26 Kasım 2008 Ankara)
- 26 Haziran 2009 tarih ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türk-Yunan Ortak Komitesi Dördüncü Dönem Protokollü.
- 26 Haziran 2009 tarih ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Bahreyn Krallığı Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İş Birliğine Dair Mutabakat Zaptı.
- 26 Haziran 2009 tarih ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Frenco Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımlara Kazançlı Teşvik ve Korunması Anlaşması.
- 26 Haziran 2009 tarih ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması
- 26 Haziran 2009 tarih ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İş Birliğine Konulu Mutabakat Zaptı.
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Suudi Arabistan Krallığı Turizm Yalacak Komisyonu Arasında Turizm İşbirliği Mutabakat Zaptı.
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Antlaşması
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kolumbiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret İşbirliği Antlaşması
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Antlaşması
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Antlaşması.
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kaçakçılık ve Gümrük Suçları Ven Bankasının Kuruluşu ve İşletilmesi Dair Antlaşma.
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Sınır Kalkınma Örgütü (BMMSCÖ) Arasındaki Uluslararası Hidrojen Enerji Teknolojileri Merkezi Kurulması ve İşletilmesi (UHETEM) Projesinin Süresinin 31 Aralık 2010’a Kadar Uzunlaştırılması Dair Protokol
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik, Resmî, Hizmet ve Hissesiz Pasaport İsmiyle İlgili Yüzünü Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına Dair Antlaşma
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ve Filistin Ulusal Yönetimi Tarım Bakanlığı Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptı
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Türkiye-Mali Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Kararı Komisyonu 1 Dönem Toplantısı Muhtazakat Zaptı.
 (Rakam:25/26 ve 27 Şubat 2009)
- 27 Haziran 2009 tarih ve 27271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan: Numaralandırma Yönetmeliği
- 28 Haziran 2009 tarih ve 27273 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,**
 — Sanayi ve Ticaret Bakanlığından: Motosikül Araçları ve Motorları Tıp Onayı Yönetmeliği. (2007/46/AT)

(TUTANAKTAKİ NESNAPIMALAR YAKIŞIK 1/12 ORANLARI ESAS ALINARAK YAPILMIŞTIR)